

Ježíšovo učení

3/2014

PRŮVODCE STUDIEM BIBLE

Obsah

1. Náš laskavý nebeský Otec
2. Syn
3. Duch svatý
4. Spasení
5. Jak mohu být spasen
6. Růst v Kristu
7. Žít jako Ježíš
8. Církev
9. Naše poslání
10. Boží zákon
11. Sobota
12. Smrt a vzkříšení
13. Druhý příchod Ježíše Krista

Za materiály ke studiu sobotní školy je zodpovědné oddělení sobotní školy při Generální konferenci Církve adventistů sedmého dne a oddělení sobotní školy při Česko-Slovenské unii. Text materiálů byl při překladu upraven podle pravidel dohodnutých s oddělením sobotní školy při Generální konferenci.

Ježíšovo učení

Průvodce studiem Bible

Autor: Carlos A. Steger

Šéfredaktor: Clifford R. Goldstein

3. čtvrtletí 2014

Foto: Steve Nazario, Archiv Adventist Review

Grafická úprava a sazba Stanislav Staněk

Vydala Církev adventistů sedmého dne

Vytiskla tiskárna ARTRON, s.r.o., Boskovice

Vydání první, Praha 2014

ISBN 978-80-905133-7-2

ISSN 0409-3208

Vitráž použitá na obálce pochází z adventistické školy z Lincolnu v Nebrasce v USA.
Dílo vytvořila Maureen McGuireová.

Úvod

Božský Učitel

Většina z nás si pravděpodobně pamatuje učitele, který nás nejvíce v životě ovlivnil, kterého jsme si vážili a obdivovali jej. Vliv některých učitelů přesáhl jejich dobu a působí i na další generace. Život a myšlení velkých učitelů mají významný dopad na druhé. Většinou je uznává celá společnost. Ježíš byl největší ze všech učitelů.

Jeho současníci jej poznali jako Učitele. Choval se stejně jako rabini v prvním století. Jak bylo tehdy zvykem, chodil po kraji a učil. Často citoval Písmo a vykládal ho. Měl skupinu učedníků, kteří pozorně poslouchali jeho slova a následovali jej. To byly hlavní znaky učitelů tehdejší doby i regionu.

Mezi Ježíšem a ostatními učiteli však byly i základní rozdíly. Když se ostatní soustřeďovali především na intelektuální aspekty daného tématu či záležitosti, Ježíš se svým posluchačům věnoval komplexně. Vyzýval je, aby se rozhodli následovat Boha. Ti, kteří Ježíše poslouchali, „žasli nad jeho učením, neboť je učil jako ten, kdo má moc, a ne jako zákoníci“ (Mk 1,22). Kristus si získal důvěru svých posluchačů, protože žil podle toho, co učil. Zdrojem jeho autority byl On sám. Učil pravdu, protože byl Pravdou.

V tomto čtvrtletí se budeme zabývat některými hlavními tématy Ježíšova učení, jak nám je zaznamenávají evangelia. Náš Spasitel učil mnoha věcem, které se týkají našeho duchovního a praktického života. Učil různé lidi. Ke každému člověku však přistupoval individuálně. Někdy měl dlouhá kázání, jindy vedl dialog s jednotlivci či skupinami lidí. Někdy hovořil otevřeně, jindy skrýval smysly svých slov. V každém případě však učil pravdu o Bohu a spasení.

Je mnoho způsobů, jak můžeme vysvětlovat a třídit Ježíšovo učení. Můžeme třeba studovat jeho podobenství či analyzovat jeho kázání. Nebo můžeme sledovat jeho dialogy s jednotlivci či skupinami nebo rozhovory s jeho oponenty. Bylo by zajímavé soustředit se na jeho činy, postoje a zázraky. I takovým způsobem Kristus učil lidi důležitým pravdám. Každý zmíněný postup je užitečný. Abychom si však o Ježíšově působení udělali celkový obraz, v našem studiu spojíme několik přístupů. K jeho učení budeme přistupovat více systematicky. Budeme si všimnout, co a jakým způsobem Ježíš učil o jednotlivých tématech při různých příležitostech. Takto lépe pochopíme jeho učení.

Když v tomto čtvrtletí budeme otvírat Písmo a číst Ježíšova slova, představujme si, že jsme v zástupu jeho posluchačů na úpatí hory, na břehu jezera či v synagoze. Modleme se, abychom porozuměli jeho poselství a pochopili jeho nesmírnou lásku, kterou projevil na kříži. Když zaslechneme jeho něžný hlas, kterým nás vyzývá, abychom jej následovali, odevzdáme mu každý den do rukou svůj život. Čím více času budeme trávit u jeho nohou, tím častěji řekneme to, co učedníci po cestě do Emaus: „Což nám srdce nehořelo, když s námi na cestě mluvil a otvíral nám Písma?“ (L 24,32).

Carlos A. Steger pracoval jako kazatel, učitel, redaktor a administrátor. V současnosti je děkanem teologické fakulty River Plate Adventist University v Argentině. Spolu s manželkou Ethel mají tři děti a tři vnoučata.

Náš laskavý nebeský Otec

Texty na tento týden

Mt 6,34; 7,7-11; Jr 9,22.23; 1J 3,1; L 3,21.22; J 14,16.17

Základní verš

„Hleďte, jak velikou lásku nám Otec daroval: byli jsme nazváni dětmi Božími, a jsme jimi. Proto jsme světu cizí, že nepoznal Boha.“ (1J 3,1)

Ježíš často nazýval Boha svým Otcem. V evangeliích je to zaznamenáno více než 130krát. Někdy použil i přídavné jméno – například „nebeský Otec“ (Mt 6,14), „živý Otec“ (J 6,57), „svatý“ Otec (J 17,11) či „spravedlivý“ Otec (J 17,25). Vyjadřoval tím blízký vztah, který nás má pojit s naším Bohem.

V rodině by měl otec představovat lásku, ochranu, bezpečí, zajištění životních potřeb i identitu. Po otci se většinou rodiny jmenují. Otec by měl spojovat všechny členy rodiny. Když přijmeme Boha jako svého nebeského Otce, můžeme se těšit z těchto i mnoha dalších předností.

Je zásadní, abychom poznali našeho Boha. Cílem však není nějaké teoretické poznání. Poznat někoho znamená v biblické terminologii mít s ním blízký, osobní vztah. To by mělo platit i pro náš vztah s naším nebeským Otcem.

Tento týden se budeme zabývat tím, co Ježíš učil o našem Otci a jeho nekonečné lásce k nám. Připomeneme si také blízkost vztahu mezi Otcem, Synem a Duchem svatým.

Náš Otec v nebesích

⁷Proste, a bude vám dáno; hleďte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno. ⁸Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno. ⁹Což by někdo z vás dal svému synu kámen, když ho prosí o chléb? ¹⁰Nebo by mu dal hada, když ho poprosí o rybu? ¹¹Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, čím spíše váš Otec v nebesích dá dobré těm, kdo ho prosí! (Mt 7,7–11)

Osobní studium

Ježíš často nazývá Boha Otcem. Už ve Starém zákoně však existovalo toto oslovení (Iz 63,16; 64,7; Jr 3,4.19; Ž 103,13). Nebylo to však nejpoužívanější oslovení. Izraelité znali Boha pod osobním jménem JHVH (pravděpodobně se vyslovovalo jako Jahve). Ve Starém zákoně se vyskytuje více než 6800krát. Ježíš nepřišel zjevit nějakého jiného Boha. Jeho posláním bylo spíše přinést plnější zjevení Boha, znovu převypřát příběh, který známe ze Starého zákona. Boha představil jako našeho nebeského Otce.

Ježíš jasně uvedl, že Otec je „v nebesích“. Je důležité si to připomínat, abychom měli vůči Bohu správný postoj. Máme laskavého Otce, který se zajímá o potřeby svých dětí. Tento starostlivý Otec je však vládcem nebes, kterému se klanějí nespočetné zástupy andělů. On je jediným svrchovaným vládcem vesmíru, je svatý a všemohoucí. Zároveň však je naším Otcem. Můžeme k němu přicházet s důvěrou dítěte. To, že je v nebesích, nám připomíná jeho velikost a naši potřebu v úctě se před ním sklánět. Pokud budeme zdůrazňovat jeden z těchto aspektů na úkor druhého, dovede nás to k nesprávnému poznání Boha – a bude to mít dalekosáhlé důsledky pro náš každodenní život víry.

Ne každý má laskavého a starostlivého otce. Někoho mohl otec ponížovat nebo mu ubližovat. Někteří z různých důvodů svého otce nikdy nepoznali. Pro takové lidi může být těžké nazývat Boha svým Otcem. Každý z nás však má představu, jaký by měl být náš biologický otec. Nebo známe někoho z okolí, kdo byl opravdu dobrým otcem.

Pozemští otcové zdaleka nejsou dokonalí. Avšak navzdory svým nedostatkům a chybám většina z nich miluje své děti a snaží se jim poskytnout to nejlepší. Zkusme si představit, co pro nás chce učinit náš nebeský Otec.

Aplikace

Co pro tebe osobně znamená, že Bůh je tvým nebeským Otcem? Co by to mělo znamenat?

Kdo vidí mne, vidí Otce

²²Toto praví Hospodin: „Ať se moudrý nechlubí svou moudrostí, ať se bohatýr nechlubí svou bohatýrskou silou, ať se boháč nechlubí svým bohatstvím. ²³Chce-li se něčím chlubit, ať se chlubí, že je prozíravý a zná mne; neboť já Hospodin prokazuji milosrdenství a vykonávám na zemi soud a spravedlnost; to jsem si oblíbil, je výrok Hospodinův.“ (Jr 9,22.23)

Osobní studium

O Bohu Otci Jan napsal: „Boha nikdy nikdo neviděl“ (J 1,18). Od pádu Adama a Evy nám v poznání Boha překáží hřích. Mojžíš toužil vidět Boha. Hospodin mu však řekl: „Nemůžeš spatřit mou tvář, neboť člověk mě nesmí spatřit, má-li zůstat naživu“ (Ex 33,20). Přesto má být poznávání Boha naší prioritou. Jan píše: „Život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha“ (J 17,3).

Ve velkém sporu útočí satan hlavně na Boží charakter. Dělá vše pro to, aby všechny přesvědčil, že Bůh je sobecký, krutý a svévolný. Bůh naopak touží po tom, abychom poznali jeho pravou tvář – považuje to za důležitější než všechno ostatní poznání (Jr 9,22.23). Proto se Bůh rozhodl vyvrátit satanova obvinění tím, že Ježíš přišel na tuto zem. Kristus přišel i proto, aby představil Boha a jeho charakter. Přišel, aby nám pomohl rozpoznat, jaký Bůh je, abychom se na něj neřvali přes naše pokřivené vidění. „Jednorozený Syn, který je v náručí Otcově, nám o něm řekl“ (J 1,18).

Navzdory tomu, že učedníci s Ježíšem chodili tři a půl roku, v J 14,8–10 se můžeme dočíst, jak málo znali Otce. Filipova otázka Ježíše zaskočila. Byl smutný. Jemná výčitka však svědčí o jeho trpělivé lásce k nechápavým učedníkům. Ježíš mu v podstatě řekl: „Tak dlouho se mnou chodíte, tak dlouho mě posloucháte. Viděli jste mnoho zázraků – sytil jsem hladové, uzdravoval nemocné, křísil mrtvé – a navzdory tomu mě neznáte? Jak je možné, že ve skutcích, které skrze mě činí Bůh, nepoznáte Otce?“

To, že učedníci v Ježíši nerozpoznali Otce, neznamená, že by ho nesprávně představil. Naopak. Ježíš byl přesvědčen, že své poslání splnil. Otce představil novým, jedinečným způsobem. Svým učedníkům řekl: „Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. ... Kdo vidí mne, vidí Otce“ (J 17,9).

Aplikace

Co ti pomáhá poznat, jaký Bůh opravdu je? Jak můžeš vědět, že tvá představa o Bohu je správná?

Láska našeho nebeského Otce

Hleďte, jak velikou lásku nám Otec daroval: byli jsme nazváni dětmi Božími, a jsme jimi. Proto jsme světu cizí, že nepoznal Boha. (1J 3,1)

Osobní studium

Svým životem chtěl Ježíš zdůraznit a ukázat, co je napsáno už i ve Starém zákoně – že na nás Otec shlíží s nesmírnou láskou (Jr 31,3; Ž 103,13). Je úžasné, že všemohoucí Bůh, který řídí nekonečný vesmír, nám dovolí – nám, zdánlivě bezvýznamným hříšníkům žijícím na maličké planetě uprostřed miliard galaxií – nazývat jej Otcem. Je to proto, že nás miluje.

Největším důkazem Boží lásky je Ježíšova oběť na kříži (J 3,16.17). Kristus nebyl přibit na kříž, aby vzbudil v Otcově srdci lásku k lidem. Svou smrtí Ježíš neměl v úmyslu přinutit Otce, aby nás miloval. Ježíš zemřel proto, že Bůh nás miloval. Miloval nás dříve, než začal existovat tento svět. Mohl nám dát větší důkaz své lásky, než byla smrt jeho Syna na kříži?

„Bůh – nebeský Otec – nás nemiluje proto, že Ježíš za nás zemřel, ale byl ochoten obětovat svého Syna, protože nás miluje.“ (SC 13; CVP 19)

Ježíš je prostředníkem mezi člověkem a Bohem. To však neznamená, že Otec se zdráhá nás milovat. Kristus nemusí přesvědčovat Otce, aby nás miloval. Ježíš radikálně odmítá toto chápání, když říká: „Otec sám vás miluje“ (J 16,27).

Přečti si text v L 15,11–24. Uvažuj o otcově lásce k marnotratnému synovi. Všimni si důkazů, které jsou zmíněny v textu, které měl syn o otcově lásce.

Aplikace

V čem se podobáš marnotratnému synovi? Prožil jsi něco podobného jako marnotratný syn?

Starostlivost našeho nebeského Otce

Nedělejte si tedy starost o zítřek; zítřek bude mít své starosti. Každý den má dost vlastního trápení. (Mt 6,34)

Osobní studium

Je důležité, když víme, že se o nás někdo zajímá a stará se o nás. Někteří lidé si nás nevšímají, dalším jsme lhostejní. Náš nebeský Otec se o nás všestranně stará. Jeho milosrdenství a něha nejsou podmíněny našimi vítězstvími a pády. Jeho láska je stálá a neměnná – bez ohledu na okolnosti.

Jaké povzbuzení nacházíš v textu u Mt 6,25–34?

„Bohu můžeme svěřit svoje tužby, radosti i starosti. Můžeme mu sdělit svoje obavy i svá trápení. Boha to neunavuje. Zná počet vlasů na naší hlavě, zajímá ho, co jeho děti potřebují. ‚Pán je plný soucitu a slitování‘ (Jk 5,11). Boží laskavé srdce vnímá naše starosti. Dotýká se ho, když se mu svěřujeme. Všechno, co nás znepokojuje, mu můžeme říct. Žádný problém pro něj není příliš velký, vždyť udržuje světy a vládne celému vesmíru. Nic z toho, co prožíváme, není pro něj příliš malicherné, aby to přehlížel. Nic v našem životě není tak špatné, aby si s tím nevěděl rady. Žádný problém pro něj není neřešitelný. Prožívá s námi naše radosti i naše trápení. Slyší každou upřímnou prosbu a je vždy ochotný odpovědět. ‚Uzdravuje, obvažuje rány lidí, srdce jejich unavená těší‘ (Ž 147,3). Bůh zná své následovníky dokonale, s každým jedná tak, jakoby právě on byl jediný, pro jehož záchranu obětoval život vlastního Syna.“ (SC 100; CVP 113)

Navzdory těmto povzbuzením však víme, že do našeho života přicházejí problémy a neštěstí. V Mt 6,34 Ježíš říká: „Každý den má dost vlastního trápení.“ Chce tím naznačit, že ne vše je tak, jak bychom chtěli. Musíme žít se zlem a jeho důsledky. I uprostřed zla nás však Ježíš ujišťuje o Otcově lásce, kterou nám zjevil mnoha způsoby – zejména pak na kříži. Je nesmírně důležité, abychom si pamatovali a připomínali dary a požehnání našeho nebeského Otce. Jinak se může snadno stát, že problémy, které přijdou – a ony určitě přijdou – nás odradí a znechtí.

Aplikace

Co ti může v krizi a problémech pomoci prožívat Boží lásku? Jak můžeš pomoci někomu, kdo prožívá problémy a pochybuje o Boží lásce? Jak můžeš Bohu více důvěřovat?

Otec, Syn a Duch svatý

²¹Když se všechen lid dával křtít a když byl pokřtěn i Ježíš a modlil se, otevřelo se nebe ²²a Duch svatý sestoupil na něj v tělesné podobě jako holubice a z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil.“ (L 3,21.22)

¹⁶A já požádám Otce a on vám dá jiného Přímluvce, aby byl s vámi na věky – ¹⁷Ducha pravdy, kterého svět nemůže přijmout, poněvadž ho nevidí ani nezná. Vy jej znáte, neboť s vámi zůstává a ve vás bude. (J 14,16.17)

Osobní studium

Ježíš různými způsoby představoval, že tři božské osoby – Otec, Syn a Duch svatý – jsou Bohem. I když to racionálním způsobem neumíme vysvětlit, přijímáme tuto skutečnost vírou (jako mnohé další pravdy, jež jsou představeny v Bibli). Vyznáváme společně s Pavlem, že se snažíme poznávat „Boží tajemství“ (Ko 2,2). Mnohému nerozumíme, přesto však skrze víru, poslušnost a modlitbu můžeme v našem poznání stále růst.

Tři božské osoby aktivně působily v rozhodujících okamžicích Ježíšova života. Vyjádři svými slovy úlohu každé z nich v následujících situacích:

Narození (L 1,26–35)

Křest (L 3,21.22)

Ukřižování (Žd 9,14)

Když se Ježíšovo dílo zde na zemi chýlilo k závěru, slíbil svým vystrašeným učedníkům, že jim pošle Ducha svatého. Z toho je zřejmá spolupráce všech tří božských osob. „A já požádám Otce,“ ujistil je Ježíš, „a on vám dá jiného Přímluvce, aby byl s vámi na věky – Ducha pravdy“ (J 14,16.17).

Ježíš zdůrazňoval, že mezi třemi božskými osobami vládne dokonalý soulad. Od počátku spolupracují při realizaci plánu spasení. Syn oslavil Otce tím, že zjevil jeho lásku (J 17,4). Duch svatý oslavil Syna tím, že světu ukázal jeho milost a lásku (J 16,14).

Aplikace

Které další pravdy obsažené v Bibli těžko chápeš a jsou pro tebe nesnadné k porozumění? I v přírodě jsou jevy a věci, kterým nerozumíme. Jak vnímáš hranice našeho poznávání a chápání? V kterých oblastech potřebuješ žít vírou?

Podněty k zamyšlení

„Kristus nás učil, abychom Boha oslovovali jménem, které se pojí s nejkrásnějšími mezilidskými vztahy, a tím chtěl posílit naši důvěru k Bohu. Nabídl nám přednost, abychom nekonečného Boha oslovovali ‚Otče‘. Toto označení a oslovení vyjadřuje naši lásku a důvěru, kterou k němu chováme, a je zárukou jeho vztahu k nám. Bohu je příjemné, když ho oslovujeme tímto jménem a žádáme o přízeň a požehnání. Pán Ježíš několikrát opakoval, abychom si nemysleli, že oslovovat Boha ‚Otče‘ je troulalost. Chce, abychom si na toto oslovení navykli.

Bůh nás považuje za své děti. Vykoupil nás ze světa, který se o Boha nezajímá, přijal nás za členy královské rodiny, za děti nebeského Krále. Přeje si, abychom mu důvěřovali ještě více, než děti důvěřují svým otcům. Rodiče milují své děti, ale Boží láska je daleko hlubší a obsáhlejší než největší láska člověka. Nedá se s ničím srovnávat.“ (COL 141.142; PM 69.70)

„Na golgotském kříži projevil nebeský Otec svou lásku každému z nás. Otec nás miluje. Je plný soucitu a něžné lásky.“ (ST, 30. září 1889)

Otázky k rozhovoru

- 1. Co byste doporučili člověku, který nedokáže milovat Boha a důvěřovat mu jako nebeskému Otci, protože měl špatnou zkušenost se svým pozemským otcem? Jak je mu možné pomoci, aby se naučil milovat Boha a důvěřovat mu?*
- 2. Víme, že Bůh nás miluje. Proč tedy existuje utrpení?*
- 3. Uvažujte společně nad otázkami, jež jsou uvedeny v části na čtvrtek.*
- 4. Vesmír je nekonečně velký. Ten, který ho stvořil, zemřel za nás na kříži. Měli bychom na tuto skutečnost více myslet. Jak se v každé chvíli můžeme těšit z tohoto nádherného zjevení Boží lásky?*

Syn

Texty na tento týden

Da 7,13-14; Mt 11,25–27; J 5,15–20; 8,54–59; 17,3–6

Základní verš

„Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“ (Mk 10,45)

Ježíš už veřejně působil dva roky, když položil svým učedníkům otázku: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ (Mt 16,13). Učedníci neměli problém s vyjmenováním toho, co slyšeli od lidí. Na to jim Ježíš položil osobní otázku: „A za koho mě pokládáte vy?“ (Mt 16,15). Nyní byli učedníci vyzváni, aby vyjádřili svůj názor. Ježíš se jich neptal, co si myslí o jeho vnějším vzezření či charakterových vlastnostech. Svou otázkou mířil na samotnou podstatu své bytosti. Učedníci museli vyjádřit své vlastní přesvědčení a víru.

Každý z nás si dříve nebo později musí odpovědět na stejnou otázku. Každý se musí rozhodnout, za koho Ježíše pokládá. Nejde o to, abychom zopakovali, co jsme slyšeli od jiných, abychom vyjádřili, v co věří ostatní. Odpovědí na Ježíšovu otázku musí být naše skutečné osobní vyznání. Na této odpovědi závisí budoucnost každého člověka.

Tento týden budeme společně hledat odpověď na otázku, kým je Ježíš. Budeme přemýšlet nad tím, co Kristus říkal a dělal. Vírou chceme dospět ke stejnému vyznání, jako apoštol Petr: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého“ (Mt 16,16).

Syn člověka

¹³Viděl jsem v nočním vidění, hle, s nebeskými oblaky přicházel jakoby Syn člověka; došel až k Věkovitému, přivedli ho k němu. ¹⁴A byla mu dána vladařská moc, sláva a království, aby ho uctivali všichni lidé různých národností a jazyků. Jeho vladařská moc je moc věčná, která nepomine, a jeho království nebude zničeno. (Da 7,13.14)

Osobní studium

Když Ježíš mluvil o sobě, označoval se jako Syn člověka. Toto pojmenování na sebe vztáhl více než 80krát. Ostatní lidé ho takto neoslovovali. Ježíš zvolil tento zvláštní termín záměrně.

Sousloví „syn člověka“ se ve Starém zákoně běžně používalo. Až na jednu výjimku se vždy týkalo člověka. Ježíš ho tedy používal, aby zdůraznil svou lidskou přirozenost.

Písmo představuje Ježíše jako skutečnou lidskou bytost. Narodil se a vyrůstal jako dítě – byl stále silnější a moudřejší (L 2,40.52). Měl bratry a sestry (Mt 13,55.56). Jedl (Mt 9,11), spal (L 8,23), unavil se (J 4,6) a měl hlad a žízeň (Mt 4,2; J 19,28). Prožíval také smutek a strach (Mt 26,37).

Náhodný pozorovatel by řekl, že Ježíš byl člověkem jako všichni ostatní. Mnozí z jeho současníků v něm viděli pouze člověka (J 7,46–49). Lidé se k němu chovali, jako by byl jedním z nich. Vysmívali se mu (L 8,53), kritizovali ho (Mt 11,19), posmívali se mu a bili ho (L 22,63). Byl pro ně jen obyčejným člověkem.

Tito lidé si žel neuvědomovali, kdo byl skryt za označením „Syn člověka“. U proroka Daniela je napsáno: „S nebeskými oblaky přicházel jakoby Syn člověka; došel až k Věkovitému... A byla mu dána vladařská moc, sláva a království...“ (Da 7,13.14). Židé ztotožnili „Syna člověka“ z proroctví s Mesiášem. Když Ježíš používal toto označení, nenápadně jim naznačoval, že je zaslíbeným Mesiášem.

Co z Ježíšových slov zaznamenaných v Mt 24,30; 25,31 a 26,64 připomíná text z Da 7,13.14?

Aplikace

Proč je tak důležité, aby sis uvědomil, že Ježíš byl opravdu člověkem? Jaké důsledky to má pro tvé spasení? Co z toho vyplývá pro tvůj každodenní život – zvláště s ohledem na tvé zápasy s hříchem a pokušením?

Syn Boží

²⁵V ten čas řekl Ježíš: „Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými, a zjevil jsi je maličkým. ²⁶Ano, Otče: tak se ti zalíbilo. ²⁷Všechno je mi dáno od mého Otce; a nikdo nezná Syna než Otec, ani Otce nezná nikdo než Syn – a ten, komu by to Syn chtěl zjevit.“ (Mt 11,25–27)

Osobní studium

Označení „Boží Syn“ použil nejen anděl Gabriel (L 1,35), ale i někteří lidé (Mt 14,33; Mk 15,39; J 1,49; 11,27). Ježíš se mu nebránil. Dával si však velký pozor na to, aby ho nepoužíval sám u sebe. Lidé by ho za to chtěli ukamenovat. Navzdory tomu Bible odhaluje jeho výjimečný vztah s Otcem.

Při křtu Otec Ježíše označil za svého Syna (Mt 3,17). Totéž se stalo na hoře proměnění (Mt 17,5).

Vztah mezi Synem a Otcem je jedinečný, protože mají stejnou podstatu. I my – jako věřící – jsme obdrželi přednost stát se Božími dětmi. Ale jen Kristus byl, je a bude Božím Synem.

Co ti říkají texty z Mt 11,27; J 3,35; 5,17 a 10,30 o dokonalé jednotě mezi Otcem a Synem?

Jednota mezi Ježíšem a Otcem obsahuje dokonalé vzájemné poznání. Je to jednota v otázce vůle, záměru i cílů. Je to jednota v podstatě. Syn a Otec jsou dvě osoby („Já a Otec“), ale mají stejnou podstatu („jsme jedno“ – J 10,30). Tato skutečnost je zdůrazněna číslovkou středního rodu – „jedno“.

Současně je třeba si uvědomit, že Ježíš přišel na tuto zem a žil zde jako člověk. Dobrovolně se podřídil Otcí (Fp 2,6–8). Toto podřízení mělo svůj účel, nebylo však součástí jeho podstaty. Ježíš se podřídil kvůli určitému konkrétnímu cíli.

V tomto kontextu je třeba číst i Ježíšova slova: „Syn nemůže sám od sebe činit nic než to, co vidí činit Otce“ (J 5,19). „Nehledám vůli svou, ale vůli toho, který mě poslal“ (J 5,30). Proto také mohl říci: „Otec je větší než já“ (J 14,28).

Aplikace

Ježíš byl skutečným Bohem i člověkem. Co ti to říká o úzkém spojení mezi nebem a zemí? Jakou útěchu můžeš najít v tomto úzkém spojení?

Kristova božská přirozenost

¹⁵Ten člověk šel a oznámil Židům, že je to Ježíš, kdo ho uzdravil. ¹⁶A proto Židé začali Ježíše pronásledovat, že takové věci dělal v sobotu. ¹⁷On však jim odpověděl: „Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji.“ ¹⁸To bylo příčinou, že Židé ještě více usilovali Ježíše zabít, protože nejen znesvěcoval sobotu, ale dokonce nazýval Boha vlastním Otcem, a tak se mu stavěl naroveň. ¹⁹Ježíš jim řekl: „Amen, amen, pravím vám: Syn nemůže sám od sebe činit nic než to, co vidí činit Otce. Co činí Otec, stejně činí i jeho Syn. ²⁰Vždyť Otec miluje Syna a ukazuje mu všechno, co sám činí; a ukáže mu ještě větší skutky, takže užasnete.“ (J 5,15–20)

Osobní studium

Základem naší víry je přesvědčení, že Ježíš Kristus je Bohem. Lidská bytost by nás nikdy nemohla spásit – bez ohledu na to, jak výjimečným životem by žila. To, že Ježíš byl Bohem, dokazuje celý Nový zákon. Jak se na to díval sám Ježíš?

Pro Ježíše nebylo jednoduché vysvětlit, kým je. Jeho poslání vyžadovalo, aby se představil jako Mesiáš – Bůh v těle. Nemáme však žádný záznam o tom, že by veřejně prohlásil: Já jsem Bůh anebo Já jsem Mesiáš. Pokud by to udělal, tak by hned poté mohl přijít o život. Proto o své božské přirozenosti mluvil jen v náznacích. Své posluchače vedl nepřímo k tomu, aby rozpoznali, že je Bůh.

Jak Ježíš postupně zjevoval svou božskou přirozenost, většina jeho posluchačů to rozpoznala. Avšak jen málokdo přijímal jeho výroky, protože se neshodovaly s jejich dopředu vytvořenými představami o Mesiáši. Jasně to vyplývá z jejich otázky: „Jak dlouho nás chceš držet v nejistotě? Jsi-li Mesiáš, řekni nám to otevřeně!“ (J 10,24). Tuto otázku ale žel – jak ukazuje kontext – nemysleli upřímně.

Jak bylo uvedeno ve včerejší části lekce, Ježíš se často zmiňoval o svém jedinečném vztahu s Otcem. Byl to jeden ze způsobů, jak mohl zjevoval svou božskou přirozenost. Někteří jasně pochopili, kam míří, když nazývá Boha svým Otcem. Bylo to otevřené vyjádření skutečnosti, že je rovný Bohu (J 5,18).

Jakým způsobem dal Ježíš, podle textu v L 5,17–26, najevo svou božskou přirozenost – aniž by to řekl otevřeně?

„Rozpadávající se tělo nemocného mohla uzdravit jen stvořitelská moc. Hlas, který oživil člověka vytvořeného z prachu země, dal život i umírajícímu tělu ochrnutého.“ (DA 269.270; TV 168)

Právo odpouštět hříchy náleží jen Bohu. Ježíš odpouštěl hříchy a považoval to za své právo. Řekl také, že se „posadí na trůnu své slávy“ (Mt 25,31) a bude soudit všechny národy. Tehdy se rozhodne o věčném údělu každého člověka. Takovou autoritu má jen Pán Bůh. Tímto prohlášením dal Kristus jasně najevo, kým je.

Aplikace

Zamysli se nad tím, jak necitelní a málo vnímaví byli někteří náboženští vůdcové vůči Ježíši. Tito mužové se považovali za duchovní strážce lidu. Jak se můžeš vyvarovat nebezpečí, abys nebyl také takto málo vnímavý a necitlivý vůči Ježíši? Jak se o tom můžeš přesvědčit?

Dříve než se Abraham narodil, já jsem

⁵⁴Ježíš odpověděl: „Kdybych oslavoval sám sebe, má sláva by nic nebyla. Mne oslavuje můj Otec, o němž vy říkáte, že je to váš Bůh. ⁵⁵Vy jste ho nepoznali, ale já ho znám. Kdybych řekl, že ho neznám, budu lhář jako vy. Ale znám ho a jeho slovo zachovávám. ⁵⁶Váš otec Abraham zajásal, že spatří můj den; spatřil jej a zaradoval se.“ ⁵⁷Židé mu řekli: „Ještě ti není padesát, a viděl jsi Abrahama?“ ⁵⁸Ježíš jim odpověděl: „Amen, amen, pravím vám, dříve než se Abraham narodil, já jsem.“ ⁵⁹Tu se chopili kamenů a chtěli je po něm házet. Ježíš se však ukryl v zástupu a vyšel z chrámu. (J 8,54–59)

Osobní studium

Ježíš mluvil a zjevoval svými činy, že má stejnou moc vítězit nad smrtí jako jeho Otec. „Jako Otec mrtvé křísí a probouzí k životu, tak i Syn probouzí k životu ty, které chce“ (J 5,21). Jen Bůh může prohlásit: „Já jsem vkříšení a život“ (J 11,25).

Další jasný náznak Kristova božství je možné najít v jeho výroku o preexistenci. „Sestoupil z nebes“ (J 3,13), protože ho poslal Otec (J 5,23). Svou preexistenci později znovu potvrdil slovy: „A nyní ty, Otče, oslav mne svou slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než byl svět“ (J 17,5).

Text zapsaný v J 8,58 je jedním z Ježíšových nejotevřenějších a nejhlubších výroků o jeho božství (viz též Ex 3,13.14). V porovnání s Abrahamem, který se „narodil“ („začal existovat“ – což je doslovný význam základu řeckého slova „ginomai“), Ježíš o sobě prohlašuje, že existuje sám od sebe – „já jsem“ (je „samoexistující“, nezávislý v otázce bytí). Nejen, že byl dříve než Abraham, Ježíš existoval věčně. Slova „já jsem“ ukazují na nepřetržitou, trvalou existenci. Navíc je spojení „já jsem“ titul (pojmenování) samotného Boha (Ex 3,14). Představitelé národa jistě pochopili, že si Ježíš nárokuje být Bohem, který se zjevil v hořícím keři. Podle nich se dopustil rouhání – a proto jej chtěli ukamenovat (J 8,59).

Evangelia ukazují, že Ježíš bez jakéhokoliv projevu nesouhlasu přijímal úctu lidí. Na základě Písma dobře věděl, že jen Bůh je hoden toho, aby se mu lidé klaněli a uctívali ho. Proto satanovi odpověděl: „Neboť je psáno: ‚Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat‘“ (Mt 4,10). Tím, že Kristus přijímal úctu od lidí, dával najevo své božství. Učedníci na moři (Mt 14,33), uzdravený slepý muž (J 9,38), ženy u Ježíšova hrobu (Mt 28,9) a učedníci v Galileji (Mt 28,17) – ti všichni se mu otevřeně klaněli a uznávali ho jako Boha. Odpověď, kterou pronesl Tomáš: „Můj Pán a můj Bůh“ (J 20,28), by nevyslovil žádný žid, pokud by nebyl přesvědčen, že mluví k Bohu.

Aplikace

Které věci – podle textu v J 20,29 – jsi neviděl, a přece v ně věříš? Jak tvá odpověď souvisí s vnímáním tvé víry?

Kristovo posláání

³A život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. ⁴Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokonal dílo, které jsi mi světil. ⁵A nyní ty, Otče, oslav mne svou slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než byl svět. ⁶Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi ze světa dal. Byli tvoji a mně jsi je dal; a tvoje slovo zachovali. (J 17,3–6)

Osobní studium

Když si uvědomíme, kým Kristus byl, tak budeme lépe chápat, co pro nás přišel učinit.

Satan Boha obvinil. Ježíš přišel představit pravý Otcův charakter, aby tato obvinění vyvrátil. Přišel napravit zkreslené představy, které si mnozí o Bohu vytvořili. Chce, abychom poznali Boha. Pokud chceme přijmout věčný život, musíme poznat Boha (J 17,3).

Nestačí vědět, jak probíhá spasení. Potřebujeme osobně znát Spasitele. A to je významem jména Ježíš – „Hospodin spasi“ či „Hospodin zachraňuje“ (Mt 1,21). Své posláání Ježíš jasně představil: „Neboť Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo“ (L 19,10). V zahradě Eden lidé narušili vztah s Bohem, ztratili svou svatost, svůj domov i věčnost. Ježíš přišel, aby tento stav obnovil. Obnovuje náš vztah s Otcem (J 1,51), odpouští nám hříchy (Mt 26,28), ukazuje nám, jak máme žít (1Pt 2,21) a zaslubuje nám věčný život (J 3,16).

Jak podle J 10,11 a Mt 20,28 Ježíš definoval podstatu svého posláání?

Proč musel Ježíš zemřít? Protože se dobrovolně postavil na naše místo a vzal na sebe trest za naše hříchy. Všichni jsme hříšní (Ř 3,10–12), a proto si zasloužíme věčnou smrt (Ř 6,23). Cena za naše spasení byla tak vysoká, že ji mohl zaplatit jen Boží Syn svým životem.

„Porušený Boží zákon si žádal hříšníkům život. Jen Ten, který je rovný Bohu, mohl vykonat smíření za toto přestoupení. Nikdo jiný než Kristus nemohl vykoupit padlého člověka z prokletí zákona a uvést ho opět do souladu s nebesy.“ (PP 63; NUD 23)

Aplikace

Podívej se okolo sebe – na svět a úděl, který nás v něm čeká. Pokud vše končí smrtí, jakou máme naději? Kdyby Bůh nepřipravil plán spasení, neměli bychom žádnou naději. Jak můžeš vyjádřit vděčnost Bohu za to, co pro nás v Kristu vykonal?

Podněty k zamyšlení

„V Božím slovu je mnohokrát zmiňována lidská přirozenost Ježíše Krista v údobí, kdy působil na této zemi. Současně však jasně mluví i o jeho preexistenci. Kristus jako Slovo existoval jako božská bytost, jako Boží Syn byl ve shodě a jednotě se svým Otcem... Prostřednictvím něho vznikl tento svět. ‚Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest.‘ (J 1,3) Pokud Kristus vše stvořil, musel existovat již předtím. Toto poselství je jednoznačné, nikdo o něm nemusí pochybovat. Kristus byl Bůh v tom nejvyšším smyslu. Byl s Bohem od věčnosti, Bůh nade vším, navěky požehnaný. Pán Ježíš Kristus, Syn Boží, existoval od věčnosti jako jiná osoba, a přece byl v jednotě s Bohem.“ (1SM 247)

„V Kristu je život, původní, nevypůjčený, neodvozený. ‚Kdo má Syna, má život.‘ (1J 5,12) Kristovo božství je pro věřícího zárukou věčného života.“ (DA 530; TV 338)

Náměty k rozhovoru

1. *Démoni věděli a vyznávali, že Ježíš je „Svatý Boží“ (Mk 1,24), „Syn Boží“ (Mk 3,11), „Syn Boha nejvyššího“ (Mk 5,7). Podívejte se také na text Jk 2,19. Proč tento druh poznání nestačí ke spasení? Jak je možné předcházet tomu, abychom se spokojili jen s rozumovým přijetím Ježíše?*
2. *Když římský setník, který stál pod křížem, viděl, jak Ježíš umíral, vyznal: „Ten člověk byl opravdu Syn Boží“ (Mk 15,39). Nejlepší místo, kde můžeme pochopit, kým Ježíš je a co pro nás udělal, je pod křížem. Jak často tam v mysli chodíváme? Kdy naposledy jste tam byli? Rozjímejte v rámci třídy společně o nesmírně velké oběti, kterou Kristus podstoupil pro naše spasení.*
3. *Mnoho Ježíšových současníků jej odmítalo, protože o něm měli nesprávné představy. Žel i dnes mnozí odmítají odevzdat svůj život Kristu pro různé předsudky a zkreslené představy, které o něm mají. Jak lidem můžeme pomoci vidět Ježíše takového, jaký skutečně je? Jak jim můžeme objasnit, kým je Kristus?*

Duch svatý

Texty na tento týden

J 3,5–8; 14,16–18; 14,26; 15,26; Mt 28,17–20; Sk 1,8

Základní verš

„A já požádám Otce a on vám dá jiného Přímluvce, aby byl s vámi na věky.“ (J 14,16)

Ze třech osob Trojice lidé nejméně rozumějí osobě Ducha svatého. Je paradoxní, že právě o této osobě, která je nám nejbliže – je s námi, přebývá v nás, proměňuje nás a působí v nás znovuzrození – víme tak málo.

Proč tomu tak je? Prvním důvodem je, že Bible o Duchu svatém nemluví tak jasně jako o Otci a Synu. V Písmu je mnoho odkazů a zmínek o Duchu, ale většina je metaforická či symbolická. V Bibli je celkem obšírně popisováno působení Ducha svatého, ale poměrně málo je toho napsáno o něm samotném.

Další důvod vyplývá z jeho úlohy. Duch svatý se neustále snaží napřimovat naši pozornost na Krista – ne na něj samotného. V plánu spasení se Duch svatý podřizuje Otci a Synovi. To však neznamená, že je méně důležitý nebo že by jeho úloha byla méně významná.

Když se budeme tento týden věnovat tomu, co Ježíš učil o Duchu svatém, prosme o jeho proměňující přítomnost v našem životě.

Kristův zástupce

16A já požádám Otce a on vám dá jiného Přímluvce, aby byl s vámi na věky – 17Ducha pravdy, kterého svět nemůže přijmout, poněvadž ho nevidí ani nezná. Vy jej znáte, neboť s vámi zůstává a ve vás bude. 18Nezanechám vás osiřelé, přijdu k vám. (J 14,16–18)

Osobní studium

Když Ježíš učedníkům prozradil, že brzy zemře, zmocnil se jich smutek a strach. Kdo bude jejich učitelem, přítelem a rádcem, až je Ježíš opustí? Ježíš věděl, co potřebují. Proto jim zaslubuje svého zástupce, který bude s nimi, až odejde.

V překladech textu J 14,16–18.26 do češtiny jsou pro představení Ducha svatého použita slova „Přímluvce“ (ČEP), „Zastánce“ (ČSP) či „Utěšitel“ (BK; B21). Jsou to různé významy stejného řeckého slova „paraklétos“. Toto slovo se skládá z předložky „para“ (vedle, při) a přídavného jména „klétos“ (povoláný, pozvaný). Doslovně tedy toto slovo znamená „ten, který je povolán být vedle“ – tedy někdo, kdo je pozván, aby pomáhal. Může to být zprostředkovatel, přímluvce, prostředník, poradce, pomocník či dokonce obhájce.

V Novém zákoně používá výraz „paraklétos“ pouze Jan. Je zajímavé, že je zmíněn i v souvislosti s Ježíšem (1J 2,1).

V době, kdy Ježíš působil na zemi, radil učedníkům, pomáhal jim a utěšoval je. Jeho zástupce by měl dělat to samé. Otec poslal Ducha svatého, protože jej o to požádal Syn (J 14,16.26). Duch svatý pokračuje v Kristově díle na této zemi.

Prostřednictvím Ducha svatého vnímali učedníci Kristovu přítomnost. Ježíš jim řekl: „Nezanechám vás osiřelé“ (J 14,18). Nemluvil o nějaké příležitostné návštěvě, která na chvíli rozptýlí sirotky. Kristus hovořil o stálém a velmi blízkém vztahu, kdy bude „v nás“ (J 14,20). To se děje prostřednictvím Ducha svatého, který působí v nitru Ježíšových následovníků.

Kristova lidská přirozenost mu bránila, aby byl osobně v jednom okamžiku všude. Duch svatý však je všudypřítomný (Ž 139,7). Prostřednictvím Ducha svatého je náš Spasitel „dostupný“ všem – bez ohledu na to, kde se nacházíme.

Aplikace

Jak zakoušíš existenci a působení Ducha svatého ve svém životě?

Duch svatý je osoba

Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl. (J 14,26)

Až přijde Přímluvce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten o mně vydá svědectví. (J 15,26)

Osobní studium

Ellen Whiteová napsala, že „podstata Ducha svatého zůstává tajemstvím. Lidé ji nedokážou vysvětlit, protože jim nebyla zjevena Bohem... O tajemstvích, která jsou příliš hluboká, než aby je lidé mohli pochopit, je lepší mlčet.“ (AA 52; PNL 30)

Napsala také, že „Duch svatý je osoba, protože ‚dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti... Musí být božskou osobou, protože by jinak nemohl ‚zkoumat všechno, i hlubiny Boží‘.“ (EV 616.617) Tento výrok obsahuje citáty z Ř 8,16 a 1K 2,10.11. I když nás naše lidská přirozenost limituje, z Písma je zřejmé, že Duch svatý je Bůh. Ježíšovy výroky to potvrzují.

Ježíš zmiňuje několik činností, které Duch svatý realizuje. Všechny naznačují, že se jedná o osobu. Kdo jiný než osoba nás může vyučovat a připomínat nám všechno, co Ježíš řekl (J 14,26)? Kdo může svědčit o Ježíši lépe než osobní bytost (J 15,26)? Kdo jiný nás může uvádět do pravdy, ale také nám naslouchat a odpovídat (J 16,13)?

Na základě Ježíšova učení novozákonní pisatelé jasně vyjádřili, že Duch svatý má základní vlastnosti osoby: vůli (1K 12,11), schopnost rozhodování (Sk 15,28; Ř 8,27) a emoce (Ř 15,30; Ef 4,30).

Protože je Duch svatý božská osoba, musíme se pokorně podřídit jeho vůli a vedení. Pozvěme jej, aby přebýval v našem srdci (Ř 8,9), měnil náš život (Tt 3,5) a v naší povaze formoval ovoce Ducha (Ga 5,22.23).

Aplikace

Duch svatý je dar. A jako všechny dary, tak i tento dar můžeme odmítnout. Jak se můžeš každý den ujistit, že neodmítáš to, co chce Duch svatý ve tvém životě učinit?

Duch svatý je Bůh

¹⁷Spatřili ho a klaněli se mu; ale někteří pochybovali. ¹⁸Ježíš přistoupil a řekl jim: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. ¹⁹Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého ²⁰a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28,17–20)

Osobní studium

Když Ježíš představoval učedníkům Ducha svatého, pojmenoval ho jako „jiného Přímluvce“ (J 14,16). Řecké slovo „allos“, které je zde přeloženo jako „jiný“, znamená jiný stejného druhu – na rozdíl od slova „heteros“, jež má význam jiný odlišného druhu či kvality. Stejná podstata, která spojuje Otce a Syna, spojuje i Syna a Ducha svatého.

Ježíš řekl, že Duch svatý „vám oznámí, co má přijít“ (J 16,13). Jen Bůh může oznámit, „co se v budoucnu stane“ (Iz 46,9,10).

Božská přirozenost Ducha svatého se projevila také při inspiraci Písma. Ježíš upozornil, že „sám David řekl v Duchu svatém...“ (Mk 12,36) to, co pak zapsal v Ž 110,1.

Když Ježíš působil zde na zemi, byl neustále veden Duchem svatým. Objevil se při jeho křtu (Mt 3,16,17), vedl jej na poušť (L 4,1). Po vítězství nad pokušelem se Ježíš „vrátil v moci Ducha do Galileje“ (L 4,14), aby pokračoval ve své službě. Zázraky, které Ježíš činil, se děly prostřednictvím Ducha svatého (Mt 12,28). To, že Boží Syn byl závislý na Duchu svatém, je další důkaz jeho božské přirozenosti. Je těžké představit si, že by byl Boží Syn závislý na někom, kdo je menší než Bůh.

Další důkaz božství Ducha svatého spočívá v jeho spojení s Otcem a Synem v biblických textech, které se zmiňují o rovnocennosti těchto osob. Ježíš pověřil apoštoly, aby křtili nové učedníky „ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého“ (Mt 28,19).

Jak ti text v Mt 12,31.32 pomáhá pochopit božství Ducha svatého?

Když porovnáme v textu „slovo proti Synu člověka“ (hřích, který může být odpuštěn) a „slovo proti Duchu svatému“ (hřích, který nemůže být odpuštěn), vypovídá to o tom, že Duch svatý není „obyčejná“ bytost. Rouhání je hřích, který je namířen přímo proti Bohu. Z toho vyplývá, že Duch svatý je jedna ze třech osob božské Trojice. I když o „neodpuštělném hříchu“ toho bylo napsáno již mnoho, bezprostřední kontext textu v Mt 12,31.32 mluví o lidech, kteří se tak zatvrdili proti působení Ducha svatého a jeho úloze při spasení, že jeho dílo a působení přisuzovali satanovi!

Aplikace

Skutečnost, že Duch svatý je Bůh, který spolupůsobí při našem spasení, by nás měla vést k pokornému kladení otázek a k citlivému hledání Boží vůle. Jak se v tvém životě projevuje touha žít podle Boží vůle, kterou ti chce zjevit Duch svatý?

Dílo Ducha svatého

⁵Ježíš odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího. ⁶Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. ⁷Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit znovu. ⁸Vítr vane, kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.“ (J 3,5–8)

Osobní studium

V předchozích částech této lekce byla zmíněna úloha Ducha svatého v životě vtěleného Krista a při inspiraci Písma. Nyní se podíváme na to, co Ježíš učil o úloze Ducha svatého při našem spasení.

Co podle J 16,8 Duch svatý koná, aby nás připravil na přijetí Spasitele?

Vezme si člověk lék, když neví, že je nemocný? Tak ani my nemůžeme být zachráněni, pokud si neuvědomíme, že jsme hříšníci. Duch svatý nás jemně, ale vytrvale usvědčuje, že jsme hříšní, že jsme se provinili a čeká nás Boží spravedlivý soud.

Duch svatý nás vede ke Kristu a přináší nám o něm svědectví (J 15,26), protože jedině On nás může zachránit. Ježíš je pravda (J 14,6). Když nás Duch svatý přivádí k Ježíši, otevírá nám cestu k poznání pravdy (J 16,13). Jiný způsob neexistuje. Vždyť i Duch svatý je nazván jako „Duch pravdy“ (J 14,17).

Když pochopíme, že jsme hříšníci, a projevíme lítost nad našimi proviněními, jsme přivedeni k Ježíši a jeho pravdě. Jsme tím připraveni, aby Duch svatý začal konat své důležité dílo.

Ti, kteří chtějí změnit svůj život, tak vědí, jak marná je to snaha. Bez Božího zásahu nejsme schopni svůj hříšný život změnit. Obnova hříšníka vyžaduje stvořitelskou moc, kterou dává jen Duch svatý. Jsme spaseni „obmytím, jímž jsme se znovu zrodili k novému životu skrze Ducha svatého“ (Tt 3,5). Duch svatý neupravuje ani nevylepší starý život. On mění povahu, tvoří nový život. Výsledky tohoto zázraku jsou jasně viditelné. Právě proto Ježíš přirovnává změnu způsobenou Duchem svatým ke znovuzrození (J 3,5–8).

Působení Ducha svatého není zapotřebí jen na začátku našeho křesťanského života. Potřebujeme ho stále. Naš duchovní růst podporuje tím, že nám připomíná vše, co učil Ježíš (J 14,26). Když mu to dovolíme, zůstanete s námi na věky – jako náš Příměluce, Zastávce a Utěšitel (J 14,16).

Aplikace

Je velmi těžké změnit své zlozvyky a charakterové vady. I když se nám to občas podaří, pokud si nebudeme dávat pozor, tak nás znovu přemohou. Co nám naše nedostatky a vrozený sklon k hříchu říkají o naší stálé potřebě podřízovat se vedení Duchem svatým?

Naplnění Duchem svatým

Ale dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země. (Sk 1,8)

Osobní studium

Je velmi důležité, abychom věděli, kdo je Duch svatý. Toto poznání by však bylo zbytečné, pokud by nás nevedlo k tomu, abychom jej pozvali do svého života, aby jej mohl změnit. Ježíš jasně řekl, že pokud nepozveme nebeského Hosta, aby v nás denně přebýval, tak do našeho prázdného života vstoupí jiný duch, který způsobí duchovní spoušť (Mt 12,43–45). Ježíš byl „plný Ducha svatého“ (L 4,1). „Denně přijímal křest Ducha svatého.“ (COL 139; PM 68)

Jak můžeme podle L 11,9–13 přijmout křest Ducha svatého? Co říká o ochotě Otce poskytnout lidem Ducha svatého?

Při poslední večeři Ježíš slíbil svým učedníkům, že jim pošle Ducha svatého. Připomenul jim, že je bude potěšovat a učit. Tehdy to byla jejich největší potřeba. Po Kristově vzkříšení se situace změnila. Před učedníky stály nové výzvy.

Co bylo podle Sk 1,4–8 středem Ježíšova zaslíbení o Duchu svatém, které dal učedníkům po vzkříšení?

Text ve Sk 1,5 je jediným záznamem, kdy Ježíš mluví o „křtu Duchem svatým“. Poprvé o něm ale mluvil již Jan Křtitel (Mt 3,11; J 1,33). Učedníci však na splnění tohoto zaslíbení museli čekat až do Kristova nanebevstoupení.

Jak se projevuje křest Duchem svatým? Podle Sk 1,8 budou učedníci pokřtěni, když na ně „sestoupí“ Duch svatý. Být pokřtěný znamená být zcela do něčeho ponořen – obvykle do vody. Ponořen je celý člověk.

Křest Ducha svatého tedy znamená, že věřící je plně pod vlivem Ducha svatého, je „plný Ducha“ (Ef 5,19). Tato zkušenost se nestane pouze jednou a potrvá navždy. Je to zkušenost, kterou potřebujeme prožívat každý den.

Aplikace

Kdyby se tě někdo zeptal, jestli už jsi byl naplněn Duchem svatým, co bys mu odpověděl? Proč?

Podněty k zamyšlení

„Vždy, když se octneme v těžkostech, dolehne na nás utrpení, nevíme, jak dál, když se nám všechno zdá být černé, cítíme se bezmocní a osamělí, posílá nám Pán Utěšitele jako odpověď na naši modlitbu víry. Od našich pozemských přátel nás mohou odloučit nejrůznější okolnosti. Od nebeského Utěšitele nás však nemůže odloučit nic, žádná okolnost ani vzdálenost. Kdekoli jsme, kamkoli jdeme, on je vždy s námi, podpírá nás, povzbuzuje, dodává nám sílu a potěšuje nás.“ (DA 669.670; TV 428)

„Duch svatý byl největším darem, který mohl Kristus od Otce získat pro povznesení svého lidu. Duch svatý byl dán Božimu lidu proto, aby jej vedl k duchovní obnově. Bez jeho působení by byla Kristova oběť zbytečná. Moc zla postupem času stále narůstala a je ohromující, jak snadno si satan lidstvo zotročil. Nad hříchem je možno zvítězit jedině s pomocí třetí božské osoby, jejíž síla není ničím omezena, neboť přichází v plnosti božské moci. Díky působení Ducha svatého se může projevat moc Vykupitelova díla. Duch očišťuje srdce. Prostřednictvím Ducha svatého má věřící podíl na božské přirozenosti. Kristus poslal svého Ducha jako božskou moc, která má překonávat všechny zděděné i vypěstované sklony ke zlému a která má církvi pomáhat dosáhnout dokonalosti jeho povahy.“ (DA 671; TV 429)

K tématu si přečti kapitolu s názvem Dar Ducha svatého z knihy Poslové naděje a lásky.

Otázky k rozhovoru

1. *Člověk má sklon k pýše a sebevyvyšování. Čemu nás může naučit pokorné a poddané působení Ducha svatého?*
2. *V rozhovoru s Nikodémem Ježíš přirovnal Ducha svatého k větru. Jak rozumíte tomuto přirovnání?*
3. *Někteří lidé tvrdí, že důkazem „naplnění Duchem“ je schopnost „mluvit jazyky“. Jak bychom měli reagovat na takové tvrzení?*
4. *Většinou máme tendenci uvažovat o působení Ducha svatého na jednotlivce – a to je samozřejmě správně. Jak však můžeme jako „Kristovo tělo“ prožívat realitu jeho přítomnosti v církvi jako celku?*

Spasení

Texty na tento týden

Ef 2,4–9; J 3,13–17; 6,44–47; 8,34–36; 10,11.17.18

Základní verš

„Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ (J 3,16)

Občas řekneme nebo někde zaslechne, že „smrt patří k životu“. Není tomu tak. Smrt je negací života, smrt nepatří k životu. Když ji označíme jako opak toho, čím je, tak neříkáme pravdu. Můžeme to chápat různě, ale jedna věc je jistá: Bez Boží pomoci by každého z nás čekala věčná smrt.

Bůh nám však ve své nekonečné lásce nabízí prostřednictvím Ježíše Krista spasení. Když anděl Josefovi oznamoval, že se narodí Mesiáš, tak ho vyzval, aby jej pojmenoval Ježíš (toto jméno je možné z hebrejštiny přeložit jako „Hospodin spasí“), protože „on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů“ (Mt 1,21).

Tento týden budeme uvažovat o Ježíšově spásném díle. Nejdříve se soustředíme na základ našeho spasení, potom na jeho důsledky.

Bible jasně vymezuje, že máme pouze dvě možnosti: Buď budeme za své hříchy odsouzeni a budeme zatraceni, nebo přijmeme Kristovu smrt na kříži. Když budeme přemýšlet o velkorysém daru Boží milosti – o oběti Ježíše Krista za nás – prosme o to, aby se znovu obnovila naše víra v Ježíše jako osobního Spasitele.

Spasení je Boží dar

⁴Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, již si nás zamiloval, ⁵probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtvi pro své hříchy. Milostí jste spaseni! ⁶Spolu s ním nás vzkřísil a spolu s ním uvedl na nebeský trůn v Kristu Ježíši, ⁷aby se nadcházejícím věkům prokázalo, jak nesmírné bohatství milosti je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši. ⁸Milostí tedy jste spaseni skrze víru. ⁹Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. (Ef 2,4–9)

Osobní studium

V biblickém textu zapsaném v J 3,16 jsou použita dvě slovesa, která popisují, co Bůh učinil pro naše spasení. Sloveso „milovat“ nevystihuje úplně hloubku zájmu Boha o člověka, jaký v sobě skrývá řecké sloveso „agapaó“ (zvláště dnes, když používáme slovo „milovat“ i v takových významech, jako například „miluji oříškovou zmrzlinu“). V Novém zákoně tento výraz – a od něj odvozené podstatné jméno „agapé“ (láska) – ukazuje na Boží hlubokou a stálou lásku k jeho stvoření. Je důležité si uvědomit, že ve své hříšnosti si nemůžeme Boží lásku nijak zasloužit. Láska je nejzákladnější vlastností Božího charakteru. Bůh nás nejen miluje, Bůh je láska (1J 4,8).

Boží láska není založena na pocitech či nějakém upřednostňování. Jeho láska si nevybírá a nezáleží na tom, co děláme. Bůh miluje náš svět. Miluje každého člověka – i ty, kteří jeho lásku odmítají nebo ji nechtějí opětovat.

Pravá láska se prokazuje činy. Někdy jako lidé možná tvrdíme, že někoho milujeme, ale naše skutky svědčí o opaku (1J 3,17.18). Bůh to však nedělá. Jeho láska se odráží v jeho činech. Z lásky dal svého jednorozeného Syna, abychom mohli být spaseni. Tím nám dal vše, co měl – dal nám sebe sama.

Co nás příběh o farizeovi a celníkovi (L 18,9–14) učí o tom, jaký bychom měli mít postoj k Bohu a jeho milosti?

Pravděpodobně jsme toto podobenství četli už tolikrát, že nás už vůbec nezarazí Ježíšovo zhodnocení: „Pravím vám, že ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu, a ne farizeus. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen“ (L 18,14). Avšak Ježíšovi posluchači museli být ohromeni. Nebylo to nespravedlivé?

Ano, bylo to zcela nezasloužené. To je však podstata spasení. Spasení je Boží dar. Dar je darem jen tehdy, když si ho člověk nemůže nějak zasloužit. Dar je možné jen přijmout, nebo odmítnout. Spasení si nemůžeme koupit. Spasení můžeme jen přijmout. I když Ježíš nepoužíval slovo milost často, jasně učil, že spasení je z milosti – a milost znamená, že nám bylo dáno něco mimořádného, co jsme si nijak nezasloužili.

Aplikace

Pokud by ti měl Bůh dát to, co si zasloužíš, co by to bylo?

Spasení je Boží iniciativou

44Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec, který mě poslal; a já ho vzkřísím v poslední den. 45Je psáno v prorocích: „Všichni budou vyučeni od Boha.“ Každý, kdo slyšel Otce a vyučil se u něho, přichází ke mně. 46Ne že by někdo Otce viděl; jen ten, kdo je od Boha, viděl Otce. 47Amen, amen, pravím vám, kdo věří, má život věčný. (J 6,44–47)

Osobní studium

Evangelia velmi jasně vyjadřují to, že v otázce spasení jsme úplně závislí na Bohu. Ježíš nepřišel na tento svět kvůli naší žádosti, ale proto, že ho poslal Otec. Učinil to z lásky k nám. Otcovu iniciativu potvrdil i Ježíš, když řekl: „Nepřišel jsem sám od sebe, ale poslal mě ten, který je pravdivý“ (J 7,28) či „Otec, který mě poslal, přikázal mi, jak mám mluvit“ (J 12,49).

Přestože jsme byli hříšníci a nemilovali jsme Pána Boha, On nás miloval a postaral se o to, aby nám skrze svého Syna mohl odpustit naše hříchy (J 3,16; 6,44; 1J 4,10). Právě tato obdivuhodná láska nás k němu přitahuje.

Do procesu našeho spasení není zapojen pouze Otec. I Syn sehrává aktivní úlohu. Přišel na zem s jasným posláním: „Neboť Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo“ (L 19,10). Kdykoliv o něm přemýšlíme – jak byl „vyvýšen ze země“ – přitahuje nás k sobě (J 12,32).

Podobenství o ztracené ovci a minci (L 15,3–10) vysvětlují, že Bůh nečeká pasivně na nás, až přijdeme, ale aktivně nás hledá. Nezáleží na tom, jestli jsme zabloudili na nějakém dalekém, nebezpečném místě nebo jsme se ztratili doma. Bůh nás bude neúnavně hledat, dokud nás nenajde.

„Jakmile pastýř zjistí, že se jedna ovce ztratila, zmocní se ho obavy a úzkost. Znovu přepočítává ovce ve stádu. Když nabude jistoty, že jedna ovce schází, nemůže ani spát. Zanechá devadesát devět ovcí v ohradě a jde hledat ztracenou. Čím tmavší a bouřlivější je noc, čím je cesta nebezpečnější, tím větší má pastýř obavy, tím usilovněji hledá zbloudilou ovci. Aby ji našel, namáhá se do krajnosti.

Jakou úlevu pocítí, když v dálce zaslechne její slabý hlas! Jde za hlasem, slézá příkré stráně, odvažuje se přiblížit až k okraji propasti, i když dává v sázku vlastní život. Slábnoucí hlas mu naznačuje, že ovce už sotva žije. Jeho úsilí je však nakonec korunováno úspěchem. Nalezl ztracenou ovci.“ (COL 188; PM 93.94)

Aplikace

Co v tobě vzbuzuje poselství o Bohu, který vychází a hledá hříšníky, aby je mohl zachránit? Co to o Bohu vypovídá? Kdy jsi naposledy zaslechl jeho volání? A jak jsi odpověděl?

Smrt jako oběť

11 Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce. 17 Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život, abych jej opět přijal. 18 Nikdo mi ho nebere, ale já jej dávám sám od sebe. Mám moc svůj život dát a mám moc jej opět přijmout. Takový příkaz jsem přijal od svého Otce. (J 10,11.17.18)

Osobní studium

Jan Křtitel představil Ježíše jako „beránka Božího, který snímá hříchy světa“ (J 1,29). Vzhledem k přinášeným obětem v chrámu a dějinám zaznamenaným ve Starém zákoně byl tento obraz Izraelcům blízký a lehce pochopitelný. Už Abraham projevil svou víru, když prohlásil: „Bůh sám si vyhlédne beránka k oběti zápalné“ (Gn 22,8.13). A Bůh opravdu obstaral beránka, který byl obětován místo Izáka. V Egyptě bylo zabít beránka symbolem vysvobození z otroctví hříchu (Ex 12,1–13). Když byla postavena svatyně a zřízena služba v ní, každý den byli na oltáři obětováni dva beránci – jeden ráno a druhý v podvečer (Ex 29,38.39). Všechny tyto oběti symbolizovaly Mesiáše, který měl přijít. Byl „jako beránek vedený na porážku“, protože jej „Hospodin postihl pro nepravost nás všech“ (Iz 53,6.7). Když Jan Křtitel představil Ježíše jako „beránka Božího, který snímá hříchy světa“ (J 1,29), ukazoval tím na zástupný princip Kristovy smírující smrti.

Během svého života se Kristus několikrát zmínil o své smrti (Mt 20,28; J 10,11). Učedníci nerozuměli tomu, proč musí zemřít (Mt 16,22). Ježíš jim postupně odhaloval smysl své smrti.

„Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele“ (J 15,13). Tento princip platí stále – dokonce i v případě, že lidé jeho oběť nechápou a nepřijímají. Na kříži Ježíš prolil svou krev „za mnohé na odpuštění hříchů“ (Mt 26,28).

Je důležité si všimnout, že Ježíš zemřel dobrovolně. Jak Bůh dal svého jediného Syna, tak Syn dal svůj život, aby zachránil lidstvo. Nikdo ho k tomu nenutil. „Nikdo mi ho (život) nebere, ale já jej dávám sám od sebe“ (J 10,18).

I Kaifáš, který otevřeně odmítl Krista, vystupoval proti němu a zasazoval se o jeho zabití, nechtěně uznal a potvrdil Ježíšovu zástupnou smrt (J 11,49–51).

Aplikace

Někdy můžeme mít problém s tím, že si neuvědomujeme dosah a hloubku Kristovy oběti, velikost daru, který jsme v Ježíši obdrželi. Jak můžeš být vděčný za Kristovu oběť, zejména když prožíváš těžkosti a problémy?

Osvobození od hříchu

³⁴Ježíš jim odpověděl: „Amen, amen, pravím vám, že každý, kdo hřeší, je otrokem hříchu. ³⁵Otrok nezůstává v domě navždy; navždy zůstává syn. ³⁶Když vás Syn osvobodí, budete skutečně svobodni. (J 8,34–36)

Osobní studium

Bez Krista jsme byli otroky hříchu. Byli jsme ve vleku naší padlé lidské přirozenosti. Žili jsme sobecky, byli jsme zaměřeni jen sami na sebe. Nežili jsme ke slávě Boha, ale dělali jsme radost jen sami sobě. Nevyhnutelným důsledkem takového duchovního otroctví je smrt – protože odplatou za hřích je smrt.

Ježíš přišel, aby „vyhlásil zajatcům propuštění a ... propustil zdeptané na svobodu“ (L 4,18). Kristus propustil vězně, kteří byli v satanově moci (Mk 5,1–20; L 8,1.2). Ježíš nevysvobodil Jana Křtitele z Herodova vězení, ale ty, kteří byli spoutáni řetězy hříšného života, zbavil těžkého břemene hříchu a věčného odsouzení.

Jaké zaslíbení je zaznamenáno v J 8,34–36?

Slova „skutečně“ (J 8,36), „vskutku“ (ČSP) či „opravdu“ (B21) naznačují, že existuje i jakási falešná svoboda, která lidi stahuje k životu, který se vyznačuje neposlušností vůči Bohu. Ježíšovi posluchači se spoléhali na to, že jsou potomci Abrahama. To jim dávalo naději na vysvobození. Nám hrozí stejné riziko. Nepřítel chce, abychom se v otázce spasení spoléhali na cokoli – například na perfektní poznání našeho poselství, zbožnost, službu Bohu – jen ne na Krista. Samozřejmě všechno, co bylo jmenováno, je důležité – nic z toho však nemá moc osvobodit nás od hříchu. Jediným skutečným Vysvoboditelem je Syn Boží, který se nikdy nenechal zotročit hříchem.

Ježíš chce, abychom prožili odpuštění našich hříchů. Když k němu čtyři muži spustili ochrnutého člověka, poznal, že tento muž onemocněl v důsledku svého hříšného života. Věděl i to, že tento muž prožil pokání, rozpoznal touhu jeho srdce po odpuštění. Proto mu řekl: „Synu, odpouštěj se ti hříchy“ (Mk 2,5). Byla to ta nejlepší slova, která muž ve svém životě slyšel. Z jeho beder spadlo břemeno zoufalství a beznaděje. Jeho srdce a mysl naplnil pokoj, který přináší odpuštění. V Kristu našel duchovní i fyzické uzdravení.

V domě jistého farizea umyla hříšná žena svými slzami Ježíšovy nohy a pomazala ho vonným olejem (L 7,37.38). Ježíš si všiml, že se toto jednání farizeovi nelíbilo. Proto mu vysvětlil: „Její mnohé hříchy jsou jí odpuštěny.“ A jí řekl: „Jsou ti odpuštěny hříchy“ (L 7,47.48).

Aplikace

„Jsou ti odpuštěny hříchy.“ Proč jsou tato slova tím nejdůležitějším, co můžeš zaslechnout? Kdy sis uvědomil, že ti Bůh opravdu odpustil?

Kristus nám dává věčný život

¹³Nikdo nevstoupil na nebesa, leč ten, který sestoupil z nebes, Syn člověka. ¹⁴Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, ¹⁵aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný. ¹⁶Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. ¹⁷Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen. (J 3,13–17)

Osobní studium

Díky našim hříchům jsme odsouzeni a zasluhujeme smrt. Kristus však za nás zemřel na kříži – nesl za nás trest smrti. Nevinný Ježíš vzal na sebe naši vinu a trest, abychom mohli být prohlášeni za nevinné. Díky Kristu jsme místo smrti obdrželi věčný život. Toto zaslíbení je zaznamenáno v J 3,16: „Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“

Někteří věřící si myslí, že když přijmou Krista jako Spasitele, zaslíbení věčného života se bude týkat až jeho druhého příchodu. Zaslíbení o spasení je však zaznamenáno v přítomném čase: „Kdo věří v Syna, má život věčný“ (J 3,36). Kdo tedy věří v Krista, „má život věčný“ již nyní, „nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života“ (J 5,24). I když zemřeme a budeme spát v hrobě, tento dočasný odpočinek nás nepřipraví o realitu věčného života.

Když se Ježíš stane naším Spasitelem, náš život získává úplně jiný směr a smysl. Můžeme se těšit z bohatší a plnější existence. Ježíš prohlásil: Já jsem přišel, abyste měli život a měli ho v hojnosti (J 10,10).

Místo pomíjejících světských radostí, které člověka nikdy nemohou plně naplnit a uspokojit, nám Ježíš nabízí úplně jiný způsob života, který je plný nevyčerpatelného naplnění v Kristu. Tento nový, bohatý život proniká do celé naší bytosti. Ježíš vykonal velké množství zázraků, kdy obnovil jak fyzické, tak hlavně duchovní zdraví lidí. Jejich duchovní život byl zbaven hříchu a naplněn vírou a jistotou spasení.

Jakou metaforu použil Ježíš v J 6,35.47–51, aby vyjádřil, co se stane, když ho lidé přijmou za svého Spasitele?

Aplikace

Přemýšlejte chvíli o věčném životě. Není to jen nesmrtelnost. Je to především požehnaný, spokojený a šťastný život prožívaný ve společenství s Bohem na této zemi. Přestože stále ještě žijeme na tomto světě, jak se již nyní můžeme alespoň zčásti těšit z toho, že máme věčný život?

Podněty k zamyšlení

„Při pohledu na ukřižovaného Vykupitele lépe chápeme velikost a význam oběti, kterou pro nás Majestát nebes podstoupil. Plán spasení se nám ukazuje v celé své slávě a rozjímání nad křížem v nás probouzí posvátnou úctu. Z celé své duše chválíme Beránka a Boha, neboť naše mysl je plná výjevů z Golgoty a pro pýchu a sobectví v ní již není místo.

Úvahy o Spasitelově nekonečné lásce člověka povznášejí, očišťují a mění. Stává se světlem světa a do jisté míry Ježíšovu tajuplnou lásku odráží. Čím více se Kristovým křížem zabýváme, tím více se ztožňujeme se slovy apoštola: ‚Já však se zanic nechci chlubit ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista, jímž je pro mne svět ukřižován a já pro svět.‘ (Ga 6,14)“ (DA 661; TV 423)

K tématu si můžete přečíst kapitolu s názvem Největší potřeba člověka z knihy Cesta k vnitřnímu pokoji.

Otázky k rozhovoru

- 1. Spasení je dar – to znamená, že je zadarmo. Opravdu neplatíme žádnou cenu? Co nás to stojí, abychom mohli přijmout tento dar?*
- 2. V části na pondělí byly zmíněny texty, které mluví o tom, že spasení je výsledkem Boží iniciativy. Bůh dělá vše pro to, aby nás zachránil. Ježíš nás však vyzývá, abychom hledali Boží království a spravedlnost (Mt 6,33). Jeho slova „usilujte vejít úzkými dveřmi“ (L 13,24; ČSP) však mohou odkazovat na určitou aktivitu – tedy že máme usilovat o spasení. Jak těmto textům máme rozumět?*
- 3. Co nám říká Kristova smrt na kříži o Boží spravedlnosti? Jak zjevuje Boží milost a jeho milosrdenství?*
- 4. Kdybychom mohli svojí snahou, dobrými skutky a plněním zákona získat věčný život, co by to říkalo o závažnosti hříchu? Přemýšlejte nad tím, jak strašný musí být hřích, když jen Ježíšova smrt mohla přinést smíření.*

Jak mohu být spasen

Texty na tento týden

L 5,27–32; 8,11.12; 13,1–5; 14,25–27; Iz 61,10.11

Základní verš

„Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný.“ (J 3,14.15)

Když na poušti izraelity štípali hadi, Bůh přikázal Mojžíšovi, aby udělal bronzového hada a umístil ho na tyč. Každý, koho uštknul had, se na něj mohl podívat a být zachráněn.

Jaké léčivé účinky mohl mít tento bronzový had? Žádné. Uzdravovat může jen Pán Bůh. Když izraelité pohlédli na tuto bronzovou sochu, vyjádřili tím svou víru v Boha jako jedinou naději na život a záchranu.

Bůh je touto zkušeností chtěl něco naučit. Symbol smrti proměnil v symbol života. Bronzový had byl předobrazem Krista, který na sebe vzal naše hříchy, aby nás zachránil. Vírou můžeme všichni pohlédnout na Krista vyvýšeného na kříži a najít tak lék na smrtelné uštknutí toho dávného hada – satana (Zj 12,9). Pokud tak neučiníme, zemřeme. Boží slovo konstatuje bolestivou pravdu – jsme hříšníci a potřebujeme milost. Ta je nám nabízena v Ježíši Kristu.

Potřebuji lékaře?

***27* Pak vyšel a spatřil celníka jménem Levi, jak sedí v celnici, a řekl mu: „Pojď za mnou.“ *28* Levi nechal všeho, vstal a šel za ním. *29* A ve svém domě mu připravil velkou hostinu. Bylo tam množství celníků a jiných, kteří s ním stolovali. *30* Ale farizeové a jejich zákoníci reptali a řekli jeho učedníkům: „Jak to, že jíte s celníky a hříšníky?“ *31* Ježíš jim odpověděl: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. *32* Nepřišel jsem volat k pokání spravedlivé, ale hříšníky.“ (L 5,27–32)**

Osobní studium

Ježíš popsal dvě skupiny lidí – zdravé a nemocné (L 5,27–32). Mnozí lidé jsou fyzicky zdraví a „nepotřebují lékaře“. Kdo je však zdravý duchovně? „Zpronevěřili se všichni, zvrhli se do jednoho, nikdo nic dobrého neudělá, naprosto nikdo“ (Ž 14,3). „Nikdo není spravedlivý, není ani jeden“ (Ř 3,10). Možná v životě děláme dobré skutky, nemůžeme se však před Bohem sami ospravedlnit. Když Ježíš říká, že nepřišel „volat k pokání spravedlivé“ (L 5,32), naráží na farizee, kteří o sobě prohlašovali, že jsou spravedliví. Byli však duchovně slepí, když si mysleli, že jsou dobří v Božích očích (J 9,40.41).

Prvním krokem, jak můžeme přijmout lék na hříchy, je uvědomit si svou hříšnost a neschopnost uzdravit se vlastními silami. Jak však můžeme vidět naše skutečné potřeby, když jsme slepí? Jak si můžeme uvědomit, že jsme hříšníci, když jsou to právě naše hříchy, které nám brání poznat náš skutečný stav?

Jedinou „mastí na oči“, která nám může pomoci prohlédnout a uvědomit si náš skutečný duchovní stav, je Duch svatý (J 16,8). Dříve než pro nás může Duch svatý cokoliv udělat, musí nás usvědčit z hříchu. Opakovaně promlouvá k našemu svědomí, aby v nás probudil vědomí našich hříchů a hluboký pocit viny. To v nás vyvolá touhu po Spasiteli. Když uslyšíme jeho volání, musíme pozorně poslouchat a dát se jím vést. Jinak se dříve nebo později zatvrdíme vůči Duchu svatému a již pro nás nebude moci nic učinit.

Aplikace

Pocit viny není příjemný. Jak ho Duch svatý používá pro tvůj duchovní růst?

Pokání

¹Právě tehdy k němu přišli někteří se zprávou o Galilejcích, jejichž krev smísil Pilát s krví jejich obětí. ²On jim na to řekl: „Myslíte, že tito Galilejci byli větší hříšníci než ti ostatní, že to museli vytrpět? ³Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete. ⁴Nebo myslíte, že oněch osmnáct, na které padla věž v Siloe a zabila je, byli větší viníci než ostatní obyvatelé Jeruzaléma? ⁵Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni právě tak zahynete.“ (L 13,1–5)

Osobní studium

Rozpoznání a uvědomění si svých hříchů nestačí, pokud je neprovází pokání. Biblický význam pokání zahrnuje tři aspekty: (1) přiznání vlastního hříchu, (2) lítost nad ním a (3) touhu již více nehřešit. Pokud některý z nich chybí, nejde o skutečné pokání. Jidáš si přiznal svůj hřích, ale chyběla mu skutečná lítost nad tím, že zradil svého Mistra (Mt 27,3.4). Ovládly ho výčitky svědomí, neprožil však pokání. Jeho vyznání bylo motivováno strachem z důsledků, ne jeho láskou ke Kristu.

Význam pokání podtrhuje to, že Jan Křtitel i Ježíš začali své působení výzvou: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské“ (Mt 3,2; 4,17). Když později vyslal Ježíš své učedníky na první misijní cestu, tak jejich úkolem bylo „volat k pokání“ (Mk 6,12). Také o Letnicích Petr vyzýval lid k pokání (Sk 2,38).

Aby Ježíš zdůraznil místo pokání v procesu spasení, použil velmi silná slova (L 13,1–5). Kristus potvrdil, že všichni lidé zhřešili. Své posluchače varoval: „nebudete-li činit pokání, všichni zahynete“ (L 13,5). Bez pokání není možné být vykoupen. Pokud totiž člověk neprožije pokání, ukazuje tím, že není ochoten podřídit se Bohu.

Co to znamená, když říkáme: „Boží dobrota a milosrdenství tě vede k pokání“? Kus ledu se může roztrítit na malé kousky – ty však stále zůstávají ledem. Pokud ten samý kus ledu dáme do tepla, rozpustí se a je z něj voda. Led naší pýchy může rozmrznout jen tehdy, když se vystavíme působení Boží dobroty a lásky. Je nesmírně důležité, abychom často přemýšleli o lásce, kterou nám Bůh stále prokazuje.

„Pokání nečiníme proto, aby nás Bůh miloval. Bůh nám ukazuje svou lásku, abychom mohli prožívat pokání.“ (COL 189; PM 94)

Aplikace

Jaké důkazy Boží lásky v tvém životě tě motivují, abys stále více prohluboval víru v jeho dobrotu? Proč je tak důležité na ně stále pamatovat – zvláště v časech, kdy prožíváme těžkosti?

Víra v Ježíše Krista

¹¹Toto podobenství znamená: Semem je Boží slovo. ¹²Podél cesty – to jsou ti, kteří uslyší, ale pak přichází ďábel a bere slovo z jejich srdcí, aby neuvěřili a nebyli zachráněni. (L 8,11.12)

Osobní studium

Pravé pokání jde ruku v ruce s vírou v Krista jako našeho jediného Spasitele. Ježíš často mluvil o tom, že v něho musíme věřit, pokud chceme přijmout jeho požehnání. „Můžeš-li! Všechno je možné tomu, kdo věří“ (Mk 9,23). Víra je pro spasení klíčová. Satan to ví, a proto dělá vše, aby nám zabránil věřit (L 8,12).

Co podle Ježíše znamená „věřit“? Víra je více než jakýsi neurčitý pocit, že se něco stane. Je to více než duchovní cvičení. Spásné víře nechybí obsah. Víra má jasný cíl. Je jím Ježíš Kristus. Víra neznamená jen věřit v „něco“, ale věřit „Někomu“. Víra je důvěra v Ježíše – to znamená, že jej poznáváme, chápeme, kým je (J 6,69), a osobně jej přijímáme (J 1,12).

Bůh tak miloval svět, že nám dal Ježíše, aby všichni, kdo v něho skutečně věří, měli věčný život. To, že zemřel, však ještě neznamená, že všichni budou spaseni. Kdo chce být spasen, musí být přikryt Kristovou spravedlností. Vírou v něho získáváme jeho spravedlnost, jistotu a velké zaslíbení, že nás vzkřísí v poslední den (J 6,40).

Ženu, která žila hříšným způsobem života, Ježíš ujistil, že jsou jí odpuštěny hříchy. „Tvá víra tě zachránila,“ řekl jí (L 7,48.50). Co to znamená? Zachraňuje nás naše víra?

V evangeliích je mnohokrát zaznamenáno, že když Ježíš někoho uzdravil, řekl mu: „Tvá víra tě uzdravila“ (Mt 9,22; Mk 10,52; L 17,19). To neznamená, že víra má schopnost člověka uzdravit. Jejich víra byla plným spolehnutím se na Krista a jeho moc je uzdravit. Moc víry nevychází z člověka, který věří, ale z Boha, v něhož tento člověk věří.

Aplikace

Proč musíme být opatrní ve vnímání úlohy víry ve vztahu k modlitbě – zvláště za uzdravení? Proč není správné z uvedených veršů vyvozovat, že když uzdravení nepřichází, je to proto, že nemáme dostatek víry?

Svatební roucho

¹⁰Velmi se veselím z Hospodina, má duše jásá k chvále mého Boha, neboť mě oděl rouchem spásy, zahalil mě pláštěm spravedlnosti jak ženicha, jenž si jako kněz čelenku bere, a jako nevěstu, která se kráší svými šperky. ¹¹Jako země dává vzrůst tomu, co klíčí, jako zahrada dává vzkličít tomu, co bylo zaseto, tak Panovník Hospodin dá vzkličít spravedlnosti a chvále přede všemi pronárody. (Iz 61,10.11)

Osobní studium

Ježíš seděl před zástupem a vyřkl něco, co lidi muselo šokovat. „Nebot' vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevezdete do království nebeského“ (Mt 5,20). Jen málokdo dodržoval zákon tak přísně a úzkostlivě jako farizeové. Navzdory tomu selhali, protože svým jednáním chtěli více zapůsobit na lidi než se líbit Bohu. Ježíš nás před tímto jednáním varuje (Mt 6,1).

Jak tedy můžeme být před Bohem spravedliví? Podobenství o svatební hostině nám poskytuje klíč k tomu, kde je možné najít zdroj pravé spravedlivosti.

Proč se chtěl král podle Mt 22,2–4 (a také Iz 61,10 a Za 3,1–5) přesvědčit, že každý host na hostině má svatební oblečení?

Služebníci pozvali různé lidi, které potkali po cestě. Král jim poskytl svatební šaty zdarma – bez jakéhokoliv poplatku. Zřejmě neměli na svatební hostinu vhodné oblečení ani peníze, aby si ho koupili. Pozvání i svatební oblečení dostali od krále jako dar. Jedinou podmínkou účasti na hostině bylo přijetí těchto dvou darů.

Od pádu do hříchu v zahradě Eden je každá lidská bytost duchovně „nahá“. I Adam a Eva si po svém selhání, kdy neuposlechli Boží příkaz, uvědomili, že jsou nazí. Snažili se přikrýt svou nahotu fíkovými listy. Ale jejich řešení bylo úplně zbytečné a působilo velmi naivně (Gn 3,7). Nejlepší spravedlnost, jíž je člověk schopen dosáhnout vlastními silami, je jako „poskvrněný šat“ (Iz 64,5).

Bůh nám dává šaty, které potřebujeme – jako tomu bylo v podobenství. Připravil oděv pro Adama a Evu a oblékl je (Gn 3,21). Tento oděv je symbolem spravedlnosti, která přikrývá hříšníka. Bůh také opatřil roucho Kristovy spravedlnosti pro svou církev, aby se oblékla do „zářivě čistého kmentu“ (Zj 19,8), aby byla „bez poskvrnny, vrásky a čehokoli podobného“ (Ef 5,27). Tímto rouchem je „Kristova spravedlnost, jeho neposkvrněná povaha, kterou vírou získávají všichni, kdo přijmou Krista za svého osobního Spasitele“ (COL 310; PM 159).

Aplikace

Proč je tak důležité chápat, že spasení můžeme být pouze díky rouchu spásy a spravedlnosti, které nám dává Kristus jako dar? Proč na to musíme vždy pamatovat?

Následování Ježíše

**²⁵Šly s ním veliké zástupy; obrátil se k nim a řekl:²⁶ „Kdo přichází ke mně a nedovede se zřítí svého otce a matky, své ženy a dětí, svých bratrů a sester, ano i sám sebe, nemůže být mým učedníkem.
²⁷Kdo nenese svůj kříž a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem. (L 14,25–27)**

Osobní studium

Když si uvědomíme svou hříšnost a potřebu spasení, činíme pokání, vyznáváme své hříchy a dožadujeme se Kristovy spravedlnosti, jsme připraveni stát se jeho učedníky. Během svého působení na zemi Ježíš povolal různé lidi – například Petra, Jakuba a Jana, aby se stali jeho učedníky. Toto povolání znamenalo, že všeho zanechali a následovali ho (Mt 4,20.22; Mk 10,28; L 5,28). V evangeliích se sloveso následovat stalo téměř synonymem pro slovo učedník.

Co je podle J 8,30 nevyhnutelné, aby se člověk stal Ježíšovým učedníkem?

Někteří lidé se snaží oddělit víru v Ježíše od věrnosti jeho učení – jakoby první bylo důležitější než to druhé. Ježíš nerozlišoval tyto dva aspekty. Podle něj jsou spolu úzce propojeny a tvoří základ pravého učednictví. Ježíšův učedník je oddaný Kristu i jeho učení. Je třeba si uvědomit, jaká nebezpečí hrozí, pokud nebudeme v této oblasti vyvážení. Na jedné straně hrozí nebezpečí, že člověk uváže pouze v informacích a formalizmu – a ztratí ze zřetele samotného Krista. Na druhé straně si musíme uvědomit, že stejné nebezpečí hrozí, když se domníváme, že vše, na čem závisí při našem chození s Bohem, je víra v Ježíše.

Jaká je podle L 14,25–27 cena učednictví?

Ježíš použil slovní spojení „nedovede se zřítí“ („nemá v nenávisti“ – ČSP), aby zdůraznil myšlenku „milovat méně“. Paralelní pasáž v Matoušově evangeliu objasňuje význam Ježíšových slov: „Kdo miluje otce nebo matku víc nežli mne, není mne hoden; kdo miluje syna nebo dceru víc nežli mne, není mne hoden“ (Mt 10,37). Pokud chceme být Ježíšovými učedníky, pak Kristus musí být v našem životě na prvním místě.

Aplikace

Jakou cenu jsi „musel zaplatit“ za to, že ses stal Kristovým učedníkem a následoval ho? Co ti tvá odpověď ukazuje o tvém chození s Bohem?

Podněty k zamyšlení

„Nemůžeme se vlastně ani kát bez Ducha Kristova, který vzbuzuje svědomí, právě tak jako nemůžeme bez Krista dosáhnout odpuštění svých hříchů.“ (SC 26; CK 19)

„My, hříšní lidé, se musíme nejdříve seznámit se Spasitelem, který zemřel za viny celého světa. Když si uvědomíme, jak Boží Syn trpěl na kříži, začneme chápat Boží plán, pomocí něhož se nás snaží zachránit. Boží dobrota nás pak povede k pokání. Když Ježíš Kristus zemřel za hříšné lidstvo, projevil lásku, kterou sotva někdy plně pochopíme. Pokud si však začneme uvědomovat jeho lásku, dotkne se našich srdcí a ovlivní naše myšlení natolik, že začneme pociťovat lítost nad svým nesprávným životem.“ (SC 26.27; CVP 37)

„Člověk, který si uvědomuje závažnost svých přestupků, je pokorný a prožívá skutečné pokání, pocítí také, jak velice jej Bůh má rád. Pochopí, jakou cenu Bůh zaplatil na golgotském kříži. Člověk, který si uvědomuje své hříchy, prožije lítost a vyzná svá provinění Bohu. Přejde k Bohu s takovou důvěrou, s jakou přichází dítě k laskavému tatínkovi. Apoštol Jan nás ujišťuje: „Jestliže své hříchy vyznáváte, smíme se spolehnout na Boží sliby, že nás očišťuje od každé špinavosti a promíjí nám každé selhání.““ (SC 41; CVP 49.50)

K tématu si přečtěte kapitolu s názvem Jak se zbavit pocitu viny z knihy Cesta k vnitřnímu pokoji.

Otázky k rozhovoru

- 1. Někteří lidé se snaží zahnat pocity viny alkoholem, drogami, světskými rozkošemi nebo tím, že svůj život vyplní vzrušujícími aktivitami. Proč ani jedna z těchto metod nefunguje? Jak byste pomohli takovému člověku nalézt skutečné řešení jeho viny?*
- 2. Je možné přiznat si své hříchy, aniž bychom nesli ovoce hodné pokání. Proč v tomto případě nejde o skutečné pokání? Jaká je cena „ovoce pokání“? Děláme dobré skutky proto, abychom si získali Boží přízeň?*
- 3. Uvažujte o tom, že Kristova spravedlnost je zadarmo, ale není laciná. I když my za ni nic nedáváme, Bůh za ni zaplatil nesmírnou cenu na kříži. Přemýšlejte nad tím, jak jsme hříšní a jak závažný musí být hřích, když cenou záchrany byla smrt samotného Božího Syna.*

Růst v Kristu

Texty na tento týden

J 3,3–8; 15,4–10; 16,23–27; Tt 3,4–7; L 9,22–24

Základní verš

„Ježíš mu odpověděl: ‚Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.‘“ (J 3,3)

Nikodéma něco k Ježíši přitahovalo. Neodvážil se ho navštívit veřejně, proto přišel v noci. Hned po pozdravu mu řekl, že ho považuje za učitele, který je poslán Bohem. Ježíš věděl, že za jeho zdvořilým pozdravem je ukryta touha po pravdě. Proto přešel rovnou k věci. Řekl Nikodémovi, že nepotřebuje informace a teoretické poznání, ale duchovní obnovu – znovuzrození.

Nikodém to nedokázal pochopit. Protože byl Abrahamovým potomkem, tak si byl jist, že bude v Božím království. Navíc byl jako oddaný farizeus přesvědčen, že si zaslouží Boží přízeň. Tak proč by měl prožít tak radikální změnu?

Ježíš mu trpělivě vysvětloval, že duchovní proměna je nadpřirozené dílo Ducha svatého. I když nevidíme a nechápeme, jak probíhá, výsledek vidíme a vnímáme. Nazýváme ho obrácení, nový život v Kristu.

Nestačí, když si budeme pamatovat, jak nás Pán povolal a změnil náš život. Musíme být s Bohem každý den ve spojení, aby nás stále více mohl měnit ke svému obrazu.

Znovu se narodit

³ Ježíš mu odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“ ⁴ Nikodém mu řekl: „Jak se může člověk narodit, když je už starý? Nemůže přece vstoupit do těla své matky a podruhé se narodit.“ ⁵ Ježíš odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.“ ⁶ Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. ⁷ Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit znovu.“ ⁸ Vítr vane, kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.“ (J 3,3–8)

Osobní studium

Horlivý křesťan se zeptal jisté političky: „Narodila jste se znovu?“ Tato dáma byla nazlobená, že jí dává příliš osobní otázky. Proto odpověděla: „V mém případě se vydařil už první pokus.“

Protože máme hříšnou přirozenost, nestačí se narodit jen jednou. Alespoň ne pro věčný život. Musíme se „narodit znovu“.

Jak Ježíš v J 3,1–15 vysvětloval Nikodémovi, co znamená znovu se narodit?

Nikodém byl farizeus, člen židovské rady. Protože velmi dobře znal Starý zákon, tak věděl o textech mluvicích o tom, že máme mít „nové srdce“, které nám dá Bůh (Ž 51,12; Ez 36,26). Ježíš vysvětloval Nikodémovi, co to znamená a jak se to může stát.

Dialog, který Jan zaznamenal, končí slovy Ježíše. Nevíme, jak reagoval Nikodém. Pravděpodobně odešel domů ponořen do hlubokých myšlenek. Duch svatý v něm však působil. Po třech letech byl připraven otevřeně se přihlásit ke Kristu a stát se jeho učedníkem.

Ježíš zdůrazňuje, že se musíme znovu narodit – a hned dvakrát – z vody a z Ducha. V souvislosti se službou Jana Křtitele Nikodém věděl, že „narodit se z vody“ znamená křest vodou. Nikodém však potřeboval pochopit i to, že „narodit se z Ducha“ znamená obnovu srdce Duchem svatým.

Mezi fyzickým a duchovním narozením existují určité podobnosti. Obě narození znamenají začátek nového života. Ani jedno narození nemůžeme ovlivnit – někdo to učiní za nás. Existuje však jeden podstatný rozdíl. Zatímco u fyzického narození člověk není schopen se pro narození rozhodnout, v duchovním narození je to opačně. Duchovně se znovu narodí jen ti, kteří se svobodně rozhodnou dovolit Duchu svatému, aby v nich vytvořil nové srdce. Bůh respektuje naši svobodu. I když nás chce změnit, nedělá to proti naší vůli.

Aplikace

Uvažuj o tom, jak Pán ve tvém životě způsobil tvé obrácení. Nezáleží na tom, zda to probíhalo za dramatických okolností, nebo to byl dlouhý a nenápadný proces změny. Jak to bylo v tvém případě?

Nový život v Kristu

“Ale ukázala se dobrota a láska našeho Spasitele Boha: ⁵On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování; zachránil nás obmytím, jímž jsme se znovu narodili k novému životu skrze Ducha svatého. ⁶Bohatě na nás vylil svého Ducha skrze Ježíše Krista, našeho Spasitele, ⁷abychom ospravedlnění jeho milostí měli podíl na věčném životě, k němuž se upíná naše naděje. (Tt 3,4–7)

Osobní studium

Znovuzrození můžeme prožít jen díky působení Ducha svatého. Ježíš, aby znázornil proces obrácení, použil řecké slovo „pneuma“, které znamená zároveň „duch“ i „vítr“ (J 3,8). Vítr vane, nikdo nepůsobí jeho vznik, nemůže změnit jeho směr ani ho zastavit. Jeho síla se vymyká kontrole člověka. Můžeme na něj jen reagovat – buď mu odolávat a bránit se před ním, nebo využít jeho potenciál ve svůj prospěch.

Duch svatý pracuje podobně. Neustále působí na srdce každého člověka a přitahuje ho ke Kristu. Nikdo nemůže omezit jeho zachraňující a proměňující moc. Člověk se jí buď poddá, nebo ji odmítne. Když se podřídíme jeho usvědčujícímu vlivu, Duch svatý způsobí, že začneme žít novým životem.

Existuje způsob, jak můžeme zjistit, že jsme se znovu narodili? Ano. Duch svatý působí neviditelně, ale výsledky jeho působení viditelné jsou. Lidé okolo nás poznají, že nám Ježíš dal nové srdce. Vnitřní proměna způsobená Duchem svatým se nějakým způsobem určitě projeví navenek. Ježíš řekl: „A tak je poznáte po jejich ovoci“ (Mt 7,20).

Nový život v Kristu není „starý život se záplatami“, není to několik obměn, které jsou zřetelné navenek. Není to úprava a vylepšení starého života. Je to kompletní změna.

Jak verše z Tt 3,5–7; 2K 5,17 a Ga 6,15 osvětlují, co znamená znovuzrození?

Skrze Ducha svatého Ježíš vnáší do našeho srdce nové myšlenky, pocity a pohnutky. Probouzí naše svědomí. Mění naše myšlení. Potlačuje hříšné touhy a naplňuje nás nebeským pokojem. I když změna nenastane hned, postupně se stáváme novým stvořením v Kristu. Musíme se jím stát, protože původní podoba, v jaké jsme se fyzicky narodili, není v souladu s Božím plánem.

Aplikace

Přemýšlej nad tím, jak jsi prožil uplynulých 24 hodin. Vnímali lidé, se kterými ses setkal, ve tvých slovech, postojích a činech působení Ježíše Krista? Modli se za vlastnosti, které ještě vyžadují formování Duchem svatým.

Zůstávat v Kristu

“Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmenu, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. ⁵Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic. ⁶Kdo nezůstane ve mně, bude vyvržen ven jako ratolest a uschne; pak ji seberou, hodí do ohně a spálí. ⁷Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám. ⁸Tím bude oslaven můj Otec, když ponese hojné ovoce a budete mými učedníky. ⁹Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce. ¹⁰Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. (J 15,4–10)

Osobní studium

Duchovní život věřícího může kráčet kupředu jen pod podmínkou, že bude neustále závislý na Kristu. Ježíš použil ilustraci vinice, aby nám ukázal, jak je toho možné dosáhnout. „Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic“ (J 15,5). Ve Starém zákoně je Izrael představen jako vinice, kterou Pán zasadil (Iz 5,1–7; Ž 80,9,10; Jr 2,21). Ježíš se představuje jako „pravý vinný kmen“ (J 15,1). Své následovníky vyzývá, aby s ním byli spojeni tak jako větve s vinným kmenem.

Text v J 15,4–10 popisuje nepřetržité spojení věřících s Kristem. Ratolest, která byla nedávno odříznuta od kmene, možná ještě chvíli vypadá jako živá, časem však určitě uschne. Je totiž oddělena od zdroje života. I my přijímáme život přes naše spojení s Kristem. Aby bylo toto spojení kvalitní, musíme se o něj starat a udržovat ho. Ztišení s Bohem po ránu je klíčové, ale toto spojení s naším Pánem nesmí být přerušeno ani během dne. Zůstávat v Kristu znamená jej nepřetržitě hledat, prosit o jeho vedení, modlit se o jeho sílu, poslouchat jeho vůli a být naplněn jeho láskou.

Jednou z nejzákeřnějších pastí je snaha žít křesťanským životem nezávisle na Kristu. On však řekl: „Beze mne nemůžete činit nic“ (J 15,5). Bez něj nedokážeme odolávat pokušením ani vítězit nad hříchem. Bez něj nedokážeme formovat svůj charakter k jeho obrazu. Duchovní život se může rozvíjet jen ve stálém spojení s Kristem.

Je třeba také číst Boží slovo a rozjímat o něm. Kristus prohlásil: „Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a jsou život“ (J 6,63). Když si je uložíme do svého srdce a myslí, budou nás inspirovat k modlitbám. Díky tomu budeme prohlubovat spojení s Kristem. Světские starosti a problémy nás mohou lehce svést na scestí (Mk 4,19). Proto potřebujeme i my vynakládat určité úsilí, abychom zůstávali v Ježíši.

Aplikace

Co ti nejvíce brání zůstávat ve stálém spojení s Kristem? Co můžeš udělat pro to, abys tyto překážky odstranil nebo nad nimi zvítězil?

Modlitba

²³V onen den se mě nebudete již na nic ptát. Amen, amen, pravím vám, budete-li o něco prosit Otce ve jménu mém, dá vám to. ²⁴Až dosud jste o nic neprosili v mém jménu. Proste a dostanete, aby vaše radost byla plná. ²⁵To vše jsem vám říkal v obrazech. Přichází hodina, kdy k vám už nebudu mluvit o Otci v obrazech, ale budu jej zvěstovat přímo. ²⁶V onen den budete prosit v mém jménu a neříkám vám, že já budu prosit Otce za vás; ²⁷vždyť Otec sám vás miluje, protože vy milujete mne a uvěřili jste, že jsem vyšel od Boha. (J 16,23–27)

Osobní studium

Studium Bible a modlitba jsou nepostradatelné pro náš duchovní růst a přebývání v Kristu. Ježíš se modlil, aby byl ve spojení s Otcem. Ukázal nám tím, jak má vypadat modlitební život. Kristus se nemodlil jen v rozhodujících okamžicích svého života. Modlil se velmi často a v různých situacích. Často se modlil na opuštěných místech brzo ráno nebo na návrších po západu slunce. Někdy se modlil celou noc – například když si měl vyvolit dvanáct apoštolů. Modlil se při vzkříšení Lazara. Dokonce ani kříž ho neodradil od modlitby.

Když náš Otec ví, co potřebujeme – ještě dříve, než o to prosíme (Mt 6,8), proč mu o tom máme říkat, když se modlíme? Při modlitbě se učíme zříkat se našeho sobectví, učíme se být závislí na Bohu.

Ježíš nám zaslíbuj: „Proste, a bude vám dáno; hleďte, a naleznete“ (Mt 7,7). I když ho nemáme přesvědčovat nekonečnými modlitbami, v nichž zbytečně opakujeme stále to samé (Mt 6,5–9), v modlitbách máme být vytrvalí a máme se spoléhat na jeho zaslíbení – ať už jde o cokoliv v našem životě (J 15,7; 16,24).

Jak nám mohou jednotlivé části modlitby Páně, zaznamenané v Mt 6,9–13, pomoci růst v Kristu?

Ježíš je v nebi naším Prostředníkem. Proto řekl, abychom se modlili k Otci v jeho jménu. „Amen, amen, pravím vám, budete-li o něco prosit Otce ve jménu mém, dá vám to“ (J 16,23). Kristus však připomíná, že pokud se má toto zaslíbení naplnit, je třeba splnit určité předpoklady. Máme věřit, že Bůh nám může odpovědět (Mt 21,22). Máme být ochotni odpustit našim bližním (Mk 11,25). Zejména však musí být naše vůle vždy podřízená vůli Otce (Mt 6,10; L 22,42). Když Boží odpověď dle našeho úsudku nepřichází dostatečně rychle či se nevejde do našich představ, nemělo by nás to odradit nebo znechutit. Naopak, máme se stále modlit a nevzdávat se (L 18,1).

Aplikace

Prosba „Pane, nauč nás modlit se“ (L 11,1) je důležitá – bez ohledu na to, před jakou dobou jsme přijali Krista jako svého Spasitele. V které oblasti tvého modlitebního života potřebuješ růst?

Zapři sám sebe

„Syn člověka musí mnoho trpět, být zavržen od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen.“²³Všem pak řekl: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, nes každého dne svůj kříž a následuj mne.²⁴Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však přijde o život pro mne, zachrání jej. (L 9,22–24)

Osobní studium

Je paradoxní, že jen prostřednictvím smrti našeho starého já můžeme opravdově žít. Při křtu umírá starý, hříšný člověk (mělo by to tak být), abychom vstali k novému životu. Bylo by krásné, kdyby naše staré já natrvalo zemřelo v okamžiku sestoupení do vodního hrobu při křtu. Dříve nebo později však každý z nás zjistí, že naše staré zvyky a sklony ještě stále žijí a snaží se ovládat náš život. Po křtu musí naše stará přirozenost stále znovu umírat. Proto Ježíš spojil křesťanský život s nesením kříže.

Někteří věřící si myslí, že kříž, který musí nést, se projevuje ve vážné nemoci, nepříznivých okolnostech v životě či nějakým trvalým handicapem. I když je to velmi těžké, Ježíš měl na mysli širší souvislosti (L 9, 23.24). Nést svůj kříž znamená denně zapírat sám sebe. Netýká se to jen některé oblasti, ale celé naší bytosti.

Křesťanský život je životem kříže. „Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, ale žije ve mně Kristus“ (Ga 2,19.20). Při ukřižování odsouzený člověk nezemřel hned. Většinou se trápil několik hodin či někdy dokonce i dní. Naše stará přirozenost – i když je ukřižovaná – zápasí o přežití a chce sestoupit z kříže.

Není lehké zapřít sám sebe. Naše staré já táhneme s sebou, naše stará přirozenost nechce zemřít. Navíc nemůžeme sami sebe přitlouct na kříž. „Nikdo se nemůže vlastní silou zbavit sobectví. Můžeme pouze svolit, aby toto dílo v nás vykonal Kristus. Pak se budeme modlit: Zachraň mne, Pane, i přes moje slabosti a sobectví. Vezmi si mé srdce, já ti je nedokážu odevzdat. Patří tobě. Očisti je a udržuj je v čistotě, protože já to nedovedu. Formuj mě, přetvoř mě, povznes mě do čistého prostředí, aby mým nitrem mohl protékat proud tvé lásky.“ (COL 159.160; PM 80) Každý den se musíme stále znovu podřizovat Pánu.

Aplikace

Kdy naposledy zemřelo tvé staré já? Kdy naposledy jsi zapřel sám sebe a nesl svůj kříž? Co ti prozrazuje tvá odpověď?

Podněty k zamyšlení

„Zápas proti vlastnímu sobectví je tím největším zápasem, do jakého se člověk může zapojit. Odevzdat se Bohu a dovolit mu, aby ovládl naše myšlení, to je pro nás velmi těžké. Chceme-li, aby nás Bůh vnitřně obnovil a očistil, musíme mu předat vládu ve svém životě.“ (SC 43; CVP 55)

„Nemůžeme si nechat své já, a přitom být zcela naplněni Bohem. Musíme se zřeknout svého sobectví. Do nebe můžeme přijít jen tehdy, když se zřekneme sami sebe a přijmeme smýšlení, ducha a vůli Ježíše Krista.“ (HP 155)

„Když se Boží Duch zmocní srdce, změní celý život. Člověk se zbavuje hříšných myšlenek, zřiká se zlých skutků; na místo hněvu, závidění a hádek nastupuje láska, pokora a pokoj. Smutek se mění v radost a ve tváři se zrcadlí nebeské světlo. . . . Odevzdá-li se člověk s vírou Bohu, Bůh mu požehná. Síla, kterou lidské oko nevidí, přetváří člověka v novou bytost k Božímu obrazu.“ (DA 173; TV 105.106)

K tématu si můžete přečíst kapitolu Úplné odevzdání v knize Cesta k vnitřnímu pokoji a kapitolu Nikodém v knize Touha věků.

Otázky k rozhovoru

- 1. Jakou zkušenost máte s tím, jak konkrétně vypadá a co to znamená, „zůstat v Kristu“? Co se stane, když jsme napojeni na Ježíše? A co se stane, když nejsme?**
- 2. Každý z nás má nějakou zkušenost s „nevyslyšenou“ modlitbou. Jak se vám daří důvěřovat Bohu a jeho zaslíbením, když neodpovídá na vaše modlitby tak, jak jste si představovali? Na co musíme pamatovat v takových situacích?**
- 3. Proč jsme vyzýváni, abychom každý den zapřeli sami sebe. Co je v této souvislosti sobectví? Jak bude vypadat náš život, pokud nebudeme zapírat sami sebe, pokud vše bude ovládat naše sobectví? Bude se pak podobat našemu Pánu?**

Žít jako Ježíš

Texty na tento týden

Mt 7,9–12; 20,25–28; 25,34–40; L 6,27–31; J 15,4–9

Základní verš

„Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem.“ (J 13,34)

Mnozí věříci se domnívají, že příkaz, abychom milovali své bližní, se objevuje až v Novém zákoně. Není to tak. Už ve Starém zákoně Hospodin přikázal svému lidu: „budeš milovat svého bližního jako sebe samého“ (Lv 19,18) a „budeš ho (hosta) milovat jako sebe samého“ (Lv 19,34).

Proč ale potom Ježíš řekl: „Nové přikázání vám dávám“? Novost Ježíšova příkazu spočívala v jeho novém kontextu: „jako já jsem miloval vás“. Před Ježíšovým vtělením lidé neviděli plné zjevení Boží lásky. Svým nesobeckým životem a smrtí Ježíš ukázal, jaký je skutečný a nejhlubší význam a smysl lásky.

„Každý Ježíšův pohyb, krok i skutek, byl plný lásky. Přišel, aby tento svět objal do své náruče plné lásky... Máme se řídit podle příkladu, který nám Kristus zanechal. Ježíš má být naším vzorem. Projevujeme vůči lidem stejnou lásku, jakou projevil on k nám.“ (FC 27)

Tento týden budeme přemýšlet o Ježíšově životě, který byl naplněn láskou, soucitem, ohleduplností a milosrdenstvím. Prosme Boha, aby se dotkl našich srdcí, aby nás formoval svou láskou, která je „poznávacím znamením“ pravého křesťanství.

Jak žil Ježíš

25Ale Ježíš si je zavolal a řekl: „Víte, že vládcové panují nad národy a velcí je utlačují. 26Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; 27a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. 28Tak jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“ (Mt 20,25–28)

Osobní studium

Ježíš byl neustále vystaven satanovým útokům. Navzdory tomu žil nesobeckým životem, který byl naplněn službou lásky. Jeho pozornost byla vždy upřena na druhé lidi a jejich potřeby. Od dětství až po smrt na kříži rád sloužil druhým. Jeho ochotné ruce byly vždy připraveny pomoci a utišit bolest. S láskou se staral o ty, jež společnost považovala za bezvýznamné – o děti, ženy, cizince, chudé, malomocné či výběřčí daní. „Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil...“ (Mt 20,28). Proto „procházel zemí, všem pomáhal a uzdravoval všechny...“ (Sk 10,38). Vyjádřit soucit a laskavý zájem o druhé Ježíš považoval za důležitější než zahnat svůj hlad či chránit svůj život. Dokonce i na kříži myslel více na svou matku než na vlastní utrpení (J 19,25–27).

Co texty u Mt 9,36; 14,14 a 15,32 říkají o tom, jaký měl Ježíš vztah k lidem okolo sebe?

Ježíš citlivě vnímal potřeby lidí. Měl o lidi skutečný zájem. Soucítit s těmi, kteří byli bezmocní – se slepcem v Jerichu (Mt 20,34), malomocným žebrákem (Mk 1,40.41) i vdovou, které zemřel jediný syn (L 7,12.13).

Každý Ježíšův čin, zázrak i slovo byly motivovány jeho nekonečnou a stálou láskou (Mk 10,21; J 11,5). Na konci svého života učedníkům vyjevil, že je miloval od začátku až do konce (J 13,1). Svou smrtí na kříži celému vesmíru ukázal, že nesobecká láska vítězí nad egoizmem. Golgota svědčí o tom, že princip obětavé lásky je jediným správným základem života na zemi i v nebi.

Aplikace

„Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele“ (J 15,13). Jak rozumíš tomuto výroku? Co pro tebe znamená? Jak se projevuje ve tvém každodenním životě?

Milovat svého bližního

⁹Což by někdo z vás dal svému synu kámen, když ho prosí o chléb? ¹⁰Nebo by mu dal hada, když ho poprosí o rybu? ¹¹Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, čím spíše váš Otec v nebesích dá dobré těm, kdo ho prosí! ¹²Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi; v tom je celý Zákon i Proroci. (Mt 7,9–12)

Osobní studium

Žít jako Ježíš znamená prokazovat stejnou lásku jako On. Tato láska je představena v podobenství o milosrdném Samařanovi (L 10,30–37), které Kristus vyprávěl v rámci rozhovoru s jedním zákoníkem. Zákoník shrnul naši povinnost k Bohu a ostatním lidem těmito slovy: „Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí“ a „miluj svého bližního jako sám sebe“ (L 10,27). Zákoník znal Písmo velmi dobře (Dt 6,5; Lv 19,18). Zřejmě cítil vinu, že svému bližnímu neprokazuje dostatečnou lásku. Ve snaze ospravedlnit se položil Ježíši otázku: „A kdo je můj bližní?“ (L 10,29).

Kdo je podle Ježíše náš bližní? Jaké důsledky pro nás vyplývají z tohoto podobenství? Jak souvisí přikázání „miluj svého bližního jako sám sebe“ se „zlatým pravidlem“ z Mt 7,12?

Na otázku „A kdo je můj bližní?“ Ježíš vlastně odpověděl: Naším bližním je každý člověk, který potřebuje naši pomoc. Místo otázky: Co pro mě může můj bližní vykonat? bychom se měli ptát: Co mohu já udělat pro svého bližního?

Ježíš šel dál, než byla tehdejší negativní interpretace tohoto pravidla: Nedělej jiným to, co nechceš, aby oni dělali tobě. Tím, že toto pravidlo představil pozitivním způsobem, tak vystihl nejen, čemu se máme vyhnout, ale hlavně to, co máme dělat. Tento princip jde dál, než že se k druhým máme chovat tak, jak se oni chovají k nám. Je lehké být laskavý vůči tomu, kdo je laskavý k nám, anebo zlý na toho, kdo je zlý na nás. Takto to funguje u většiny lidí. Jsme však vybízeni k tomu, abychom šli dál – naše láska k bližnímu by neměla být závislá na tom, jak se on chová k nám.

Aplikace

Představ si někoho, kdo se k tobě nezachoval dobře. Jak se k němu chováš? Jaký příklad ti zanechal Kristus? Jak se choval k těm, kteří mu ubližovali? Jak se máme chovat vůči těm, kteří jsou k nám nelaskaví?

Služba lásky

³⁴Tedy řekne král těm po pravici: „Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. ³⁵Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne, ³⁶byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.“ ³⁷Tu mu ti spravedliví odpovědí: „Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a nasýtli jsme tě, nebo žíznivého, a dali jsme ti pít? ³⁸Kdy jsme tě viděli jako pocestného, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? ³⁹Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme za tebou?“ ⁴⁰Král odpoví a řekne jim: „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ (Mt 25,34–40)

Osobní studium

Při posledním dni budou mnozí překvapeni. Ti po pravici Syna člověka si nikdy nemysleli, že jejich nesobecká láska bude tak důležitá. Kristus je nepochváлил za brilantní promluvu, kterou přednesli, za vzácné dílo, jež udělali, ani za štědré dary, které přinesli. Ježíš zdůrazní všechny láskyplné maličkosti, které vykonali svým bezvýznamným bratřím.

I ti po levici budou překvapeni, když jim Král zdůvodní svůj verdikt. Někteří z nich budou vypočítávat, co udělali: „Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevymítali zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?“ (Mt 7,22). I když to jsou dobré činy, bez lásky jsou bezcenné. Tito lidé vyznávali, že slouží Pánu, ale On je nezná (Mt 7,23). Ve skutečnosti totiž nikdy nemilovali Ježíše ani své bratry. Ve svém životě nepraktikovali principy pravého náboženství (Jk 1,27).

Vykladači Bible navrhuji různé vysvětlení Ježíšových slov „těchto mých nepatrných bratří“ (Mt 25,40). Je důležité, abychom rozpoznali, o koho se jedná, a tak poznali rozsah naší křesťanské zodpovědnosti. Někteří tvrdí, že Ježíšovi „nepatrní“ či „nejmenší“ (ČSP) bratři jsou apoštolové a další křesťanští misionáři. Svůj názor podepírají textem zapsaným v Mt 10,40–42. Jsou přesvědčeni, že úděl lidí závisí na tom, jak se chovají ke křesťanským misionářům a evangelistům. Jiní badatelé na základě Mt 12,48–50 tvrdí, že Ježíšovi „nejmenší bratři“ jsou jeho následovníci obecně. Není pochyb, že všichni Ježíšovi učedníci jsou jeho bratři. Zdá se však, že rozsah Ježíšových slov je o hodně širší. „Spasitel se ztotožňuje s každým člověkem... Je Synem člověka, a tedy i bratrem všech Adamových potomků.“ (DA 638; TV 409)

Aplikace

Vzpomeň si na situaci, kdy jsi velmi nutně potřeboval pomoc. Pak někdo přišel a pomohl ti. Co pro tebe tato pomoc znamenala? Proč je tak důležité být vždy ochoten pomoci lidem, kteří to potřebují?

Milujte své nepřátele

²⁷**Ale vám, kteří mě slyšíte, pravím: Milujte své nepřátele. Dobře číňte těm, kteří vás nenávidí.**
²⁸**Žehnejte těm, kteří vás proklínají, modlete se za ty, kteří vám ubližují.** ²⁹**Tomu, kdo tě udeří do tváře, nastav i druhou, a bude-li ti brát plášť, nech mu i košili!** ³⁰**Každému, kdo tě prosí, dávej, a co ti někdo vezme, nepožaduj zpět.** ³¹**Jak chcete, aby lidé jednali s vámi, tak jedněte vy s nimi.**
(L 6,27–31)

Osobní studium

Největším důkazem pravého křesťanského postoje je láska k nepřítelům. Tento vysoký standard Ježíš postavil jako protiklad vůči tehdejšímu postoji společnosti. Z přikázání „Budeš milovat svého bližního jako sebe samého“ (Lv 19,18) si mnozí odvodili něco, co Bůh neřekl a ani říci nechtěl – a nenávidět budeš svého nepřítel. Tento výklad text nijak nenaznačuje.

Jakým praktickým způsobem můžeme – dle L 6,27,28 – projevit lásku k nepřítelům?

Ten, kdo je nepřítelem, se může vůči nám chovat třemi způsoby: (1) nepřátelským postojem (nenávisť); (2) zlými slovy (proklínáním) a (3) špatným chováním (pronásledováním). V souvislosti s těmito třemi projevy nepřátelství nám Kristus radí, abychom reagovali třemi projevy lásky: (1) dobrými skutky („dobře číňte); (2) dobrořečením („žehnejte“) a (3) prosbou za tyto lidi („modlete se“). Křesťanská odpověď na nevraživost a nepřátelství je princip „přemáhej zlo dobrem“ (Ř 12,21).

Ježíš nejprve žádá, abychom milovali své nepřátele. Poté – jako výsledek této lásky – máme činit dobré skutky, pronášet laskavá slova a modlit se. Pokud nebude tato láska inspirována nebem, tak skutky, slova i modlitby budou pouze pokryteckou náhražkou pravého křesťanství.

Ježíš použil tři příklady, aby nám pomohl pochopit, co to znamená milovat své nepřátele (L 6,32–35). (1) Nemáme žít podle přízemních měřítek tohoto světa. I hříšníci milují, dokonce i zločinci si pomáhají. Pokud následujeme Krista, ale nebudeme žít a milovat víc než „hříšníci“, jaký to má smysl? (2) Bůh nás odmění za to, že budeme milovat své nepřátele. I když láska nevychází z odměny, Bůh nás rád odmění. (3) Tato láska dokazuje naše úzké spojení s nebeským Otcem, který je „dobrý k nevděčným i zlým“ (L 6,35).

Aplikace

U kterých lidí máš problém projevovat lásku? Proč? Co můžeš udělat, abys změnil svůj postoj?

Jak mohu žít jako Ježíš

“Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. ⁵Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic. ⁶Kdo nezůstane ve mně, bude vyvržen ven jako ratolest a uschne; pak ji seberou, hodí do ohně a spálí. ⁷Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám. ⁸Tím bude oslaven můj Otec, když ponese hojné ovoce a budete mými učedníky. ⁹Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce. (J 15,4–9)

Osobní studium

Ježíš ve svém učení klade velmi vysoko ideál nesobeckosti a života plného lásky. Pro mnoho lidí se tento ideál zdá příliš nedosažitelný, některé mohl dokonce odradit. Dokážeme jako hříšníci, kteří jsou ve své podstatě sobečtí, milovat své bližní? Je možné milovat své nepřátele? Z lidského pohledu je to nemožné.

Bůh by nás nikdy nežádal o to, abychom milovali a sloužili těm, kteří nás nemají rádi či nás nenávidí, pokud by neposkytl cestu, jak toho dosáhnout. „Starý zákon klade stejné požadavky na povahu člověka jako Nový zákon. Dosažení těchto požadavků se nevymyká našim možnostem. V každém Božím přikázání nebo nařízení je současně skryto určité zaslíbení. Bůh učinil opatření, abychom se mu mohli podobat. Vykoná toto dílo v životě každého člověka, který se proti tomu nestaví svou zvrácenou vůlí a nemaří jeho milost.“ (MB 76; MN 47)

Jaké zaslíbení je ukryto v příkazu, že máme milovat své nepřátele? Je to ujištění, že Bůh je laskavý a milosrdný „k nevděčným i zlým“ (L 6,35.36). I my patříme do této kategorie. Můžeme milovat své nepřátele, protože Bůh nejprve miloval nás. Bůh nás miloval i tehdy, když jsme ještě byli jeho nepřáteli (Ř 5,10). Pokud každý den přijmeme jeho oběť na kříži, jeho obětavá láska pronikne celým našim životem. Čím více si budeme uvědomovat a prožívat Ježíšovu lásku k nám, tím více bude jeho láska proudit skrze nás k druhým, dokonce i k našim nepřátelům.

Jaký vliv má podle J 15,4–12 to, že budeme zůstat v Kristu a jeho lásce, na vztahy a lásku vůči našim bližním?

Naší každodenní potřebou je nejen přijímat Kristovu smrt za nás, ale též mu podřídit svou vůli a zůstat v něm. Ani Ježíš nehledal svou vůli, ale vůli Otce (J 5,30). I my máme být závislí na Ježíši a jeho vůli. Bez něj nemůžeme ničeho dosáhnout.

Když se rozhodneme, že se každý den odevzdáme Ježíši, pak v nás bude žít a působit skrze nás na ostatní. Pak nebudeme žít my, ale bude v nás žít Kristus (Ga 2,20). On změní naše egoistické postoje na nesobecký život lásky.

Aplikace

O jaké radosti Ježíš mluví v J 15,4–12? Jak můžeš prožívat radost, která pramení ze služby Kristu – i když se momentálně nemusíš cítit právě šťastný?

Podněty k zamyšlení

„Všude kolem nás žijí lidé, kteří potřebují projevy soucitu a konkrétní pomoc. Vdovy potřebují soucit a pomoc. Kristus pověřil své následovníky, aby pečovali o sirotky... Patří do velké Boží rodiny a křesťané jsou za ně zodpovědní jako Boží správcové. „Za jejich krev budu volat k zodpovědnosti tebe.“ (Ez 3,18)“ (COL 386.387; PM 198)

„Naše dílo Spasitel nehodnotí podle velikosti, ale podle lásky a věrnosti, s níž ho konáme.“ (HP 325)
K tématu si přečtěte kapitoly Milosrdný Samařan a Ježíšův princip z knihy Touha věků.

Otázky k rozhovoru

1. *Na první pohled se zdá, že podobenství o ovcích a kozlech představuje myšlenku, že budeme spaseni na základě svých skutků (Mt 25,31–46). Tedy že čím více dobrých skutků vykonáme, tím větší bude šance na získání Božího království. Překvapení spasených však ukazuje, že lásku druhým neprojevovali, aby získali nějaké zásluhy. Ježíš jasně řekl, že věčný život je výsledkem víry v něho (J 3,15; 6,40.47; 11,25.26). Skutečné skutky lásky vyvěrají z víry a lásky k Bohu (Ga 5,6). Tyto skutky jsou ovocem spasení, ne jeho příčinou. Jak můžeme činit skutky lásky, a přitom se vyhnout pokušení myslet si, že nám nějak pomohou dostat se do nebe?*
2. *Jedna věc je milovat své nepřátele, kteří nám jsou možná nepříjemní a nechovají se k nám přátelsky. Mohou to být například problémoví spolupracovníci, nepříjemní známí či nevděční sousedé. To je dost těžké. Ale co opravdoví nepřátelé – tedy lidé, kteří vám či vašim blízkým ublížili? Jak je možné milovat i tyto lidi? Je pro vás ulehčením, že Ježíšův přikaz neobsahuje milovat je jako „sama sebe“?*
3. *Lidé s námi mohou diskutovat o našich názorech, přesvědčení a životním stylu. Bude se však někdo zlobit či odmítat nesobecké a nezištné skutky lásky? Bezpodmínečná láska je mocná, dokáže měnit druhé lidi. Jak se můžeme naučit projevovat takovou lásku?*

Církev

Texty na tento týden

Mt 5,23–26; 7,1–5; 16,15–18; J 17,14–17.20–23

Základní text

„Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří; aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal.“ (J 17,20.21)

Kořeny církve sahají až k Izraelcům, Abrahamovi a Adamovi. Bůh povolal nejdříve Abrahama, pak izraelský národ, aby s ním vstoupili do smluvního vztahu. Jejich prostřednictvím chtěl požehnat tomuto světu. Tento smluvní vztah byl později rozšířen i na křesťanskou církev.

Církev nemá svůj původ v lidské činnosti, není „vynálezem“ apoštolů. Během svého pozemského působení Ježíš oznámil svůj záměr založit církev: „zbuduji svou církev“ (Mt 16,18). Církev založil Kristus, On je jejím zakladatelem.

Ježíš vyslovil slovo „církev“ pouze třikrát (Mt 16,18; 18,17). To však neznamená, že o ní nemluvil. V jeho slovech najdeme mnoho odkazů a důležitých principů, které se týkají církve. Tento týden se soustředíme na dvě hlavní myšlenky – na základ a jednotu církve.

Základ církve

¹⁵Řekne jim: „A za koho mě pokládáte vy?“ ¹⁶Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“ ¹⁷Ježíš mu odpověděl: „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích. ¹⁸A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na této skále zbuduji svou církev a brány pekla jí nepřemohou. (Mt 16,15–18)

Osobní studium

Ježíš prohlásil: „Na této skále zbuduji svou církev...“ (Mt 16,18). Kdo je tou skálou (v řečtině je použito slovo „petra“), na níž bude postavena církev? Někteří vykladači se domnívají, že touto skálou je apoštol Petr. Tvrdí, že Ježíš použil slovní hříčku – v řečtině jde o slova „Petros“ a „petra“. Tato dvě slova by byla téměř identická v aramejštině, kterou Ježíš také mluvil. Žádný autor evangelií však tuto slovní hříčku v aramejštině nezaznamenal, je zmíněna pouze v evangeliu Matouše, které je napsáno v řečtině a Ježíš rozlišuje mezi slovy „Petros“ (kámen) a „petra“ (skála, velký kámen). Tento rozdíl bychom neměli přehlédnout.

Existují totiž dobré důvody pro to, abychom se domnívali, že výraz „petra“ odkazuje na Ježíše. Bezprostřední kontext Kristova výroku je zaměřen na Ježíšovu identitu a poslání – ne na učedníka Petra. Když Kristus kázal na hoře, použil obraz domu na skále, v němž sebe a své učení jasně ztotožnil se skálou (Mt 7,24.25).

Jaký je dle textů v Dt 32,4; Ž 28,1; 31,3.4; 42,10; 62,3 a Iz 17,10 symbolický význam „skály“ ve Starém zákoně?

Když Petr a ostatní učedníci slyšeli od Ježíše, že svou církev postaví na skále, vysvětlili si to na základě Starého zákona – tedy že skála je symbolem pro Hospodina.

Sám Petr prohlásil, že Kristus je „ten kámen, který jste vy stavitelé odmítli, ale on se stal kamenem úhelným“ (Sk 4,11). Později slovo „skála“ aplikoval na Krista jako na základ církve (1Pt 2,4–8). Církev v tomto textu přirovnal k Boží stavbě, v níž její členové jsou živými kameny, z nichž se tato stavba buduje, a o Kristu mluvil jako o vzácném úhelném kameni, který tuto stavbu spojuje. Avšak pro ty, kdo ho odmítají, se stává Ježíš (a zde Petr cituje z Iz 8,14) „kamenem úrazu“, „skálou (petra) pohoršení“.

Podobně to vyjádřil i apoštol Pavel, který také označuje Krista jako kámen (Ř 9,33; 1K 10,4). Velmi jasně ukazuje, že nikdo „nemůže položit jiný základ než ten, který už je položen, a to je Ježíš Kristus“ (1K 3,11). Z toho je možné vyvodit, že prvotní církev vnímala Krista jako základní (úhelný) kámen, na němž je postavena církev. Všichni proroci a apoštolové, včetně Petra, jsou první řadou živých kamenů v duchovním chrámu církve (Ef 2,20).

Aplikace

Proč je tak důležité, abychom si uvědomovali, že církev – i když se někdy může zdát jako křehká a slabá – je založena na samotném Kristu?

Kristova modlitba za jednotu

²⁰Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří; ²¹aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal. ²²Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno – ²³já v nich a ty ve mně; aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne. (J 17,20–23)

Osobní studium

Byl čtvrtek večer. Po poslední večeři Ježíš spolu se svými učedníky stoupal na Olivetskou horu. Na cestě do Getsemane se Ježíš zastavil. Modlil se za sebe, za své učedníky a za všechny, kteří v něho jednou prostřednictvím jejich svědectví uvěří. I když na něj doléhala tíha kříže, největší starost neměl o sebe, ale o své následovníky. V 17. kapitole Janova evangelia je zaznamenána Ježíšova přímlová modlitba. Vědomí, že se Kristus modlil za každého, kdo v něj uvěří – včetně každého z nás – je velmi povzbuzující.

Přečti si 17. kapitulu Janova evangelia. Za co Ježíš (zvláště ve verších 21–23) především prosil Otce v souvislosti s věřícími?

V životě církve má jednota rozhodující roli. Ježíš ve své modlitbě opakovaně vyjadřuje svou touhu, aby jeho následovníci prožívali jednotu (J 17,11.21–23). V této zvláštní, poslední chvíli, kdy se jeho pozemské působení chýlilo ke konci, se Ježíš soustředil na jednotu věřících. Věděl, že největším nebezpečím pro církev je atmosféra soupeření a rozdělení.

Kristus neprosí za uniformitu, neprosí o to, aby všichni jeho následovníci byli stejní – vždyť Duch svatý dává každému věřícímu různé duchovní dary. Každý z nás má také jedinečné prožívání víry, které je vyjádřením jeho osobního vztahu s Bohem. Ježíš se modlí za jednotu, která bude podobná jeho vztahu s Otcem. Syn a Otec jsou dvě osoby, které se odlišují a jež mají jiné úkoly a činnost. A přece jsou jedno v podstatě a záměru. I my lidé máme rozdílné temperamenty, schopnosti i úkoly – ale všichni jsme sjednoceni v Kristu.

Tato jednota nevzniká samovolně. Abychom jí mohli dosáhnout, musíme dovolit, aby se Ježíš stal skutečným Pánem našeho života. On musí formovat náš charakter. My se musíme podřídit jeho vůli.

Taková jednota ovšem není cílem sama o sobě. Je svědectvím, jež má inspirovat lidi, které potkáváme, k tomu, aby uvěřili v Krista jako svého Spasitele. Tak jako láska k bližnímu, je i soulad a jednota mezi různými lidmi v církvi silným svědectvím o tom, že Bůh nás zachraňuje od hříchu a má moc měnit životy svých následovníků. Máme přednost nést toto poselství.

Aplikace

Jednotu ohrožuje naše sobectví. Jak se můžeš ujistit, že z nějakého důvodu neohrožuješ jednotu sborového společenství?

Základ jednoty církve

¹⁴Dal jsem jim tvé slovo, ale svět k nim pojal nenávisť, poněvadž nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. ¹⁵Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od zlého. ¹⁶Nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. ¹⁷Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda. (J 17,14–17)

Osobní studium

Co je podle textů v J 17,23 a 15,1–5 základem jednoty církve, za kterou se Ježíš modlil?

„Vy jste ve mně a já ve vás“ (J 14,20). Tato slova poukazují na blízký vztah, který máme mít s Ježíšem. Pokud bude Kristus přítomen v našich srdcích, budeme jednotní. Vnese do našich životů Boží lásku a jeho slovo.

Pokud je Ježíš v nás, přijímáme i jeho slova, která jsou v souladu s Otcovými slovy (J 14,24; 17,8,14). Ježíš je „pravda“ (J 14,6) a slovo Otce je také „pravda“ (J 17,17). Jednota v Ježíši znamená i jednotu v Božím slově. Abychom této jednoty dosáhli, musíme se shodnout s obsahem pravdy, jak je představena v Božím slově. Jakákoliv snaha být jednotní, aniž bychom byli věrní biblickému učení, je předurčena k zániku.

Bůh touží po tom, aby jeho následovníky sjednocovala pravá láska. Když je v nás Kristus, bude mezi námi láska, kterou Otec miloval svého Syna (J 17,26). Tato láska není přechodný pocit, ale silný a trvalý princip, který se projevuje v činech. Abychom mohli takto milovat, musí se centrem našeho života stát Kristus – a ne naše já. Naše sobecká pýcha musí zemřít. Musí v nás žít Ježíš. Jen tak se budeme opravdově a upřímně milovat a vytvářet dokonalou jednotu, o níž Ježíš v modlitbě prosil.

„Pokud ti, kteří tvrdí, že věří pravdě, jsou posvěceni pravdou, pokud se učí od Krista jeho trpělivosti a pokoře, v církvi nastane úplná a dokonalá jednota.“ (Ellen Whiteová, ST 19. 9. 1900)

Není však vždy lehké držet se pravdy a současně si vzájemně projevovat lásku. Stále existuje riziko, že se budeme vyvyšovat nad druhé. V historii církve bylo období, kdy bylo učení považováno za nejdůležitější prvek jednoty. Tato nevyváženost se postupně vyrovnala. Dnes však máme sklon k druhému extrému – kdy je zdůrazňována láska na úkor pravdy. Je však třeba pamatovat na to, že láska je bez pravdy slepá a pravda bez lásky zbytečná. Mysl i srdce musí jít ruku v ruce.

Vzorem jednoty, za kterou se modlil Kristus, je raná církev. „Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se“ (Sk 2,42).

Aplikace

Když se ve tvém sboru mluví o jednotě, máš tendenci klást důraz na lásku nebo na pravdu? Proč? Jak vnímáš členy, kteří mají jiný názor než ty? Co můžeš udělat pro to, abys je lépe poznal a pochopil?

Překážka jednoty

¹Nesudte, abyste nebyli souzeni. ²Neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám. ³Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? ⁴Anebo jak to, že říkáš svému bratru: „Dovol, ať ti vyjmu třísku z oka“ – a hle, trám ve tvém vlastním oku! ⁵Pokrytče, nejprve vyjmi ze svého oka trám, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra. (Mt 7,1–5)

Osobní studium

Jak nám mohou Ježíšova slova zaznamenaná v Mt 7,1–5 pomoci vyhnout se rozdělení a konfliktům v církvi?

Je výrazně lehčí vidět chyby druhých než své vlastní. Destruktivní kritika a pomluvy dávají falešný pocit nadřazenosti. Kritik porovnává sám sebe s druhým člověkem, který se mu zdá výrazně horší, než je on sám. Naším vzorem však má být Kristus, který je naším ideálem, jenž chceme následovat.

Kolika problémům bychom se vyhnuli, kdybychom se všichni řídili Božím příkazem: „Nechod' pomlouvat mezi svým lidem“ (Lv 19,16; ČSP). Je velkou pravdou, že „pomlouvač rozeštvé i dobré přátele“ (Př 16,28; B21).

Jsou okolnosti, kdy musíme mluvit o druhém člověku. Ale dříve, než tak učiníme, měli bychom si položit tři otázky:

(1) Zakládá se to, o čem budu mluvit, na pravdě? Příkázání zní: „Nevyďáš proti svému bližnímu křivě svědectví“ (Ex 20,16). Někdy možná něco řekneme jako fakt, zatímco ve skutečnosti je to třeba jen naše domněnka či předpoklad. Možná nevědomky můžeme přidat naše vlastní hodnocení – a tím můžeme zvýšit riziko nesprávného úsudku o úmyslech druhých lidí.

(2) Je to, o čem chci mluvit, někomu prospěšné? Pomůže to nějakým způsobem těm, kteří to budou poslouchat? Pavel nás napomíná, abychom říkali jen to, co je „dobré k budování“ (Ef 4,29; ČSP), co je užitečné pro posluchače. Jak je něco pravdivé, ale není to k posílení druhých, je lepší to neříkat.

(3) Dá se to, co chci říci, vyjádřit laskavě? Způsob, jak věci říkáme, je stejně důležitý jako obsah sdělení (Př 25,11). Je tedy třeba říkat pravdivé a povzbuzující věci laskavým způsobem.

Jakub přirovnává jazyk k malému ohni, který může zapálit velký les (Jk 3,5.6). Když zaslechne pomluvu, neměli bychom přidávat do ohně další, protože „kde není dostatek dřeva, oheň uhasne, kde není pomlouvač, utichne svár“ (Př 26,20). Pomluvy se dobře rozšiřují, pokud jejich „přenos“ nic nenarušuje. Tento „přenos“ však můžeme jednoduše zastavit tím, že je odmítneme poslouchat. A pokud už jsme je slyšeli, tak je neopakujeme a neposíláme dál. „Místo pomluv, pro něž přicházejí hádky a rozbroje, mluvmě o Kristově nesmírné moci a jeho slávě.“ (Ellen Whiteová, The Upward Look, 306)

Aplikace

Zákeřnost pomluv si uvědomoval i Dietrich Bonhoeffer (evangelický teolog, který zemřel v koncentračním táboře). V semináři, který vedl, dokonce určil pravidlo, které zakazovalo mluvit o spoluvěřících v jejich nepřítomnosti. Jaké pohyby tě vedou k mluvení o druhých lidech, kteří u toho nejsou?

Obnova jednoty

²³Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeníš, že tvůj bratr má něco proti tobě, ²⁴nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar. ²⁵Dohodni se se svým protivníkem včas, dokud jsi s ním na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalářníkovi, a byl bys uvržen do vězení. ²⁶Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře. (Mt 5,23–26)

Osobní studium

Ježíš zdůraznil, že smíření s tím, komu jsme nějakým způsobem ublížili, je podmínkou účasti na bohoslužbě (Mt 5,23.24). Na oltář se tehdy přinášely různé druhy obětí. Ježíš pravděpodobně mluvil o zvířeti, které člověk obětoval, aby mu mohl být odpuštěn jeho hřích. I my v našem každodenním životě víry, kterého je součástí i prosba o odpuštění, potřebujeme vnímat naši zodpovědnost za vztahy s lidmi okolo nás. Smíření vyžaduje pokorné uznání našich chyb. Je vůbec možné prosit o odpuštění bez tohoto postoje?

Jaké tři kroky by měly podle Mt 18,15–20 následovat, když nám někdo ublížil?

Ježíš v textu představuje řešení. Místo toho, abychom byli uraženi nebo abychom o předmětu sporu mluvili s druhými, měli bychom jít za člověkem, který nám ublížil. Nemáme ho kritizovat, ale říci mu, jaké chyby se dopustil, a vyzvat ho, aby činil pokání (Lv 19,17). V atmosféře trpělivé a něžné lásky bychom měli udělat vše, co je v našich silách, aby si uvědomil svou chybu. Je velmi důležité, abychom ho neponížili tím, že jeho chybu zveřejníme. Pak je obnova narušených vztahů velmi těžká.

V ideálním případě povede tento osobní rozhovor k pokání a smíření. Pokud si však ten, kdo problém zapříčinil, nechce přiznat svou chybu a není ochoten ji napravit, je dalším krokem přizvat jednoho nebo dva „svědky“ (Dt 19,15). Měli by to být lidé, kteří do daného problému nejsou nějak osobně zapojeni. Jejich nestrannost vytvoří lepší podmínky pro smíření. Pokud ten, kdo se provinil, odmítne jejich radu, mohou podat svědectví o krocích, které v jeho zájmu podnikli.

Když selže i tento druhý pokus, měl by se problém otevřít před sborem. Není to kvůli disciplinárním sankcím, ale proto, aby církev udělala poslední pokus a vyzvala hříšníka, aby činil pokání. Cílem tohoto procesu je od počátku záchrana člověka (Mt 18,18–20).

Aplikace

Smíření je nejlepší cesta pro uzdravení všech, kterých se spor týká. Když nás někdo raní, proč se často neřídíme podle rad, které nám Ježíš dal? Jak se můžeme naučit, aby touha po odplatě neovládla naše srdce?

Podněty k zamyšlení

„V jednotě je síla. Rozdělení oslabuje. Když jsou ti, kteří věří přítomné pravdě, sjednoceni, mají velký vliv. Satan to dobře ví. Jeho odhodlání zničit Boží pravdu tím, že mezi Božím lidem bude vyvolávat neshody a zatrpkllost, nebylo nikdy větší než nyní.“ (5T 236)

„Snažme se o všech lidech – a zejména o svých sestřích a bratřích – smýšlet dobře. Jen v případě pádných faktů či okolností měňme o nich své mínění. Neměli bychom unáhleně věřit špatným zprávám, které jsou často výsledkem závidy, nepochopení, zveličování nebo nedostatečně ověřených faktů.“ (5T 58)

Otázky k rozhovoru

1. *Jak se chováte k lidem, o jejichž věrouce víte, že je nesprávná – a přesto jsou kvám laskaví, milí a ohleduplní? Jak se k nim máme chovat? A naopak – jak se chováte k lidem, se kterými se shodujete na teologických otázkách a důrazech, ale jsou kritičtí, tvrdí a nelaskaví ke každému, kdo se na věci ne dívá jako oni?*
2. *Jednota je pro církev velmi důležitá. Jak ji můžeme udržovat? Co si asi ten, kdo nevěří křesťanské zvěsti, při pohledu na různé církve myslí o „křesťanské jednotě“?*
3. *Ježíš říká, že máme odpustit těm, kteří nám ublížili. Co máme ale dělat v případě, že činu nelitovali a nepožádali nás o odpuštění? Jak se máme k těmto lidem chovat?*
4. *Jaký je vztah mezi láskou a disciplínou?*
5. *Ekumenické hnutí se snaží vytvářet jednotu, za kterou se modlil Kristus. Jakkoliv dobře to možná někteří myslí, jaké problémy vidíme v ekumenickém hnutí – kromě pohledu na události posledních dní?*
6. *„Snažme se o všech lidech – a zejména o svých sestřích a bratřích – smýšlet dobře. Jen v případě pádných faktů či okolností měňme o nich své mínění.“ (5T 58) Jak máme chápat tuto větu v kontextu hříšné přirozenosti lidstva?*

Naše poslání

Texty na tento týden

Mt 5,14–16; 28,16–20; L 24,46–49; J 20,19–22; Mk 16,14–16

Základní verš

„A toto evangelium o království bude kázáno po celém světě na svědectví všem národům, a teprve potom přijde konec.“ (Mt 24,14)

Na začátku svého působení povolal Ježíš Petra a Ondřeje, aby se stali jeho učedníky. Jejich posláním bylo přivádět k Ježíši další lidi. „Řekl jim: ‚Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí‘“ (Mt 4,19). Později Ježíš ustanovil dvanáct apoštolů, „aby byli s ním, aby je posílal kázat“ (Mk 3,14). Kristus poslal nejdříve dvanáct a později sedmdesát učedníků, aby evangelizovali (Mt 10,5–15; L 10,1–12). Po svém vzkříšení se Kristus několikrát učedníkům zjevil (1K 15,3–8) a pověřil je, aby hlásali evangelium (Sk 1,2.3). Stále znovu Ježíš zdůrazňoval, že úkolem učedníků je nést dobrou zprávu. Ani jeden z autorů evangelií nezaznamenal žádné Ježíšovo slovo, ale každý z nich uchoval několik jeho pokynů a rad. Každé evangelium zdůrazňuje jiný aspekt tohoto pověření. Díky tomu můžeme lépe pochopit jeho cíl, metodologii i dosah.

Tento týden se budeme zabývat pověřením kázat evangelium, které jsme obdrželi od Krista.

Budte světlem světa

¹⁴Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře. ¹⁵A když rozsvítí lampu, nestaví ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě. ¹⁶Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích. (Mt 5, 14–16)

Osobní studium

K čemu nás v Mt 5,14–16 Ježíš vyzývá – a to jak jednotlivce osobně, tak církve jako společenství?

V Bibli je Bůh často přirovnáván ke světlu. „Hospodin je světlo mé“, zpívá David (Ž 27,1). Jan prohlašuje: „Bůh je světlo a není v něm nejmenší tmy“ (1J 1,5). Bůh je zdroj světla. První, co stvořil, bylo světlo, protože je potřebné pro život.

Protože mezi světlem a Bohem je úzká souvislost, Písmo používá světlo jako symbol pravdy, poznání a zbožnosti. Chodit ve světle znamená, že budeme svým životem vydávat svědectví o Božím charakteru (Ef 5,8; 1J 1,7). Světlo je charakteristické pro Boha, tma pak pro satana. Proto je velmi závažnou chybou vydávat „tmu za světlo a světlo za tmou“ (Iz 5,20).

Ježíš Kristus, věčný Boží Syn, je „světlo lidí... právě světlo, které osvětluje každého člověka“ (J 1,4,9). On je světlo, které může přehlušit tmou světa, jenž je zakryt hříchem. Skrze něho můžeme být osvětleni „poznáním Boží slávy“ (2K 4,6).

Když přijmeme Krista jako svého Spasitele, staneme se „syny světla“ (J 12,36; 1Te 5,5). Nemáme přirozeně světlo sami v sobě. My můžeme pouze odrážet světlo, které na nás září – podobně jako měsíc. Když dovolíme, aby Ježíš naším prostřednictvím zářil, pak nebudeme dělat dobré skutky proto, abychom dokazovali, jak jsme dobří, ale aby lidé oslavovali Boha.

„Přebývá-li Kristus v srdci, není možné zastřít světlo jeho přítomnosti. Jestliže nejsou světlem světa ti, kdo se vydávají za Kristovy následovníky, znamená to, že je opustila Boží moc. Jestliže nemohou šířit světlo, znamená to, že nejsou spojeni se Zdrojem světa.“ (MB 41; MN 29)

Není absurdní dát lampu „pod nádobu nebo pod postel“ (Mk 4,21)? Proč to však někdy tak dělám s Kristovým světlem? Skrytý či tajný učedník není užitečnější než lampa pod nádobou na tmavém místě. Proto „povstaň, rozjasni se, protože ti vzešlo světlo, vzešla nad tebou Hospodinova sláva“ (Iz 60,1).

Aplikace

Samotné světlo je ve skutečnosti neviditelné. Musí se od něčeho odrazit, jinak ho nevidíme. Jaké duchovní poučení je možné z tohoto principu vyvodit? Jak může být naše světlo viditelné?

Buďte svědky

⁴⁶Řekl jim: „Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých; ⁴⁷v jeho jménu se bude zvěstovat pokání na odpuštění hříchů všem národům, počínajíc Jeruzalémem. ⁴⁸Vy jste toho svědky. ⁴⁹Hle, sesílám na vás, co slíbil můj Otec; zůstaňte ve městě, dokud nebudete vyzbrojeni mocí z výsosti.“ (L 24,46–49)

Osobní studium

První setkání vzkříšeného Ježíše s učedníky bylo velmi důležité. Učedníci byli vystrašení, znechuceni, zmateni a zoufalí. Strach je přinutil, aby zamkli dveře. Ježíš však přišel a postavil se uprostřed nich. Jasně – a přitom laskavě – jim řekl: „Pokoj vám.“ Vylekaní a zděšení nemohli uvěřit tomu, co vidí a slyší. Pán jim ukázal své probodené ruce a nohy. Vysvětloval jim starozákonní texty, které o něm mluvily. Jeho přítomnost a slova, která slyšeli onu noc, způsobily v jejich životech dramatickou změnu. Úzkost a nevěra se vytratily. Naplnil je pokoj a radost, které přicházejí jako důsledek jistoty, že byl vzkříšen.

Potom jim Kristus vysvětlil jejich poslání. Chtěl, aby pochopili svou zodpovědnost svědků, kteří poněsouce poselství o jeho smrti, vzkříšení, moci odpouštět hříchy a měnit životy (L 24,46–48). Učedníci jej viděli umírat. Nyní jej spatřili živého. Proto mohli dosvědčit, že je Spasitelem světa.

Svědék je člověk, který na vlastní oči viděl, co se stalo. Neexistuje něco jako „svědek z druhé ruky“. Svědčit můžeme jen na základě své vlastní osobní zkušenosti – ne zkušenosti někoho jiného. Jako zachránění hříšníci máme přednost, že můžeme ostatním vyprávět, co pro nás Ježíš udělal.

Jaký je podle textů v L 24,48.49; Sk 1,8; Iz 43,10.12 a 44,8 vztah mezi přijetím Ducha svatého a vydáváním svědectví o Ježíši?

Novozákonní kniha Skutky apoštolů ukazuje, jakou přesvědčivou moc má svědectví věřících, pokud v jejich srdci přebývá Duch svatý. Po přijetí Ducha „Boží moc provázela svědectví apoštolů o vzkříšení Pána Ježíše a na všech spočívala veliká milost“ (Sk 4,33). Byli schopni působivě a otevřeně mluvit o tom, co prožili a čeho byli svědky. Naše svědectví o Ježíši musí vždy zahrnovat naši osobní zkušenost s ním.

Aplikace

Jaká je tvá osobní zkušenost s Pánem? Učinil ve tvém životě Bůh něco, o čem můžeš přinášet svědectví jako očitý svědek?

Posílám vás

19Téhož dne večer – prvního dne po sobotě – když byli učedníci ze strachu před Židy shromážděni za zavřenými dveřmi, přišel Ježíš, postavil se uprostřed nich a řekl: „Pokoj vám.“ 20Když to řekl, ukázal jim ruce a bok. Učedníci se zaradovali, když spatřili Pána. 21 Ježíš jim znovu řekl: „Pokoj vám. Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás.“ 22Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého.“ (J 20, 19–22)

Osobní studium

Janovo evangelium zaznamenává první setkání vzkříšeného Ježíše s učedníky v horní místnosti. Zmiňuje se však i o podrobnostech, jež Lukáš ve svém evangeliu nezaznamenal.

Ježíš před svou smrtí rozmlouval se svým Otcem: „Jako ty jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa“ (J 17,18). Ten, kdo vysílá, má autoritu nad tím, koho vysílá. S tím také souvisí určitý cíl a plán. Ten, kdo je vyslán, má plnit určité poslání. Otec poslal Ježíše, aby spasil tento svět (J 3,17). Kristus vysílá nás, abychom hlásali, že skrze něho mohou být lidé zachráněni. Naše pověření navazuje na Kristovo dílo, které spočívá ve službě všem lidem (Mt 9,35). Ježíš očekává, že budeme nejen pokračovat v jeho díle, ale že půjdeme dál. Vždyť řekl: „Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci“ (J 14,12).

Aby učedníci mohli plnit svěžené poslání, Kristus jim poslal Ducha svatého. Při stvoření Bůh vdechl do Adama „dech života“ (Gn 2,7). Ježíš také na své učedníky „dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého““ (J 20,20). Jako dech života proměnil neživý prach v živou bytost, tak Duch svatý změnil bojácné a znechucené učedníky v mocné svědky, kteří budou pokračovat v Ježíšově díle. Pokud dnes chceme splnit pověření, které jsme obdrželi, potřebujeme stejné zmocnění.

Aplikace

Ježíš tě povolal, abys byl jeho svědkem. O čem budeš svědčit? Co jsi viděl nebo prožil s Ježíšem?

Získávejte učedníky

¹⁶Jedenáct apoštolů se pak odebralo do Galileje, na horu, kterou jim Ježíš určil. ¹⁷Spatřili ho a klaněli se mu; ale někteří pochybovali. ¹⁸Ježíš přistoupil a řekl jim: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. ¹⁹Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého ²⁰a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28,16–20)

Osobní studium

Po vzkříšení se Ježíš setkal s učedníky v Galileji. „Jedenáct apoštolů se pak odebralo do Galileje, na horu, kterou jim Ježíš určil“ (J 28,16). Ten, který porazil smrt, řekl svým učedníkům: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt 28,18). Ježíšova moc i autorita byly během jeho pozemského působení dobrovolně omezeny. Avšak po vzkříšení měl Kristus moc jako před vtělením – moc nad celým vesmírem. Na základě své autority pověřil své učedníky úkolem.

Podle záznamu v Matoušově evangeliu použil Ježíš při velkém pověření čtyři slovesa: jít, získávat, křtít a učit. Jen sloveso „získávejte“ je v řečtině v rozkazovacím způsobu. Co to znamená, že je důraz položen na příkaz „získávejte mi učedníky“? Jaká je úloha kroků – kdy máme jít, křtít a učit – pro plnění příkazu „získávejte učedníky“?

Ježíšovo pověření naznačuje, že „získávání učedníků“ zahrnuje tři aktivity. Neprobíhají v určitém pořadí (jak naznačuje gramatická stavba řecké věty), spíše se navzájem doplňují. Máme jít na různá místa, do všech částí světa, učit vše, co učil Ježíš, a křtít ty, kdo jej přijali jako svého Spasitele a jsou ochotni zachovávat vše, co přikázal.

Máme radost, když se někdo rozhodne nechat pokřtít. Křest však není konec příběhu. Je to jen část procesu, kdy se člověk stává Kristovým učedníkem. Naší úlohou je zvát lidi, aby následovali Ježíše – tedy aby v něho věřili, poslouchali to, co učí, osvojili si způsob jeho života a zvali další, aby se také stali jeho učedníky.

V Mt 28,16–20 je mnohokrát zmíněno slovo „všechno“. Protože Ježíš má „veškerou moc“, máme jít ke „všem národům“, máme je učit zachovávat „vše“, o čem hovoří evangelium, a máme si být jisti tím, že Kristus je s námi po „všecky dny“ až do konce světa.

Aplikace

Zamysli se nad svým sborem. Co děláte, abyste novým věřícím pomohli stát se Kristovými učedníky? Co byste mohli dělat dalšího? Polož si také otázku: Které ze svých schopností a darů využívám při plnění Ježíšova velkého pověření?

Kažte evangelium

14Konečně se zjevil samým jedenácti, když byli u stolu; káral jejich nevěru a tvrdost srdce, poněvadž nevěřili těm, kteří ho viděli vzkříšeného. 15A řekl jim: „Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření. 16Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen.“ (Mk 16,14–16)

Osobní studium

Pro evangelium Marka je charakteristická stručnost a jasnost vyjadřování. I pověření učedníků Marek zaznamenává v jedné krátké větě: „Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření“ (Mk 16,15). Slovo „jděte“ není v řečtině rozkaz – není to tedy úkol, ale pohyb potřebný k tomu, aby mohl být úkol splněn. Samotné poslání je vyjádřeno řeckým slovesem „kérussó“, které je v imperativu a znamená nahlas volat, veřejně oznámit, zvěstovat nebo kázat. Marek použil toto sloveso ve svém evangeliu 14krát, což je více než u ostatních evangelistů. Úkol církve je tedy kázat a zvěstovat evangelium.

Během svého působení na zemi Ježíš neposlal učedníky k pohanům, ale jen „ke ztraceným ovcím z lidu izraelského“ (Mt 10,6). Po svém vzkříšení je posílá „do celého světa“ (Mk 16,15), ke všemu stvoření. Nebylo možné, aby jedenáct učedníků zvěstovalo evangelium celému světu. Tato úloha celosvětového rozsahu vyžaduje zapojení všech Kristových následovníků. Je svěřena všem věřícím ve všech dobách. Týká se tedy tebe i mě.

Jakým způsobem hovoří text ve Zj 14,6–12 o celosvětovém poslání církve?

Kázat evangelium všemu stvoření automaticky neznamená, že ho každý přijme. Jen ten, „kdo uvěří a přijme křest, bude spasen“ (Mk 16,16). Naším úkolem je horlivě kázat a doufat, že ten, kdo bude slyšet poselství záchrany, přijme toto pozvání. Naše zvěstování však musí být srozumitelné, pochopitelné a věrohodné. Musíme ale počítat i s tím, že ne všichni přijmou Boží slovo, jak to připomíná i Ježíšovo podobenství o úzké bráně (Mt 7,13.14).

Jakou jistotu podle Mt 24,14 máme, že bude splněno toto celosvětové poslání?

Mezi texty v Mk 16,15 a Mt 24,14 je podobnost, která pro nás je povzbuzením. Oba texty mluví o zvěstování evangelia celému světu. První z nich představuje Ježíšovo pověření kázat, druhý je zaslíbením, že toto poslání bude určitě splněno.

Aplikace

„Kristus tedy určil učedníkům jejich poslání. Udělal pro pokrok díla vše, co bylo třeba, a vzal na sebe zodpovědnost za jeho úspěch. Dokud ho budou učedníci poslouchat a spolupracovat s ním, nemohou selhat.“ (DA 822; TV 524) Otázka, kterou si každý z nás musí položit, zní: Jsem ochoten dovolit Kristu, aby mě použil v tomto důležitém díle? Jak se tato moje ochota projevuje prakticky?

Podněty k zamyšlení

„Každý opravdový učedník se rodí do Božího království jako misionář. Člověk, který pije z vody života, se stává zdrojem života. Kdo dostává, rozdává. Kristova milost v lidském srdci je jako pramen v poušti. Rozlévá se, každého občerstvuje a v těch, kdo hynou, probouzí touhu napít se vody života.“ (DA 195; TV 126)

„Poslání, které Kristus svěřil učedníkům, se vztahuje na všechny věřící. Zahrnuje i křesťany, kteří budou žít před koncem času. Je velkým omylem myslet si, že dílo záchrany leží jen na ustanovených kazatelích. Každý, ke komu promluvil nebeský hlas a kdo přijímá Kristův život, je povolán zvěstovat evangelium a pracovat pro záchranu svých bližních. Proto byla založena církev a ten, kdo do ní slavnostním slibem vstoupil, se tím zavázal ke spolupráci s Kristem.“ (DA 822; TV 524)

K tématu je možné přejít si kapitolu Poslední setkání v knize Touha věků a kapitolu Velké poslání z knihy Poslové naděje a lásky.

Otázky k rozhovoru

- 1. Ne každý dokáže jít do společnosti a zvěstovat evangelium. Jakými dalšími způsoby se může každý z nás zapojit do hlásání trojandělského poselství?*
- 2. Jakými způsoby pokračuje tvůj sbor v Ježíšově službě? Do kterých aktivit se můžeš zapojit?*
- 3. Ježíš řekl, že evangelium bude hlášáno po celém světě. Dlouhá staletí nedošlo v komunikačních a mediálních metodách téměř k žádné změně. Před dvěma sty lety nebyla komunikace o mnoho rozvinutější než přede dvěma tisíci lety, kdy Ježíš vyslovil velké pověření. Za posledních padesát let se však mnoho věcí změnilo. Vznikly úžasné komunikační možnosti. Jak se můžeme lépe naučit využívat nové technologie, které máme, abychom konali dílo, k němuž nás Kristus povolal?*
- 4. Na základě poslední otázky v části na pondělí se podělte s ostatními o své zkušenosti s Ježíšem. Jak můžeme použít svou zkušenost jako svědectví druhým lidem? Proč se máme dělit o své osobní zkušenosti?*

Boží zákon

Texty na tento týden

Mt 5,17–19. 27–30.43–46; 19,16–22; Mk 7,8–13

Základní text

„Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání.“ (J 14,15)

Přestože mnozí náboženští vůdcové v Izraeli vyzdvihovali zákon, ne všichni správně chápali jeho smysl. Byli přesvědčeni, že pokud ho budou dodržovat, stanou se spravedlivými. Apoštol Pavel napsal: „Nevědí, že spravedlnost je od Boha, a chtějí uplatnit svou vlastní; proto se spravedlnosti Boží nepodřídili“ (Ř 10,3).

To byl důvod, proč Ježíš často zpochybňoval a někdy dokonce odsuzoval tradice náboženských vůdců (Mk 7,1–13). Jejich nesprávné chápání zákona způsobilo, že Ježíše kritizovali a vedli s ním spory ohledně jeho pohledu na zákon.

Ježíš otevřeně kritizoval farizee kvůli jejich doslovnému a přísnému dodržování zákona. Vyzdvihoval však Desatero, vysvětloval jeho význam a smysl, a tak potvrdil jeho trvalou platnost. Při jedné příležitosti řekl, že nepřišel zrušit zákon, ale naplnit (Mt 5,17). Jeho smrt byla nejvyšším zjevením stálé platnosti Božího zákona.

Tento týden se budeme zaměřovat na Ježíšovo učení o zákonu. Budeme se zabývat tím, jaký dopad má toto jeho učení na náš život.

Ježíš nezměnil zákon

¹⁷Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.

¹⁸Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane. ¹⁹Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by je však zachovával a učil, ten bude v království nebeském vyhlášen velkým. (Mt 5,17–19)

Osobní studium

Co text v Mt 5,17–19 říká o Ježíšově postoji k zákonu?

I když slovo zákon často odkazuje na prvních pět knih Bible (známe je pod názvem Pentateuch či Tóra), v tomto případě kontext naznačuje, že Ježíš myslí hlavně na Desatero. Ježíš nepřišel „zrušit“ Desatero ani ho neučinil neplatným. Ježíšův výrok je jasný. Pravděpodobně chtěl ukázat, že ne On, ale náboženští vůdcové ruší zákon a svou tradicí oslabují jeho vliv (Mt 15,3.6). Ježíš přišel zákon „naplnit“ tím, že ukázal na jeho skutečný význam. „Naplněním“ zákona nám dal příklad, jak vypadá dokonalá poslušnost Boží vůle (Ř 8,3.4).

„Kristus byl vůdcem Hebrejů na poušti, Andělem, který šel před nimi zahalen v oblakový sloup. To On dal Izraeli zákon. Uprostřed slávy na Sínaji Kristus vyhlásil deset přikázání zákona svého Otce. On dal Mojžíšovi zákon vyrytý do kamenných desek.“ (PP 366; NUD 171)

Kristus dal na hoře Sínaj Mojžíšovi zákon (Iz 63,9; 1K 10,4), proto je velmi důležité, abychom ho brali vážně. Pokud ho samotný Zákonodárce blíže vysvětlil, tak je ho třeba respektovat. V Ježíšově životě a učení nenajdeme ani jediný náznak toho, že by Desatero mělo být pro křesťany nezávazné. Jeho slova a příklad mluví o opaku.

Aplikace

Víme, že zákon stále platí. Víme i to, že zákon a jeho dodržování nás nespasí, protože nás ani spasit nemůže (Ga 3,21). Jak rozumíš vztahu mezi zákonem a milostí?

Ježíš prohloubil význam zákona

⁴³Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřítele svého.“⁴⁴ Já však vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují,⁴⁵ abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé.⁴⁶ Budete-li milovat ty, kdo milují vás, jaká vás čeká odměna? Což i celníci nečiní totéž? (Mt 5,43–46)

Osobní studium

V kázání na hoře Ježíš nejprve potvrdil věčnou platnost Desatera a potom vysvětlil některé konkrétní příklady starozákonních zákonů. Lidé se ve vykládání těchto zákonů tak mylili, že Ježíš měl potřebu je vysvětlit a ukázat na jejich skutečný smysl.

Jak Ježíš vysvětlil ty části zákona, které jsou zaznamenány v kázání na hoře (Mt 5,21–48)? Na jakou autoritu se přitom odvolával?

Je zajímavé, že Ježíš nejprve citoval starozákonní text (Ex 20,13.14; Dt 5,17.18; Ex 21,24; Lv 24,20; Dt 19,21) a potom uvedl zdánlivý protiargument. Zpochybnil tím však Ježíš toto přikázání? Určitě ne. Tím, že ho vysvětlil a rozvedl – náboženští představitelé ho totiž zúžili na obyčejnou formalitu – dal do protikladu učení farizeů s pravým významem zákona.

Při výkladu zákona byla pro rabíny autoritou tradice. Kristus však mluvil na základě své autority Zákondárce. Sousední „já však vám pravím“ se v této kapitole vyskytuje šestkrát. Kdo jiný kromě samotného Boha měl právo něco takového říci?

Zvláštní je i to, že Kristovy požadavky přesahovaly základní znění daného zákona. Jeho slova vystihovala ducha, který se skrýval za literou zákona. Duch dává smysl a vdechuje život tomu, co by jinak zůstalo prázdným formalismem. Dodržování zákona samo o sobě – pokud by se stalo samotným cílem – nevede k ničemu jinému než ke smrti. Zákon nám má pomoci pochopit, co znamená, že jsme spaseni milostí.

Aplikace

Zamysli se nad postojem zákoníků a farizeů – jak je vyličeeno v Mt 23,2–5.23–28. Jak je možné poslouchat Boží přikázání z celého srdce, aniž bychom padli do podobného pokrytectví a zákonictví? Jak nás může správné pochopení milosti uchránit před zákonictvím?

Ježíš a sedmé přikázání

²⁷Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Nezcizoložíš.“ ²⁸Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci. ²⁹Jestliže tě svádí tvé pravé oko, vyrví je a odhod pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla. ³⁰A jestliže tě svádí tvá pravá ruka, utni ji a odhod pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby se celé tvé tělo dostalo do pekla. (Mt 5,27–30)

Osobní studium

Jak Ježíš prohloubil význam zákona v Mt 5,27,28? A jak máme chápat verše 29 a 30?

V této části Ježíš hovoří o dvou přikázáních – sedmém a desátém. Izraelští duchovní vůdci vykládali cizoložství jen jako sexuální styk s někým mimo manželství. Ježíš však říká, že v souvislosti s desátým přikázáním jsou cizoložstvím i žádostivé myšlenky a touhy.

Ve verších 29 a 30 Kristus používá nadsázku či zveličení, tzv. hyperbolu (viz např. Př 23,2). Někdo by samozřejmě mohl namítnout, že je lepší žít zmrzačený než ztratit věčnost s Kristem. Ježíš však dříve, než mluví o zmrzačení – které je v protikladu s dalšími biblickými texty (Lv 19,27,28; 21,17–20) – říká, že je třeba ovládat vlastní myšlenky a touhy. Když mluví o vyrvání oka či utnutí paže, obrazně mluví o důležitosti rázného rozhodnutí a činění, které má člověka ochránit před pokušením a hříchem.

Jakou otázku farizeové položili Ježíši v Mt 19,3? Proč to byla past? Jak jim Ježíš v Mt 19,4–9 odpověděl?

Oba texty (Mt 5,31 a 19,7) jsou citáty z Dt 24,1. V době, kdy Ježíš působil na této zemi, existovaly dvě rabínské školy, které tento text vykládaly dvěma různými způsoby. Rabín Hilel ho chápal tak, že rozvod je možný z téměř jakéhokoliv důvodu. Rabín Šamaj zastával názor, že rozvod je možný pouze z důvodu cizoložství. Farizeové se pokusili Ježíše dotlačit k vyjádření, k jakému názoru se kloní. Přehlédl však, že původním Božím záměrem bylo, aby rozvod neexistoval. Proto jim Ježíš řekl: „A proto co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ (Mt 19,6). Oni se ho však pro tvrdost srdcí zeptali, proč tedy Bůh dovolil člověku dát „rozlukový lístek“ (Mt 19,7,8), když na ní shledá něco odporného (Dt 24,1). Kristus napravil nesprávné používání tohoto textu a vyzdvihl svatost a trvalou platnost manželství. Jedinou možnou příčinou rozvodu před Bohem je „smilstvo“ (Mt 19,9) či jinak řečeno sexuální nemorálnost (řecké slovo „porneia“ doslova znamená nečistota).

Aplikace

Jak ty osobně chápeš Ježíšovo varování s vyrváním oka či utnutím ruky? Jak rozumíš Ježíšovým slovům ve světle milosti a odpuštění? Jaké rozhodnutí jsi pod vlivem Ježíšových slov učinil? Když tě toto varování vylekalo, tak je to v pořádku – vždyť jde o život věčný.

Ježíš a páté přikázání

⁸„Opustili jste přikázání Boží a držíte se lidské tradice.“⁹A ještě řekl: „Jak dovedně rušíte Boží přikázání, abyste zachovali svou tradici!¹⁰Vždyť Mojžíš řekl: ‚Cti svého otce i svou matku‘ a ,kdo zlořečí otci nebo matce, ať je potrestán smrtí.‘¹¹Vy však učíte: Řekne-li někdo otci nebo matce: ‚To, čím jsem ti zavázán pomoci, je korbán (to jest dar Bohu),‘¹²jíž podle vás nemusí pro otce nebo matku nic udělat;¹³tak rušíte Boží slovo svou tradicí, kterou pěstujete. A takových podobných věcí činíte mnoho.“ (Mk 7,8–13)

Osobní studium

Když se Ježíš znovu setkal se zákoníky a farizeji (Mt 15,1–20; Mk 7,1–13), byl osočen, že jeho učedníci nedodržují „tradici otců“. Tato tradice nevycházela přímo z Mojžíšova zákona. Podle ní by si člověk měl rituálně umýt ruce před každým jídlem. Učedníci tuto tradici nedodrželi. Při své odpovědi farizeům Ježíš poukázal na další tradici zákoníků, která šla proti principu a smyslu pátého přikázání.

Kterým vychytralým způsobem bylo podle Mk 7,8–13 obcházeno páté přikázání? Uvažuj o významu přinášení darů Bohu (Ex 23,15; 34,20) a posvátnosti přísahy dané před Pánem (Dt 23,21–23).

Tradice nazvaná „korbán“ pochází ze slova „dar“. Když člověk něco označil za „korbán“, tak to vlastně byla přísaha – tato věc byla zasvěcena Bohu a chrámu.

Zdá se, že v případě „korbánu“ farizeové našli dokonalou výmluvu, aby nemuseli dávat rodičům podporu, která jim právem patřila. Rozvinuli principy z pěti knih Mojžíšových tak, aby mohli obejít či nahradit jedno z Božích přikázání.

To však není jediný příklad, kdy jim Ježíš vytykal duchovní zkaženost a překrucování principů. „Ale běda vám farizeům! Odevzdáváte desátky z máty, routy a ze všech zahradních rostlin, ale nedbáte na spravedlnost a lásku, kterou žádá Bůh. Toto bylo třeba činit a to ostatní neopomíjet“ (L 11,42).

Farizeové měli dodržovat obě přikázání – především ctít otce a matku a také pamatovat na to, co patří Bohu.

Není divu, že Ježíš odpověděl farizeům slovy, která prorok Izajáš pronesl na adresu izraelitů o 700 roků dříve: „Lid tento ctí mě rty, ale srdce jejich je daleko ode mne; marně mě uctívají, neboť učí naukám, jež jsou jen příkazy lidskými“ (Mt 15,8,9). Ježíš vyzdvihl Desatero a odhalil, jak je učení farizeů v rozporu s jeho základními principy.

Aplikace

Kdy jsi byl v pokušení hledat „díry“ v zákoně, abys nemusel dělat to, co je tvou povinností?

Ježíš a podstata zákona

¹⁶A hle, kdosi k němu přišel a zeptal se ho: „Mistře, co dobrého mám dělat, abych získal věčný život?“ ¹⁷On mu řekl: „Proč se mě ptáš na dobré? Jediný je dobrý! A chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání!“ ¹⁸Otázal se ho: „Která?“ Ježíš odpověděl: „Nebudeš zabíjet, cizoložit, krást, křivě svědčit, ¹⁹cti otce a matku, miluj svého bližního jako sám sebe.“ ²⁰Mladík mu řekl: „To jsem všechno dodržel! Co mi ještě schází?“ ²¹Ježíš mu odpověděl: „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej, co ti patří, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne.“ ²²Když mladík uslyšel to slovo, smuten odešel, neboť měl mnoho majetku. (Mt 19,16–22)

Osobní studium

Jaké důležité pravdy o zákoně a důsledcích jeho zachování jsou představeny v příběhu zaznamenaném v Mt 19,16–22?

Bohatý muž nedokázal pochopit, že spasení není důsledkem zachování zákona – i kdyby ho zachovával jakkoliv přísně. Spasení dostáváme od Dárce zákona, Spasitele. Izraelité to kdysi věděli, ale zapomněli na to. Ježíš jim to připomněl. Ukázal, že poslušnost a úplné podřízení se Bohu jsou těsně propojeny – jedno bez druhého je jen předstíráním skutečného života víry.

„Částečnou poslušnost Bůh nemůže přijmout. Sebezapření je podstatou Kristova učení. Často bývá představováno a vyžadováno slovy, která se zdají být příliš tvrdá, ale člověk nemá jinou možnost záchranu než zbavit se všeho, co by narušilo celou jeho bytost.“ (DA 523; TV 332.333)

Při jiné příležitosti se saduceové ptali Ježíše na jeho názor na vzkříšení. Ježíšova odpověď je ohromila a umlčela. Také farizeové se ho pokusili nachytat – chtěli, aby Ježíš řekl něco, co by mohli vyložit jako porušení zákona. Vybrali si mezi sebou jednoho farizea, jenž se Ježíše zeptal, které přikázání je podle něho nejdůležitější (Mt 22,35–40).

Tato otázka pravděpodobně vycházela ze snahy rabínů seřadit přikázání podle důležitosti. Řídili se pravidlem, že pokud podle nich byla dvě přikázání v rozporu, upřednostnili to, které považovali za důležitější – a to méně důležité již nebylo nutné dodržovat. Farizeové vyzdvihli první čtyři zákony Desatera – považovali je za důležitější než zbývajících šest. Důsledkem bylo, že selhávali v praktických záležitostech víry.

Ježíš jim odpověděl mistrným způsobem. Dříve, než může kdokoliv zachovávat Boží zákon, musí mít v srdci lásku. To je první a nejdůležitější předpoklad. Poslušnost bez lásky je nesnesitelná a bezcenná. Pokud však věřící miluje Boha, zesouladí svůj život s Boží vůlí, která je vyjádřena ve všech deseti přikázáních. Proto Ježíš později řekl: „Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání“ (J 14,15).

Aplikace

Jak rozumíš významu zákona? Co je pro tebe motivací, abys žil podle Boží vůle, která je vyjádřena v přikázáních? Co můžeš udělat, když se ti v konkrétních oblastech či problémech nedaří poznat Boží vůli anebo když se ti podle ní nedaří žít?

Podněty k zamyšlení

„Pán Ježíš řekl o zákonu: ‚Nepřišel jsem zrušit, ale naplnit.‘ Použil zde slovo ‚naplnit‘ ve stejném smyslu, jako když oznámil Janu Křtíteli, že chce, aby ‚naplnili všechno, co Bůh žádá‘ (Mt 3,15). Znamená to plně dostát požadavkům zákona, dát příklad dokonalé poslušnosti Boží vůli.

Kristus měl za úkol ‚vyvýšit a zvelebit zákon‘ (Iz 42,21). Měl ukázat jeho duchovní význam, dalekosáhlé zásady a vysvětlit jeho věčnou platnost.

Pán Ježíš je přesný obraz Otce, záře jeho slávy, Vykupitel, který prožíval sebezapření. Svým životem ukázal, že láska nebeského původu, křesťanské zásady, jsou podstatou zákonů věčné spravedlnosti.“ (MB 48.49; MN 34)

K tématu je možné přejít si kapitolu Duchovní význam zákona z knihy Myšlenky o naději, část kapitoly Kázání na hoře – podnadpisy Platnost zákona, Pravá spravedlnost a Nelze sloužit dvěma pánům (DA 307–314; TV 192–197), a část kapitoly Léčky – podnadpis Nejdůležitější přikázání (DA 606–609; TV 385–387) z knihy Touha věků.

Otázky k rozhovoru

- 1. Kdy a jak se může stát, že podlehneme pokušení zákon zachovávat legalistickým způsobem jako farizeové? A na druhou stranu – jaké nebezpečí hrozí, když se budeme domnívat, že pokud milujeme Boha, tak nemusíme poslouchat zákon? Napište si seznam praktických způsobů, jak je možné vyhnout se jednomu i druhému extrému. Diskutujte o nich společně.*
- 2. Argument proti platnosti Desatera je v podstatě pokus obejít svěcení sedmého dne – soboty. Přečtěte si v evangeliích příběhy uzdravení, které se udály v sobotu. Jak potvrzují nejen stálou platnost Božího zákona, ale i sedmého dne – soboty?*
- 3. Teologové někdy hovoří o „morálním vesmíru“. Co to znamená? V jakém smyslu je náš svět morálním místem? Pokud jím je, co je jeho podstatou? Jakou úlohu plní Boží zákon v morálním světě? Byl by svět morální, pokud by v něm neplatily Boží zákony? Jak existence Božího zákona v morálním vesmíru pomáhá vysvětlit satanův pokus zničit tento zákon?*

Sobota

Texty na tento týden

J 1,1–3; 5,15–20; Ko 1,15–17; Mt 12,1–5; Iz 61,1.2; Sk 17,1–3

Základní verš

„A řekl jim: ‚Sobota je učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu. Proto je Syn člověka pánem i nad sobotou.‘“ (Mk 2,27.28)

Tehdejší náboženští představitelé útočili na způsob, jakým Ježíš zachovával sobotu. Když Ježíš reagoval na jejich kritiku, zdůraznil svou autoritu jako Pána soboty (Mt 12,8; Mk 2,28; L 6,5). Představil jim také, jak je možné sobotu správně zachovávat.

Dnes stojíme nejen před výzvou, jak správně zachovávat sobotu, ale také před všeobecně rozšířeným názorem, že dnem odpočinku není sobota, ale neděle. Tento názor však nemá podporu v evangeliích. Novozákonní spory o sobotě řešily pouze otázku, jak se má sobota zachovávat – a ne kdy. Ve svém životě ani učení Ježíš nedal žádnou záminku ke vzniku názoru, že by dnem odpočinku měl být nějaký jiný den než sobota – a to ani po jeho smrti a vzkříšení.

Tento týden budeme odkrývat Ježíšův vztah k sobotě – jak ji zachovával a co o ní učil. Podíváme se také na to, co o sobotě učili a jak ji zachovávali učedníci po jeho vzkříšení.

Kristus, Stvořitel soboty

¹Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. ²To bylo na počátku u Boha. ³Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. (J 1,1–3)

¹⁵On je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření, ¹⁶neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi – svět viditelný i neviditelný; jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a moci – a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. ¹⁷On předchází všechno, všechno v něm spočívá. (Ko 1,15–17)

Osobní studium

Co naznačují texty v J 1,1–3; Ko 1,16 a Žd 1,1,2 o Ježíšově úloze při stvoření? Proč je to důležité zejména v souvislosti se sobotou?

Jan začíná své evangelium známým výrokem: „Na počátku bylo Slovo... Všechno vzniklo skrze ně a bez něho nevzniklo vůbec nic, co je“ (J 1,1–3; ČSP). Jan i Pavel jednoznačně zmiňují Kristovu úlohu při stvoření. Bůh – Syn, Ježíš Kristus stvořil vše. „Neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi – svět viditelný i neviditelný... všechno je stvořeno skrze něho a pro něho“ (Ko 1,16.17). Bůh stvořil svět prostřednictvím Ježíše Krista – včetně naší sluneční soustavy, země a všeho, co na ní je.

Kristus, který se stal Vykupitelem člověka, byl i jeho Stvořitelem. Na konci stvořitelského týdne ustanovil Bůh den odpočinku. „Sobota byla ustanovena pro člověka, a proto je dnem Páně. Patří Kristu. ... Protože stvořil všechno, stvořil i sobotu. Oddělil ji na památku stvořitelského díla.“ (DA 288; TV 181)

Bůh, který stvořil lidstvo s potřebou odpočinku, se postaral i o způsob, jak člověk může kvalitně odpočívat. Dal mu jeden den v týdnu, aby odložil všechnu námahu a starosti a odpočinul si v náručí Stvořitele. Když Bůh ukončil dílo stvoření, také v sedmém dni odpočíval. Nebylo to kvůli únavě, ale aby se těšil ze svého stvoření. Bůh sobotu požehnal a posvětil a dal nám tím příklad. Když Kristus na kříži ukončil dílo našeho vykoupění, také si v sobotu odpočinul v hrobě. Nebylo to proto, že to potřeboval, ale aby potvrdil platnost a význam soboty. Kristus zve nepokojné lidské bytosti, aby si v něm odpočinuly (Mt 11,28.29). Každou sobotu nás zve, abychom se zastavili a těšili se z daru vykoupění. V sobotu si máme uvědomit, že více než na našem lidském snažení záleží na tom, co činí Bůh. K Božím dílu naší záchrany nemůžeme nic přidat.

Aplikace

Zachovávaní soboty nás přivádí na počátek stvoření země – k samotnému původu naší existence. Právě v sobotu je čas na přemýšlení o důležitých otázkách: Co udělám se životem, který mi Bůh dal?

Kristus, Pán soboty

¹V ten čas šel Ježíš v sobotu obilím. Jeho učedníci dostali hlad a začali mnout zrní z klasů a jíst. ²Když to viděli farizeové, řekli mu: „Hle, tvoji učedníci dělají, co se nesmí dělat v sobotu!“ ³On však jim řekl: „Nečetli jste, co udělal David, když měl hlad, on i ti, kdo byli s ním? ⁴Jak vešel do domu Božího a jedl posvátné chleby, ačkoli to nebylo dovoleno jemu ani těm, kdo ho provázeli, nýbrž jen kněžím? ⁵A nečetli jste v Zákoně, že kněží službou v chrámě porušují sobotu, a přesto jsou bez viny? (Mt 12,1–5)

Osobní studium

Jaký problém je řešen v textu u Mt 12,1.2? Jaký je podle tebe smysl příkladu zapsaného v Mt 12,3–5, který Ježíš použil v odpovědi farizeům?

V Dt 23,25 je napsáno: „Když vejdeš do vinice svého bližního, smíš se najíst hroznů dosyta podle libosti, ale nebudeš nic dávat do nádoby.“ Problém tedy nebyl skutek, ale den, v němž byl vykonán. Rabínská pravidla zakazovala v sobotu množství různých činností – kromě jiného i žnout úrodu, vymílat a provívat zrna. Podle farizeů se učedníci provinili proti všem třem zmíněným zákazům, protože trhali klasy, vymílali je v rukách a oddělovali zrna od plev.

Za normálních okolností by David a jeho muži (1S 21,1–6) neměli jíst chléb určený pro kněze (Lv 24,9). Protože však byl jejich život v ohrožení, jejich konání bylo hodnoceno jako povolené porušení ceremonielního zákona. Druhý příklad, který Ježíš uvedl (Mt 12,5), souvisí s obětní službou, kterou vykonávali kněží v sobotu v chrámu. Oběti a darů bylo dvakrát více než v jakýkoliv jiný den (Nu 28,9.10). Židé uznávali, že chrámová služba je důležitější než sobota.

Po těchto příkladech Ježíš vyřkl dva výroky, které potvrzují a obhajují jeho autoritu předefinovat předpisy farizeů o sobotě. (1) „Sobota je učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu“ (Mk 2,27). Tímto výrokem Ježíš potvrzuje původ soboty z ráje a obrací nesprávné priority farizeů, které se týkaly člověka a soboty. Sobota byla ustanovena pro blaho člověka a zůstává Božím darem lidstvu. Neplatí to naopak. (2) „Syn člověka je pánem i nad sobotou“ (Mk 2,28). Ježíš potvrdil svou autoritu Stvořitele a Zákonodárce. Kristus má právo očistit sobotu od lidských nařízení.

Aplikace

Duchovní představitelé Božího lidu obvinili Pána soboty, který ji ustanovil a posvětil, z toho, že ji nezachovává správně. Jaké poučení si máme vzít z duchovní slepoty těch, o nichž bychom předpokládali, že budou chápat a rozumět?

Ježíšův příklad

¹Duch Panovníka Hospodina je nade mnou. Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění, ²vyhlásit léto Hospodinovy přízně, den pomsty našeho Boha, potěšit všechny truchlíci... (Iz 61,1.2)

Osobní studium

Ježíš se narodil jako Žid a zachovávání zákona pro něj bylo přirozené (L 4,16–21). Slovo „obyčej“ či „zvyk (ČSP), které evangelista Lukáš použil (L 4,16), pochází z řeckého slova, jež popisuje nějakou zavedenou činnost. Jinými slovy, Ježíš pravidelně každou sobotu navštěvoval synagogu. Pro Lukáše je tato skutečnost tak důležitá, že čtyřikrát ve svém evangeliu zmiňuje, že Ježíš byl v sobotu v synagoze (L 4,16; 4,31; 6,6; 13,10). Lukáš též konkrétně uvádí sobotu jako sedmý den týdne (L 23,54–24,1). Je možné konstatovat, že Kristus zachováním soboty jako sedmého dne potvrdil její platnost a nepřímou naznačil, že sedmidenní cyklus nebyl narušen nejen od vydání zákona na Sínaji, ale dokonce od stvoření. Jeho příklad, jak zachovával sobotu, je vzorem, který mají křesťané následovat – a to jak v čase, tak ve způsobu (J 14,15; 1Pt 2,21).

V evangeliu Lukáše je popisována situace, kdy Ježíš přišel do synagogy a byl vyzván, aby četl z Písma (L 4,16–21). Nebylo to poprvé, co Ježíš četl a mluvil v synagoze. Od doby, kdy byl pokřtěn v Jordánu, už uplynul více než rok. Nazaret navštívil poprvé od doby, kdy opustil tesařskou dílnu. Ellen Whiteová píše, že v mládí „často býval v sobotu v synagoze vyzván, aby četl z prorockých spisů. Posluchači pak vždy viděli důvěrně známý text z Písma v novém světle a byli dojati.“ (DA 74; TV 43.44)

Tentokrát to bylo jiné. Ježíš vybral zvláštní text, který je zapsán v Iz 61,1.2. Mluví se v něm o Mesiáši, který vyhlásí „léto milosti Hospodinovy“ (L 4,19). Jde o tzv. jubilejní rok, v němž byl prakticky prožíván čas odpočinku tím, že byli propuštěni otroci na svobodu a byl jim vrácen majetek (Lv 25,8–12). Ježíš se rozhodl, že právě v sobotu, ve dni odpočinku, oznámí své poslání – službu vykoupení, vysvobození a uzdravení. V Ježíši nacházíme opravdový odpočinek, který prožíváme každou sobotu.

Aplikace

Přemýšlej nad tím, jakým způsobem trávíš soboty. Co pro tebe osobně sobota znamená? Nacházíš opravdový odpočinek u nohou Ježíše?

Zázraky v sobotu

¹⁵Ten člověk šel a oznámil Židům, že je to Ježíš, kdo ho uzdravil. ¹⁶A proto Židé začali Ježíše pronásledovat, že takové věci dělal v sobotu. ¹⁷On však jim odpověděl: „Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji.“ ¹⁸To bylo příčinou, že Židé ještě více usilovali Ježíše zabít, protože nejen znesvěcoval sobotu, ale dokonce nazýval Boha vlastním Otcem, a tak se mu stavěl naroveň. ¹⁹Ježíš jim řekl: „Amen, amen, pravím vám: Syn nemůže sám od sebe činit nic než to, co vidí činit Otce. Co číní Otec, stejně číní i jeho Syn. ²⁰Vždyť Otec miluje Syna a ukazuje mu všechno, co sám číní; a ukáže mu ještě větší skutky, takže užasnete.“ (J 5, 15–20)

Osobní studium

Uzdravování bylo nedílnou součástí Ježíšovy služby (Sk 10,38). Evangelia se však většinou zaměřují na ty zázraky, které Kristus vykonal v sobotu. Ve většině případů šlo o uzdravení, které inicioval Ježíš. Jakoby záměrně chtěl uzdravit v sobotu – i když to mohl udělat v jakýkoliv jiný den. Ježíš tím ukazoval, že uzdravení, které proběhlo v sobotu, není proti zákonu. Právě naopak – podle zákona to bylo důležitější, než si mnozí farizeové a náboženští představitelé mysleli.

Jaké zdůvodnění uvádějí texty v Mt 12,10–22; L 13,15.16 a J 5,16.17 pro Ježíšovo uzdravování v sobotu?

V sobotu máme odložit své vlastní zájmy (Iz 58,13), v žádném případě ji však nemáme považovat za čas pro neúčinné zahálení. Kristus jasně řekl, že „je dovoleno v sobotu činit dobře“ (Mt 12,12). I podle rabínské tradice měl být nemocný člověk ošetřen, pokud byl v ohrožení života. Podobně to bylo v případě, že nějaké zvíře spadlo do jámy. Bylo dovoleno ho v sobotu vytáhnout a zachránit mu život. Žel Kristovi kritici projevovali větší soucit se zvířaty než s trpícími lidskými bytostmi. Souhlasili s tím, že zvíře může být napojeno, aby nemělo žízeň, ale nesohlasili s uzdravením člověka.

Ježíš řekl: „Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji“ (J 5,17). Měl na mysli Boží dílo ve prospěch jeho stvoření. Dokonce i v sobotu dává život a udržuje celý vesmír (Žd 1,2.3).

Ježíš také učil, že se v sobotu nemáme chovat zákonicky. Zachovávaní soboty znamená, že „odpočíváme“ i „od svého díla“ (Žd 4,10). Sobotní odpočínutí nám pomáhá uvědomit si naši závislost na Bohu – nejen ve všedních záležitostech, ale také v otázce našeho spasení. Je to Kristus, kdo učinil vše pro naši záchranu.

Aplikace

V otázce zachovávaní soboty může věřící velmi lehce sklouznout k zákonictví. Anebo naopak, může ji zachovávat velmi ledabyle. Jak můžeme dosáhnout vyváženosti? Proč musíme být velmi opatrní v našem hodnocení toho, jak zachovávají sobotu ostatní?

Sobota po vzkříšení

¹Dali se cestou, která vede přes města Amfipolis a Apollonii a přišli do Tesaloniky, kde měli Židé synagógu. ²Pavel jako obvykle přišel do jejich shromáždění a po tři soboty k nim mluvil, ³vykládal Písmo a dokazoval, že Mesiáš musel trpět a vstát z mrtvých. „A ten Mesiáš,“ řekl Pavel, „je Ježíš, kterého já vám zvěstuji.“ (Sk 17,1–3)

Osobní studium

Mnozí křesťané zachovávají neděli místo soboty. Zdůvodňují to různě. Hlavním argumentem je nedělní vzkříšení Ježíše Krista. Toto odůvodnění má však problém – nikde v Novém zákoně, včetně textů o vzkříšení, není uvedeno, že by neděle měla nahradit sobotu. Nový zákon naopak dokládá, že Ježíšovým záměrem bylo, aby se sobota zachovávala i po jeho vzkříšení.

Co text v Mt 24,20 říká o významu soboty v době po Ježíšově vzkříšení?

Kristova slova: „Modlete se, abyste se nemuseli dát na útěk v zimě nebo v sobotu“ (Mt 24,20) ukazují, že v roce 70 po Kr. (v čase zničení chrámu) – tedy téměř 40 let po Ježíšově smrti – se sobota měla považovat za svatý den, tak jak tomu bylo vždy.

Jaké další důvody nacházíme v textech ve Sk 13,14.42; 14,1; 17,1.2 a 18,4 o tom, že sobota zůstala posvátná jako sedmý den i po Kristově vzkříšení?

Návštěva synagogy byla pro učedníky tím, čím by měla být i dnes pro nás návštěva bohoslužby – nejlepším způsobem, jak zachovávat sobotu. Zvláště viditelné je to u Pavla – v sobotu chodil jako obvykle do synagogy. Byl to jeho zvyk. Řídil se Ježíšovým příkladem (Sk 17,2). I když byl apoštolem pohanů a zastáncem ospravedlnění z víry, v sobotu chodil do synagogy, aby tam kázal židům, ale také tak zachovával svatý sobotní den.

Když jednou v sobotu skončila bohoslužba v synagoze, pohané prosili Pavla, aby jim kázal evangelium. Apoštol je mohl pozvat, aby přišli následující den – v neděli. On však počkal celý týden. „Příští sobotu přišlo skoro celé město slyšet Boží slovo“ (Sk 13,44). Tento text je silným důkazem toho, že v prvotní církvi nebyly žádné náznaky záměny prvního dne týdne za den sedmý.

Aplikace

Je důležité uvědomit si, že sobota nebyla nahrazena nedělí. Jak nás může sobota učinit soucitnějšími, laskavějšími a pozornějšími křesťany?

Podněty k zamyšlení

„Proto je Syn člověka pánem i nad sobotou.“ (Mk 2,28) V těchto slovech je skryto poučení i útěcha. Sobota byla ustanovena pro člověka, a proto je dnem Páně. Patří Kristu. Vždyť „všechno povstalo skrze něho „a bez něho nepovstalo nic“ (J 1,3). Protože stvořil všechno, stvořil i sobotu. Oddělil ji na památku stvořitelského díla. Sobota nám ho připomíná jako Stvořitele a ukazuje i na jeho posvěcující moc. Zvěstuje, že Kristus, který stvořil všechny věci na nebi i na zemi a který všechno udržuje, je hlavou církve a svou mocí nás smířil s Bohem. Když Bůh mluvil o Izraeli, řekl: „Dal jsem jim také své dny odpočinku, aby byly znamením mezi mnou a jimi, aby věděli, že já Hospodin je posvěcují.“ (Ez 20,12) Sobota je tedy znamením Kristovy posvěcující moci. Je určena každému, koho Kristus posvěcuje. Patří všem, kdo se skrze něho stávají součástí Božího Izraele.“ (DA 288; TV 181)

K tématu si můžete přečíst kapitolu Sobota z knihy Touha věků.

Otázky k rozhovoru

1. *Patříme Kristu, On nás stvořil i vykoupil. Jak nám pomáhá sobota uvědomovat si tyto důležité pravdy?*
2. *Jaký problém může vzniknout, pokud budeme zákonicky poslouchat čtvrté přikázání? A naopak, proč ledabylé zachovávání soboty není řešením zákonického přístupu? Co je klíčovým prvkem toho, aby se zachovávání soboty stalo skutečným požehnáním?*
3. *Proč by měla být sobota a možnost odpočinku v sobotní den zvláštní připomínkou toho, že nejsme spaseni skrze skutky, ale díky Kristu?*
4. *Jak se můžeme naučit prožívat hlubší a bohatší zkušenost s Pánem v sobotu?*
5. *Jaké ponaučení o zachovávání soboty vyplývá z Ježíšových zázraků, které učinil v sobotu? Jak nám to pomáhá pochopit, co je základním principem soboty?*
6. *Někdy říkáme, že „světíme“ sobotu. Jak rozumíte tomuto vyjádření?*

Smrt a vzkříšení

Texty na tento týden

Kaz 9,5,6; Ž 104,29.30; J 5,24–29; L 16,25–31; 1K 15,17–20

Základní text

„Ježíš jí řekl: ‚Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.‘“ (J 11,25)

Lidé mají vrozený odpor ke smrti. Je to proto, že jsme byli stvořeni k životu. Neměli jsme umírat. Smrt je vetřelec. Smrt tu neměla být.

Ježíš během svého působení na zemi projevoval vůči těm, kteří přišli o své blízké, nejen velký soucit, ale dával jim i naději. Když viděl vdovu z městečka Naim, která se právě chystala pochovat svého jediného syna, „bylo mu jí líto a řekl jí: ‚Neplač!‘“ (L 7,13). Zdrčeného otce dvanáctiletého děvčátka, které právě zemřelo, Kristus utěšoval těmito slovy: „Neboj se, jen věř!“ (Mk 5,36). Vždy, když zemře někdo z našich blízkých, Ježíše se hluboce dotýká náš žal. Jeho soucitné srdce pláče s námi.

Kristus však činí víc. Protože svou vlastní smrtí a vzkříšením porazil smrt, má od ní klíče. Slíbil, že každý, kdo v něho věří, vstane k věčnému životu. To je největší zaslíbení, jaké jsme v Božím slově dostali. Kdyby smrt měla poslední slovo, celý náš život by byl marný.

Stav člověka po smrti

⁵Živí totiž vědí, že zemřou, mrtví nevědí zhola nic a nečeká je žádná odměna, jejich památka je zapomenuta. ⁶Jak jejich láska, tak jejich nenávisť i jejich horlení dávno zanikly a nikdy se již nebudou podílet na ničem, co se pod sluncem děje. (Kaz 9,5.6)

Osobní studium

Autoři Starého zákona vnímají člověka jako nedělitelnou živou bytost. Různé hebrejské výrazy, které se obvykle překládají jako tělo, duše a duch, popisují lidskou bytost jako celek z různých úhlů pohledu. V souladu s tímto chápáním Písmo používá pro smrt různé metafory. Nejvhodnějším symbolem je spánek, protože nejlépe vystihuje biblické chápání stavu mrtvých (Jb 3,11–13; 14,12; Ž 13,4; Jr 51,39; Da 12,2). Smrt je konec člověka. Smrt je stav bez vědomí. Mrtvý člověk je bez jakýchkoliv myšlenek, emocí, aktivit a vztahů (Kaz 9,5.6.10; Ž 115,17; 146,4).

V čase Ježíšova působení zde na zemi byl názor na lidskou přirozenost – a zejména na smrt – ovlivněn pohanským dualistickým konceptem o nesmrtnosti duše, který se velmi rychle šířil po tehdy známém světě.

Co Ježíš v J 11,11 řekl o svém příteli Lazarovi, který zemřel?

Navzdory tomuto a dalším biblickým textům jsou mnozí křesťané přesvědčeni, že Ježíš věřil v nesmrtnost duše. Vycházejí z výroku, který řekl zločinci na kříži: „Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji“ (L 23,43). Význam tohoto textu se úplně změní podle toho, kam umístíme čárku nebo dvojtečku. (V této souvislosti je třeba zmínit, že nejstarší řecké rukopisy Nového zákona nemají žádná interpunkční znaménka.) Pokud dáme čárku za slovo „ti“, jako tomu je ve většině biblických překladů, pak je možné vyvodit, že Ježíš i zločinec šli ještě toho dne do ráje. Pokud však dáme čárku za slovo „dnes“, znamená to, že Ježíš zločince ujistil, že jednoho dne bude patřit mezi vykoupené. Ježíšova slova zdůrazňují jistotu spasení, ne čas, kdy zločinec bude v nebi. Kontext potvrzuje tuto druhou variantu výkladu. Zločinec nežádal Krista, aby byl hned v hodině smrti vzat do nebe, ale aby si na něj Pán vzpomenu, až přijde do svého království. Navíc, Ježíš po třech dnech prohlásil, že ještě nevystoupil k Otcí (J 20,17). Je možné tedy shrnout, že tento text neříká, že duše mrtvých jdou hned po smrti do nebe.

Aplikace

Smrt je spánek. Proč je pro nás tak důležité učení o vzkříšení?

Naděje na vzkříšení

Skryješ-li tvář, propadají děsu, odejmeš-li jejich ducha, hynou, v prach se navracejí. Sesíláš-li svého ducha, jsou stvořeni znovu, a tak obnovuješ tvářnost země. (Ž 104,29.30)

Osobní studium

Při stvoření „Hospodin Bůh z prachu země zformoval člověka a do jeho chřípí vdechl dech života. Tak se člověk stal živou bytostí“ (Gn 2,7; B21). Dokud udržuje Bůh dech života v živých organizmech, tak žijí. Jak tento dech odejme, umírají a vracejí se do prachu (Ž 104,29; Kaz 12,7). Není to Boží svévolné rozhodnutí, ale nevyhnutelný důsledek hříchu. Dobrou zprávou však je, že díky Kristu máme naději.

Co říká text v J 1,1–4 o Ježíšově moci vstát z mrtvých?

Kristus o sobě prohlásil, že je „život“ (J 14,6). On vše stvořil a má moc dát život, komu chce (J 5,21). Proto může křísit z mrtvých.

Podle Bible je vzkříšení „zrušení“ smrti. Život je obnoven, když se od Boha vrátí „dech života“. Takto Lukáš popsal vzkříšení Jairovy dcery. Když Ježíš zjistil, že toto dvanáctileté děvče zemřelo, řekl truchlícím, že spí. Potom „ji ale vzal za ruku a zvolal: ‚Děvčátko, vstaň!‘ Tehdy se do ní vrátil duch a ihned vstala“ (L 8,54.55; B21). Na Kristův božský příkaz se princip života, který uděluje Bůh, vrátil do děvčete. Řecký výraz, který Lukáš použil – „pneuma“ – znamená vítr, vánek, dech nebo duch. Když je tento výraz v Bibli spojen s lidskými bytostmi, tak nikdy nemá význam vědomé identity, jež by byla schopna existence mimo tělo. V tomto textu je tedy jasný odkaz na dech života.

Aplikace

Smrt je tak běžný stav, že ji považujeme za samozřejmou. Jak se můžeš naučit důvěřovat v Boží zaslíbení o věčném životě už nyní, když se zdá, že smrt vítězí?

Vzkříšení a soud

²⁴Amen, amen, pravím vám, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života. ²⁵Amen, amen, pravím vám, přichází hodina, ano, už je tu, kdy mrtví uslyší hlas Božího Syna, a kteří uslyší, budou žít. ²⁶Neboť jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synovi, aby měl život sám v sobě. ²⁷A dal mu moc konat soud, poněvadž je Syn člověka. ²⁸Nedivte se tomu, neboť přichází hodina, kdy všichni v hrobech uslyší jeho hlas ²⁹a vyjdou: ti, kdo činili dobré, vstanou k životu, a ti, kdo činili zlé, vstanou k odsouzení. (J 5,24–29)

Osobní studium

Na základě toho, co dosud bylo napsáno, by se mohlo zdát, že vzkříšení budou jen někteří lidé. Ježíš však řekl, že přijde čas, kdy „všichni v hrobech uslyší jeho hlas a vyjdou: ti, kdo činili dobré, vstanou k životu, a ti, kdo činili zlé, vstanou k odsouzení“ (J 5,28.29). Věřící i nevěřící, spravedliví i hříšníci, spasení i zatracení – všichni vstanou. Apoštol Pavel prohlásil: „Mám naději v Bohu, že jednou spravedliví i nespravedliví vstanou k soudu“ (Sk 24,15).

Univerzálnost vzkříšení neznamena, že v poslední den bude každý uveden do radostného věčného života. „Mnozí z těch, kteří spí v prachu země, procitnou; jedni k životu věčnému, druzí k pohaně a věčné hrůze“ (Da 12,2).

Bible učí, že Bůh bude soudit každého člověka. On rozhodne o věčném osudu každého, kdo žil na této zemi (Kaz 12,14; Ř 2,1–11). Boží rozsudek nebude vykonán bezprostředně po smrti každého jednotlivce, ale až po jeho vzkříšení. Do té doby všichni – ať už spasení, či zatracení – spí v prachu. Vzkříšení přinese lidem buď odměnu, nebo trest. Člověk obdrží buď věčný život, anebo bude odsouzen.

O našem osudu bude rozhodnuto na základě morální kvality našich skutků (dobrých, nebo špatných). To však neznamena, že nás skutky spasí. Naopak. Ježíš jasně řekl, že naše spasení závisí výhradně na naší víře v něho jako Spasitele (J 3,16). Proč se tedy berou skutky v úvahu? Protože ukazují, zda naše víra v Krista a naše odevzdání jsou skutečné či ne (Jk 2,18). Naše skutky dokazují, zda jsme ještě „mrtví ve svých vinách a hříších“ (Ef 2,1; B21), nebo jsme „mrtví hříchu, ale živi Bohu v Kristu Ježíši“ (Ř 6,11).

Aplikace

Uvažuj o konečném údělu, který čeká na každého z nás. Pokud něco stojí mezi tebou a věčným životem, proč se to právě teď nerozhodneš opustit? Vždyť co může vyvážit ztrátu věčného života?

Co Ježíš řekl o pekle

²⁵Abraham řekl: „Synu, vzpomeň si, že se ti dostalo všeho dobrého už za tvého života, a Lazarovi naopak všeho zlého. Nyní on se tu raduje, a ty trpíš. ²⁶A nad to vše jest mezi námi a vámi veliká propast, takže nikdo – i kdyby chtěl – nemůže přejít odtud k vám ani překročit od vás k nám.“ ²⁷Řekl: „Prosím tě tedy, otče, pošli jej do mého rodného domu, ²⁸neboť mám pět bratrů, ať je varuje, aby také oni nepřišli do tohoto místa muk.“ ²⁹Ale Abraham mu odpověděl: „Mají Mojžíše a Proroky, ať je poslouchají!“ ³⁰On řekl: „Ne tak, otče Abrahame, ale přijde-li k nim někdo z mrtvých, budou činit pokání.“ ³¹Řekl mu: „Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“ (L 16,25–31)

Osobní studium

V souvislosti se smrtí a trestem použil Ježíš dva řecké výrazy – „hadés“ a „gehenna“. Vzhledem k všeobecnému povědomí o „pekle“ je třeba je pozorně přezkoumat.

„Hadés“ je ekvivalent k hebrejskému „šeol“, což je nejběžnější starozákonní výraz pro říši mrtvých. Tyto výrazy označují hrob či místo, do něhož po smrti všichni sestoupí (bez ohledu na to, zda obdrží odměnu či trest). Existuje však jeden text, v němž se „hadés“ objevuje ve spojení s trestem. Jde o podobenství o boháči a Lazarovi.

Jaká je hlavní myšlenka podobenství o boháči a Lazarovi, které je zaznamenáno v L 16,19–31? Proč není správné používat toto podobenství jako důkaz, že lidé jdou hned po smrti buď do ráje, nebo do pekla?

Podobenství o boháči a Lazarovi neřeší stav člověka po smrti. Podklad pro něj vzal Ježíš z tehdy běžně rozšířeného, ale nebiblického názoru, který zastávali mnozí Ježíšovi současníci. Podobenství nás chce naučit jeden důležitý princip: Náš budoucí úděl ovlivňují rozhodnutí, která každý den děláme. Pokud odmítneme světlo, které nám dává Bůh, po smrti už nebudeme mít žádnou „další“ příležitost. Jakýkoliv pokus vysvětlit toto podobenství doslovně vede k mnoha neřešitelným problémům. Zdá se, že detaily podobenství jsou úmyslně velmi nepříjemné, což může znamenat, že Ježíš nechtěl, abychom jeho slova chápali doslovně, ale obrazně.

Jaké výstrahy Ježíš vyslovil v Mt 5,22.29.30; 23,33 v souvislosti s peklem?

V evangeliích je jedenáctkrát zmíněno slovo „peklo“, které zaznělo z Ježíšových úst. Použil však řecké slovo „gehenna“, které pochází z hebrejského názvu „Ge Hinóm“ – „Údolí Hinómovo“. Podle Starého zákona v této roklině, která se nachází na jih od Jeruzaléma, král Achaz a Manasses prováděli ohavný pohanský rituál upalování dětí jako obětí Molochovi (2Pa 28,3; 33,6). Zbožný král Jósijáš tuto praxi vymýtil (2Kr 23,10). Pro hříchy, které byly v tomto údolí spáchány, nazývá toto místo Jeremjáš ve svém proroctví jako „Údolí vraždění“ (Jr 7,32.33). Na základě Jeremjášova proroctví se stalo toto údolí pro židy symbolem posledního soudu a trestu pro ty, kteří se nebudou kát ze svých vin. Ježíš použil tento výraz obrazně, bez vysvětlování jakýchkoliv detailů, které by se týkaly času či místa trestu. O nich se dozvídáme v jiných biblických pasážích. Z toho vyplývá, že peklo není místem věčného trestu.

Aplikace

Jak ovlivňuje tvůj každodenní život myšlenka, že po smrti již nebudeš moci na svém věčném osudu nic změnit?

Ježíš porazil smrt

¹⁷Nebyl-li však Kristus vzkříšen, je vaše víra marná, ještě jste ve svých hříších, ¹⁸a jsou ztraceni i ti, kteří zesnuli v Kristu. ¹⁹Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí! ²⁰Avšak Kristus byl vzkříšen jako první z těch, kdo zesnuli. (1K 15,17–20)

Osobní studium

Proč bylo podle J 11,38–44 vzkříšení Lazara vrcholným zázrakem v Ježíšově pozemské službě?

I když evangelia přinášejí zprávu ještě o dvou dalších vzkříšeních, ani jedno nebylo tak dramatické jako vzkříšení Lazara. Byl mrtvý už čtyři dny, jak dosvědčila Marta u hrobu. Ježíš vykonal tento zázrak ve dne, před zástupem svědků z Jeruzaléma.

Důležitější než vzkříšení Lazara však bylo Ježíšovo vlastní vzkříšení. Protože Kristus je „životem“, má moc nejen křísit mrtvé a dávat život, komu chce (J 5,21), ale má také moc dát svůj život i obdržet ho zpět (J 10,17.18). Jeho vzkříšení je toho důkazem.

Jaký je vztah mezi Kristovým a naším vzkříšením? Proč je jeho vzkříšení podle 1K 15,17–20 tak důležité pro naše spasení?

Kristova moc zlomit pouta smrti je nepopíratelná. Vstal z hrobu jako prvotina těch, kteří v něm zemřeli. Jeho vzkříšení je zárukou vzkříšení všech věřících, protože On má klíče smrti (Zj 1,17.18).

„Pro věřícího je Kristus vzkříšením i životem. Život, který byl hříchem zničen, je ve Spasiteli obnoven, neboť v něm je život a on oživuje, koho chce. Má moc udělovat nesmrtelnost. Život, který jako člověk položil, znovu přijímá a dává lidem.“ (DA 786.787; TV 502)

Aplikace

Smrt je tak mocná, že život může obnovit jen ten, který ho stvořil. Co ti tato skutečnost říká o zaslíbení, které nám Ježíš dal v souvislosti se vzkříšením?

Podněty k zamyšlení

„Za dunění hromu a chvění země, zatímco blesky budou křížovat oblohu, hlas Božího Syna zavolá mrtvé věřící. Kristus pohlédne na hroby spravedlivých, pozvedne ruce k nebi a zavolá: ‚Probudte se, probudte se, probudte se, vy kdo spíte v prachu, a vstaňte!‘ Mrtví na celé zeměkouli uslyší jeho hlas a ožijí. Celá země zaduní krokem nesmírně velkého zástupu ze všech národů a ras. Vyjdou z vězení smrti oděni nesmrtelnou slávou a zvolají: ‚Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň?‘ (1K 15,55) Živí a vzkříšení vykoupení spojí své hlasy v dlouhém, radostném, vítězném volání.“ (GC 644; VDV 462)

K tématu je možné přečíst si kapitoly Lazarovo vzkříšení a Zmrtvýchvstání z knihy Touha věků.

Otázky k diskuzi

- 1. Všichni zápasíme s realitou smrti. Kdyby – tak jako tomu mnozí věří – neexistoval žádný Bůh, žádná naděje na věčný život a žádné vzkříšení, jaký smysl by měl život? Když dříve či později člověk zemře a vzpomínky na něj postupem času vyblednou a ztratí se, jaký smysl pak má jeho život? Jak odpovídá na toto neřešitelné dilema naše chápání vzkříšení?*
- 2. Jaké nebezpečí se ukrývá v myšlence nesmrtelné duše? Proč satan tak silně šíří tento nebiblický názor? Jakou úlohu sehraje tento názor v náboženských událostech v době konce? Zamyslete se nad možnými svody, jichž jsou ušetřeni ti, kteří chápou smrt jako spánek, který trvá až do vzkříšení?*

Druhý příchod Ježíše Krista

Texty na tento týden

Ž 40,8.9; 1K 15,53–55; 1Te 4,13–18; Mt 24,32–35.42–44

Základní verš

„Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.“ (J 14,1–3)

Druhý příchod Ježíše Krista, o němž se Nový zákon nesčetněkrát zmiňuje, je jedním z pilířů našeho učení a neoddělitelnou součástí poselství adventistů sedmého dne. Je to zásadní část evangelia, kterou máme hlásat. Bez zaslíbení Kristova příchodu by byla naše víra marná. Právě druhý příchod dává smysl našemu životu a motivuje nás k misijním aktivitám.

Možná by mohl někdo mít pocit, že když se naše očekávání nesplnila v předpokládaném čase, podkopalo to naši víru v Ježíšův slib o návratu. Není tomu tak. U mnohých je toto přesvědčení a víra v Ježíšův návrat stále silnější.

Tento týden se budeme zabývat tím, co Ježíš říkal o „blaženém splnění naděje a příchodu slávy velikého Boha a našeho Spasitele Ježíše Krista“ (Tt 2,13).

Zaslíbení

⁸Tu jsem řekl: Hle, přicházím, jak ve svitku knihy o mně stojí psáno. ⁹Plnit, Bože můj, tvou vůli je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru. (Ž 40,8.9)

Osobní studium

Po poslední večeři řekl Ježíš učedníkům, že odejde na místo, kam zatím oni jít nemohou (J 13,33). Představila, že budou odloučeni od Mistra, naplnila jejich srdce smutkem a obavami. Petr se ho zeptal: „Pane, kam odcházíš? Pane, proč tě nemohu nyní následovat?“ (J 13,36.37). Kristus věděl o jejich přáních. Ujistil je, že odloučení bude jen dočasné.

V J 14,1–3 je zaznamenáno nádherné Ježíšovo zaslíbení. V čem mají tato slova velký význam pro každého věřícího? Co tato slova znamenají pro tebe?

Toto Ježíšovo zaslíbení nemohlo být jasnější a důraznější. Slova „opět přijdu“ jsou v řečtině v přítomném čase, čímž je zdůrazněna jistota. Doslovně bychom tato slova mohli přeložit jako „přicházím“.

Kristus nás ujišťuje, že přijde znovu. Neřekl, že přijde možná, On slíbil, že „opět přijde“. Vždy, když mluvil o svém návratu, hovořil Ježíš s jistotou a celkem konkrétně.

Někdy se nám může stát, že dáme nějaký slib, který však i při nejlepší snaze nejsme schopni dodržet. To však není Ježíšův případ. Mnohokrát dokázal, že jeho slovu můžeme důvěřovat.

O svém vtělení Pán prostřednictvím Davida vyhlásil: „Hle, přicházím“ (Ž 40,8). A přišel. Realita jeho prvního příchodu potvrzuje jistotu, že přijde i podruhé.

Během svého pozemského působení Ježíš slíbil jednomu zoufalému otci: „Neboj se, jen věř a bude zachráněna“ (L 8,50). Jairova dcera byla opravdu přivedena k životu, přestože již byla mrtvá. Kristus prohlásil, že tři dny po své smrti vstane z hrobu – a vstal. Svým učedníkům slíbil Ducha svatého – a v tom správném čase ho poslal. Vzhledem k tomu, že náš Pán v minulosti splnil všechna zaslíbení – dokonce i ta, které se z lidského pohledu zdají být nemožná – můžeme si být jisti, že dodrží i slib o svém návratu.

Aplikace

Jak si v srdci můžeš uchovat nadšení a živou víru v Ježíšův druhý příchod?

Cíl Ježíšova druhého příchodu

⁵³Pomíjitelné tělo musí totiž obléci nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost. ⁵⁴A když pomíjitelné obleče nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost, pak se naplní, co je psáno: „Smrt je pohlcena, Bůh zvítězil! ⁵⁵Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň?“ (1K 15,53–55)

Osobní studium

Plán vykoupení vyvrcholí druhým Kristovým příchodem. Bez Ježíšova návratu na tuto zem by jeho vtělení, smrt a vzkříšení nemělo pro naše spasení žádný význam.

Život není vždy férový, někdy se zdá, že je to spíše opačně. Ve společnosti se často setkáváme s nepravděpodobností. Nevinní lidé trpí, těm zlým se daří dobře. Mnozí lidé nedostávají to, co si zaslouží. Zlo a hřích však nebudou vládnout navždy. Až Ježíš přijde, „odplatí každému podle jeho jednání“ (Mt 16,27; Zj 22,12).

Tento výrok naznačuje, že před Kristovým příchodem proběhne soud. Až se Ježíš vrátí, o údělu každého člověka bude již rozhodnuto. Na tento vyšetřující předadventní soud Ježíš jasně ukázal v podobenství o svatební hostině (Mt 22,11–13). To, že jsme souzeni podle skutků, neznamená, že jsme spaseni díky svým skutkům či zásluhám. Naopak, spasení je z Boží milosti. Přijímáme ho vírou v Ježíše (J 1,12). A tuto víru pak projevujeme svými skutky.

V zaslíbení zaznamenaném v Mt 16,27 je důležité, že bude nastolena spravedlnost. Do té doby však musíme vytrvat a trpělivě čekat.

Při Ježíšově druhém příchodu budou ti, kteří zemřeli v Kristu, vzkříšeni k věčnému životu. Již jsme se zmiňovali o tom, že mrtví spí v hrobech. Zaslíbení o druhém příchodu a následném vzkříšení k věčnému životu je pro nás zvláště důležité.

„Za dunění hromu a chvění země, zatímco blesky budou křížovat oblohu, hlas Božího Syna zavolá mrtvé věřící. Kristus pohlédne na hroby spravedlivých, pozvedne ruce k nebi a zavolá: ‚Probudte se, probudte se, probudte se, vy kdo spíte v prachu, a vstaňte!‘ Mrtví na celé zeměkouli uslyší jeho hlas a ožijí. Celá země zaduní krokem nesmírně velkého zástupu ze všech národů a ras. Vyjdou z vězení smrti oděni nesmrtelnou slávou a zvolají: ‚Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň?‘ (1K 15,55) Živí a vzkříšení vykoupení spojí své hlasy v dlouhém, radostném, vítězném volání.“ (DA 644; VDV 415)

Aplikace

Proč se těšíš na druhý příchod Ježíše Krista? Jak ti toto zaslíbení pomáhá v různých situacích ve tvém životě?

Jak Ježíš přijde

¹³Nechceme vás, bratři, nechat v nevědomosti o údělu těch, kdo zesnuli, abyste se nermoutili jako ti, kteří nemají naději. ¹⁴Věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, pak také víme, že Bůh ty, kdo zemřeli ve víře v Ježíše, přivede spolu s ním k životu. ¹⁵Toto vám říkáme podle slova Páně: My žijí, kteří se dočkáme příchodu Páně, zesnulé nepředejdeme. ¹⁶Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve; ¹⁷potom my žijí, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchváčeni v oblacích vzhůru vstříc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem. ¹⁸Těmito slovy se vzájemně potěšujte. (1Te 4,13–18)

Osobní studium

Ve svém prorockém kázání vyjádřil Ježíš obavy v souvislosti s událostmi, jež budou provázet jeho druhý příchod. Varoval své učedníky před lidmi, kteří „přijdou v mém jménu a budou říkat ‚já jsem Mesiáš‘“ (Mt 24,5.23–26). Nechtěl, aby jeho následovníci byli svedeni. Proto jasně představil, jak bude jeho příchod vypadat.

Co nám text v Mt 24,27 říká o tom, jak se Ježíš vrátí?

Blesk není možné skryt či zatajit. Rozzáří se na celé obloze tak jasně, že ho každý vidí. Takový bude i druhý příchod Ježíše Krista (Mt 24,27). Nebudou potřebné žádné reklamní triky, které by upoutaly na tuto událost pozornost lidí. Každý – dobrý i zlý, spasený i zatracený, dokonce „i ti, kdo ho probodli“ (Zj 1,7) – ho uvidí přicházet.

Při druhém příchodu uvidíme Ježíše v celé jeho božské slávě jako „Krále králů a Pána pánů“ (Zj 19,16). Při vtělení přišel Ježíš sám. Nebylo nic, kvůli čemu „bychom po něm toužili“ (Iz 53,2; B21). Nyní však sestoupí v celé své vznešenosti a nádheře, obklopený svatými anděly (Mt 25,31). Mrtví v Kristu vstanou k nesmrtelnosti (1Te 4,13–18).

Aplikace

Pokud důvěřujeme zaslíbení Krista o jeho druhém příchodu, proč bychom mu pak neměli důvěřovat ve všech aspektech svého života?

Kdy přijde Ježíš

³²**Od fíkovníku si vezměte poučení: Když už jeho větev raší a vyráží listí, víte, že je léto blízko. ³³Tak i vy, až toto všechno uvidíte, vězte, že ten čas je blízko, přede dveřmi. ³⁴Amen, pravím vám, že nepomine toto pokolení, než se to všechno stane. ³⁵Nebe a země pominou, ale má slova nepominou. (Mt 24,32–35)**

Osobní studium

Když Ježíš řekl o chrámu, že „nezůstane kámen na kameni, všechno bude rozmetáno“ (Mt 24,2), učedníci byli zaraženi. „Pověz nám, kdy to nastane a jaké bude znamení tvého příchodu a skonání věku,“ prosili ho (Mt 24,3). V jejich myšlení bylo zničení chrámu spojeno s ukončením dějin při Ježíšově návratu.

Ve své odpovědi Ježíš mistrně spojil znamení obou těchto událostí – pád Jeruzaléma v roce 70 a svůj druhý příchod. Učedníci v té době ještě nebyli připraveni pochopit rozdíl mezi nimi.

Je důležité, abychom si uvědomili povahu a záměr těchto znamení. Nedostali jsme je proto, abychom určovali termín Ježíšova návratu, protože „o onom dni a hodině však neví nikdo, ani andělé v nebi, ani Syn; jenom Otec sám“ (Mt 24,36). Znamení nám ukazují historické směřování událostí, varují nás, že se druhý příchod blíží, ano, již je přede dveřmi. I když nikdy nemáme určovat nějaký termín či datum příchodu Krista, nesmíme ignorovat dobu, v níž žijeme.

Přečti si Mt 24,3–14.21–26.29.37–39 (je možné doplnit i z Mk 13 a L 21). Jaký obraz světa zde Ježíš vykresluje? Do jaké míry se shoduje se světem, ve kterém žijeme?

Ježíš upozorňoval učedníky, že jeho příchod je blízko. Celé jeho prorocké kázání adresované učedníkům budí dojem, že v čase jeho příchodu ještě budou žít (Mt 24,32.33.42). Ve skutečnosti – z osobní perspektivy každého z nás – není druhý příchod „dále“ než okamžik po naší smrti. Smrt je hluboký spánek, v němž si nic neuvědomujeme. Při smrti zavřeme oči a je jedno, jestli proběhne rok nebo tisíc let – následující věc, kterou budeme vnímat, bude Ježíšův druhý příchod. Proto myšlenka blízkosti Kristova příchodu, o níž mluvili apoštol Pavel, Petr či Jakub, dává dokonalý smysl. Pro nikoho z nás není druhý Kristův příchod „dále“ než okamžik, který bude následovat po naší smrti.

Aplikace

Jak ti uvedené vysvětlení pomáhá chápat „bezprostřednost“ Kristova druhého příchodu?

Bděte a buďte připraveni

42Bděte tedy, protože nevíte, v který den váš Pán přijde. 43Uvažte přece: Kdyby hospodář věděl, v kterou noční dobu přijde zloděj, bděl by a zabránil by mu vloupat se do domu. 44Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete. (Mt 24,42–44)

Osobní studium

Hlavním důrazem Ježíšova prorockého kázání je příkaz: „Bděte“. To neznamená nečinnost, naopak, bdít máme aktivně. Podobně jako vlastník domu, který udělá vše pro to, aby ho případný zloděj nezaskočil (Mk 24,43). Během bdělého čekání máme pracovat, podobně jako věrný služebník, který splní všechny úkoly, kterými ho Pán pověřil v době své nepřítomnosti (Mt 24,45; Mk 13,34–37).

Jaký postoj bude podle Mt 24,48–51 a L 21,34.35 osudný pro ty, kteří tvrdí, že věří v druhý příchod Ježíše Krista? Jak se mu můžeme vyhnout? Proč se můžeme velice snadno dopustit chyby, pokud si nedáme pozor?

Podobenství o špatném služebníkovi nás nutí k vážnému zamyšlení. Tento služebník představuje ty, kteří sice vyznávají, že věří v Kristův druhý příchod, ale ne příliš brzy. Domnívají se, že Pán se opozdí. Myslí si, že ještě mají hodně času na to, aby mohli v životě myslet pouze na sebe a vyžívat se v zábavě a různých hříšných radovánkách – vždyť pak budou mít ještě dost času na to, aby se na druhý příchod připravili.

Žel tento postoj představuje smrtelnou past – nikdo totiž neví, kdy Kristus přijde. Navíc, každý z nás může kdykoliv nečekaně zemřít. Tím pro nás končí možnost dát si věci s Bohem do pořádku. Jde zejména o to, že když se podvolujeme hříchu, postupně je naše svědomí otupováno a je pro nás stále těžší činit pokání. Satana až tolik nezajímá, zda teoreticky věříme v druhý Ježíšův příchod. Jde mu hlavně o to, aby zničil náš vztah k Tomu, který má brzo přijít.

Jak se už dnes můžeme připravit na Ježíšův druhý příchod? Tak, že se budeme kát a vyznávat své viny Ježíši, upevňovat svou víru v jeho smírující oběť na kříži za nás a plně mu odevzdáme svou vůli. Pokud budeme prožívat s Kristem vztah a budeme s ním ve společenství, můžeme se těšit z hlubokého pokoje, který pramení z toho, že jsme přikryti rouchem jeho spravedlnosti.

Aplikace

Jak často myslíš na druhý Kristův příchod? Jak to ovlivňuje tvůj život? Jak je možné správně vyvážit plnění každodenních povinností s očekáváním Ježíšova návratu?

Podněty k zamyšlení

„Krátce na to se na východě objeví malý černý obláček velikosti asi poloviny mužské dlaně. Bude to oblak, který obklopuje Spasitele a z dálky vypadá, jako by byl zahalený ve tmě. Boží lid bude vědět, že je to znamení Syna člověka. V uctivém tichu budou lidé sledovat, jak se přibližuje k zemi, jak je stále světlejší a nádhernější, až z něj bude velký bílý oblak, jehož základem je sláva podobná stravujícímu ohni, nad nímž se klene duha úmluvy. Ježíš přijde jako mocný dobyvatel. ... A ‚nebeská vojska‘ (Zj 19,11.14) ho následují. S nádhernými, nebesky znějícími chvalozpěvy ho na jeho cestě bude doprovázet nespočetný zástup andělů. Bude se zdát, že celá obloha je plná zářících postav – že jich je ‚desetitisíce desetitisíců a tisíce tisíců‘. Lidský jazyk nedokáže tento obraz popsat, mysl smrtelníka není schopna vnímat takovou nádheru.“ (GC 640.641; VDV 413)

K tématu je možné přečíst si kapitulu Proroctví o budoucnosti z knihy Touha věků a kapitulu Zaslíbení návratu z knihy Velké drama věků.

Otázky k rozhovoru

1. *I když máme věřit v blízkost Kristova návratu, jak se při tom můžeme uchránit nebezpečí fanatismu? Není to vždy lehké. Vždyť kolik fanatiků si to o sobě myslí?*
2. *Uvažujte o tom, že druhý příchod není na osobní, individuální rovině člověka tak vzdálený, protože smrt může přijít kdykoliv, bez ohledu na věk. Co nám to říká o tom, jak je Kristův příchod ve skutečnosti blízko, pokud se na něj díváme z osobního hlediska každý zvlášť?*
3. *Jak reagujeme na ty, kteří se vysmívají myšlence druhého příchodu? Dříve než budete odpovídat, zkuste se vžít do jejich situace a podívat se na věci z jejich pohledu. Potom společně přemýšlejte, jak je možné zareagovat a jakou dát odpověď.*
4. *Co si myslíte o názoru, že jako lidé můžeme Kristův druhý příchod urychlit či oddálit? Jaké argumenty je možné uvést pro i proti němu?*
5. *Kdybychom věděli, že Ježíš přijde příští týden, co bychom ve svém životě změnili?*

Použité zkratky

Biblické překlady

Standardně je v lekcích Průvodce studiem Bible používán Český ekumenický překlad. Pokud je použit jiný překlad, je u odkazu verše uvedena následující zkratka:

B21	Bible, překlad 21. století
ČSP	Český studijní překlad
BK	Bible kralická

Díla Ellen Whiteové

U českých překladů knih Ellen Whiteové je uváděno nejnovější vydání z nakladatelství Advent-Orion.

Zkratka	Anglický název
AA	The Acts of the Apostles
COL	Christ's Object Lessons
DA	The Desire of Ages
FC	Our Father Cares
GC	The Great Controversy
HP	In Heavenly Places
MB	Thoughts From the Mount of Blessing
PP	Patriarchs and Prophets
SC	Steps to Christ
SM	Selected Messages
T	Testimonies

Zkratka	Český název
CK	Cesta ke Kristu
CVP	Cesta k vnitřnímu pokoji
MN	Myšlenky o naději
PM	Perly moudrosti
PNL	Poslové naděje a lásky
NUD	Na úsvitu dějin
TV	Touha věků
VDV	Velké drama věků

Další materiály

Zkratka	Anglický název
ST	The Signs of the Times

Západy slunce jsou uváděny pro zeměpisnou délku 15° a šířku 50°, jsou převzaty z webové stránky: <http://calendar.zoznam.sk>.

Sbírky ve 3. čtvrtletí 2014

Misijní sbírky

Ve třetím čtvrtletí roku 2014 přispějeme svými dary na práci v institucích a odděleních církve, které se zaměřují na činnost zvláště v letních měsících. Organizace táborů a setkání umožňuje účastníkům získat nové zkušenosti a upevnit vzájemné vztahy. Jejich práce se soustřeďuje na děti, mládež a manželské páry. V závěru čtvrtletí je podpora soustředěna na misijní činnost.

Vyhledávání a školení ochotných lidí, aby byli dobrými vedoucími, je dnes velice důležitý prvek pro naplnění vizí a plánů církve. Naše děti, mladí lidé i manželé potřebují být nejen seznámeni s potřebnými informacemi, ale hlavně potřebují být získáni pro následování Ježíše. V rámci křesťanského správcovství je třeba získat členy k rozvíjení darů, kterými je Bůh obdařil.

Naše církev je misijně orientována a každá oblast činnosti církve – sociální práce, vydavatelská činnost, práce s dětmi, mládeží – by měla směřovat ke sdílení naděje, kterou jsme v Ježíši přijali.

Svou účastí při sbírkách v sobotní škole podpoříme výše uvedené programy. Výnos sbírek bude odeslán na projekty mimo naše země a pomohou v oblastech, kde je finančních prostředků nedostatek.

Na odvodech do světového misijního fondu se všechna sdružení v roce 2014 podílejí ve výši 100 %.

Sbírka 13. soboty

Finanční prostředky ze sbírky 13. soboty jsou určeny na podporu plánovaných projektů církve v jednotlivých částech světa.

Ve 3. čtvrtletí 2014 podporujeme Evro-Asijskou divizi (ESD) se sídlem v Moskvě v Rusku.

Tvoří ji země: Afghánistán, Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie (včetně Abcházie), Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldávie, Rusko, Tádžikistán, Turkmenistán, Ukrajina, Uzbekistán a Sachalin.

V celé této oblasti působí 1961 sborů, ve kterých se schází 137 532 členů. Celkový počet obyvatel v těchto zemích je 314 374 000.

Více informací naleznete postupně na www.casd.cz.

V roce 2014 všechna sdružení odvádějí na tento účel 100 %.

Sbírka darů 13. soboty proběhne 27. září 2014.

Edvard Miškeř, hospodář Česko-Slovenské unie